

ZA ALBUM EKOLOŠKIH KATASTROF — Kaj naj bo pod naslovno »fotko«, nastalo pri šadlovem mlinu na Ledavi na Ivan-
cih? Naj bo zgolj voščilo ob 5. juniju, svetovnem dnevu varstva okolja, in priporočilo, da pogledate našo zeleno retro-
pektivo in tematsko besedilo. B. Ž.

20-LETNI JUBILEJ SODELOVANJA S FIRMO AUDI

Slavje vzpostavil tesne stike — Slavje bo od 26. do 28. junija na Srednješolski center dobi motor in avto za šolske namene — Podpisani dve pogodbi

Med občinškim svetom Zveze
sindikatov v Murski
stadu, kjer je na Ingol-
tu tujci: precej naših delavcev —
po zadnjih podatkih jih je iz Po-
murske 165 — se je v minulih 20
letih kovalo zelo pristno sodelo-

vanje. Pri tem je imel pomembno vlogo tudi soboški sindikat, ki je skrbel za zaposlovanje naših delavcev v firmi Audi, njihovo materialno in socialno varnost, z obiski pri nemških kolegih pa so uredili še druga vprašanja, povezana s sindikalnim področjem.

Plod tega sodelovanja je tudi partnerstvo med Mursko Soboto in Ingolstadtom.

Letošnji 20-letni jubilej bodo, kot so povedali na petkovi tiskovni konferenci, dostojno praznili. Stavje bo od 26. do 28. junija v Murski Soboti, udeležila pa se ga bo 6-članska delegacija iz Ingolstadta. Ta bo vodstvu soboškega srednješolskega centra izročila dve veliki darili, namenjeni učencem mehanične in avtoelektrične usmeritve. To sta 4-cilindrski motor s 113 konjskimi močmi in avtomobil Audi 100 prostornine 2300 kubičnih

centimetrov z direktnim vbrizgavanjem in avtomatskimi prestavami, ki ju bodo uporabljali izključno v učne namene.

Kot je poudaril ravnatelj Srednješolskega centra tehniške in pedagoške usmeritve Ozvald Tudič, ki je podpisal dve pogodbi s firmo Audi, je to zanje zelo dobrodošlo pridobitev. Sodobni učni sredstvi bosta omogočila še boljše rezultate v učno-vzgojnem procesu. Na tiskovni konferenci so spregovorili tudi o večljanstvu oz. obnavljanju sindikalnega članstva, za kar se je v soboški občini odločilo že okrog 12 tisoč zaposlenih delavcev, predvsem v gospodarstvu.

Milan Jerše

Posnemati uspešne tudi v turizmu

Republiški minister za turizem Ingo Paš prvič obiskal Pomurje — Vodilni pomurski turistični delavci so ga seznanili s problemi turizma ob Muri — Glavne omejitve razvoja so infrastruktura, PTT, nepravilna davčna politika, in še vedno nepravilno razumevanje pomena turizma.

V ponedeljek popoldne so se na krajšem posvetu sestali vodilni iz pomurskih društvenih turističnih organizacij (žal so manjkali zasebniki), predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Marko Bulc, zvezni sekretar za gospodarske odnose s tujino Feri Horvat in republikl minister za turizem Ingo Paš. Turistične delavce je predvsem zanimalo, kaj bo v prihodnje s sredstvi »razvojnega dinarja«, kdaj se bo spremenila nepravilna oddajitev (prometni davki se računajo na prodajno ceno in je praprazn davek na kakovost) in kako spodbuditi tudi druge gospodarske dejavnike, da bodo sodelovali na primernejši način v zunajpaznonski posuobi.

Turizem, ki je najbolj »čisti« izvoznik, še vedno ni enako spodbujan kot izvozniki v drugih gospodarskih dejavnostih. Alojz Behek, pomočnik generalnega direktorja Radenske, odgovoren za trženje, pa je opozoril na neurejen položaj lastnine, ki je še vedno glavna ovira pri pridobivanju tujih sovlagateljev.

bbp

Vestnikov koledar od 7. junija
do 13. junija

- 7. junij, četrtek, Anica
- 8. junij, petek, Medard
- 9. junij, sobota, Primož
- 10. junij, nedelja, Marjeta
- 11. junij, ponedeljek, Srečko
- 12. junij, torek, Adela
- 13. junij, sreda, Anton

VESTNIKOVA zelena retrospektiva

Za svetovni dan varstva okolja gre in časnikarsko silo spomina; za uvid v arhiv, ki je pravzaprav dosje.
1985 — Nazaj k pravili — Toda kakšni?

Zdi se, kakor da bi nam namera, postaviti niz osmih hidroelektrarn na reki Muri, jeja odpirati oči.

Izobije v naravi je dediščina, ki je ne moremo zapravljati nekeznovano. Je neka meja, prek katere niti sam kapitalizem zaradi svojih interesov ne more dopuščati onespojovalnosti.

1986 — **Kratko vedno potegne večina**

Gibanje za varstvo okolja, ki postopoma prerašča svoje otroško obdobje, vrednostno nevtralnih besedišč v svojih nastopih ne pozna. S tem ko ima širše, novo časovno obzorje (njegove kategorije segajo čez kratkoročnih pet ali deset let) in novo partnersko obzorje (išče zaveznike v naravi, drugih deželah sveta, prihodnjih generacijah, pri čemer mu ne gre za zadovoljevanje posameznega ali skupinskega egoizma), odpira nove razvojne smeri in pota, z vsemi pastmi in slepimi ulicami. Z upanjem, da vsaj preživimo.

1987 — Ekološka ura blje dvanaajsto
V središču ekološko-energijske problematike Pomurja trčimo ob več vprašanj. Najprej na pretirane aglo-

Iz dosjeja 5. JUNIJ

meracije velikih živali na farmah z vsemi posledicami, podcenjevanje uvajanja malih, okoliu prijaznih in prilagodljivih proizvodnih enot in celic, zanemarjanje široko zastavljenih ukrepov za povečano regionalno avtonomijo in zadrževanje prebivalcev na robnih, mejnih delih pokrajine. Opravka imamo z nesposobnostjo, da bi se zaščitili propadanje gozdov in onesnaževanje tekočih voda, vodnih virov in podtalnice, ter z odlaganji končnega dogovora, kam z odpadnimi, zlasti strupenimi ali drugače nevarnimi odpadnimi snovmi.

1988 — Kilec v sili

Ugotovili so, da hektar normalno razvitih logov filtrira iz zraka do 68 ton prahu, en sam listavec pa pokriva potrebo po kisiku za osem do deset ljudi letno. Vsako večje drevo odda več kot sto litrov vode na dan. Kisik potrebujemo, vodo tudi, in še kaj, da preživimo. Kaže pa, da tistim — predvsem vodnogospodarskim in agrarnim lobistom — osnovne preživetvene potrebe niso pomembne.

1989 — Poglejte ekološki somrak nad srednjeevropskim predpražnikom! — Kdo in kako naj nas okoljevarstveno razsvetli na popku Evrope?

Ljudstvo na obrobju srednjeevropske deželice z eno najvišjih stopenj pismenosti na svetu in hkrati enim najvišjih količinov samomara začena ravnati v skladu z lastno mu »čezmejnostjo« in »srednjeevropskostjo«. Prepričano je namreč, da se nasilje nad naravo slej ko prej sprevrže v nasilje nad ljudmi.

1990 — Ob mrtvi reki s profilom krste — LEDAVA — Svinjske posledice milostnih udarcev — Poglejte na 5. STRAN!

Embalaža za jutri

V Gornji Radgoni odprli sejem embalaže in strojev za pakiranje — Največja tovrstna sejemsko prireditve v Jugoslaviji z mednarodno udeležbo — Vse večje zanimanje za ocenjevanje embalaže, embalažnih materialov in strojev

V ponedeljek dopoldne so s krajšo slovesnostjo v posebej urejenem prostoru hale C na sejmišču v Gornji Radgoni odprli mednarodni sejem embalaže, transporta in tehnike pakiranja INPAK 90. Poteg domačih razstavljalcev se predstavljajo tudi iz sosednjih držav, ogleda vredni pa so nagrajeni izdelki (oskarji) iz Avstrije, Italije in Švice. Strokovna žirija, ki ji predseduje prof. dr. France Cegnar, je podelila 14 jugoslovanskih oskarjev za embalažo in 15 jugoslovanskih priznanj za embalažo. Najvišje priznanje sta prejela tudi Slovin, KK Jeruzalem Ormož za prodajno embalažo za vino (0,25 litra) Jeruzalem ter GEP Kartonaža Murska Sobota za prodajno stojalo iz valovitega kartona.

Slavnostni govornik na otvoritvi je bil zvezni sekretar za gospodarske stike s tujino Feri Horvat. Poudaril je, da je sedaj pravi trenutek za predstavitev in primerjavo novih izdelkov in dosežkov v trženju in oblikovanju embalaže:

»Ko rečem pravi trenutek, imam tehtne razloge za to: smo v času intenzivnega uveljavljanja tržnega gospodarjenja in sproščanja poslovne iniciative, to pa pomeni okolje, v katerem se uveljavlja potreba in možnost kakovostnega razvoja embalaže; smo v času intenzivnega odpiranja v svet, v obdobju naše največje izvozne ekspanzije in internacionalizacije poslovanja; srečujemo se z vse ostrejšimi konkurenčnimi razmerami na svetovnem trgu in končno tudi na domačem trgu in prav v takih razmerah je embalaža vse pomembnejši, često odločilen dejavnik uspešne prodaje izdelkov. In končno — embalaža je bila doslej ena naših glavnih slabih točk ali omejitev v izvoznem trženju in je nasploh velika omejitev za dežele v razvoju v svetovni trgovini.«
(nadaljevanje na 3. strani)

(nadaljevanje na 3. strani)

Ob koncu tedna bo še vedno oblačno z občasnimi padavinami.

PREGOVORA ZA TA TE- DEN

Ako na Medarda deži, se
grozdje do brente skazi.
Ako na Medarda vreme je le-
po, najlencejši kosec pospravlja

VREME

ORODJE UNIOR
CENEJŠE
20-50%

**v tehničnih
prodajalnah**

VELETRGOVINE

VELETRGOVINE
Petrošnik

Embalaža za jutri

Tudi predsednik Gospodarske zbornice Slovenije (pokrovitelja) Marko Bulc je poudaril, da bomo morali biti konkurenčni (če ne na tujem trgu, pa doma, kajti konkurenca bo prišla tudi domov), in prav embalaža nam lahko pri prodaji veliko pomaga. Zavedati pa se moramo, da je trg iz dneva v dan bolj zahteven. Danes je pomembna kakovost, praktičnost in ekonomičnost embalaže, jutri bo pomembnejši

Jugoslovanski oskarji za embalažo 90

Strokovna komisija, ki ji je predsedoval prof. dr. France Cegnar, je med 83 predložiteljicami na natečaj, z oskarjem nagradila 14. Prejeli so jih: KTL Kartonaža Ormož (prodajna embalaža za vino (0,25 l) Jeruzalem), Slovin, KK Jeruzalem Rakek (skupina kartonskih zloženik Semenarna), Droga Parturož (skupina prodajne embalaže za izdelke maestro), GEP Kartonaža Murska Sobota (prodajno stojalo iz valovitega kartona), D. P. Istragrafika Ročica (kartirane skale za penoče se vino valvasor in lozovača ragusa), Kras Mesopredelovalna industrija Sežana (darilne kartonske zloženke za pršut), KTL Kartonaža Ljubljana (kartonska škatla za sir), KTL Valkarton Logatec (kartonska zloženka za sestavne dele), Embalažno grafično podjetje Škofja Loka (paletna škatla BGP BOX 800X600X700 mm), D. P. Kombinai Natron Maglaj (zabojnik iz sedemplastnega kartona in naronski kompleksni embalažni materiali (CH), Kemika industrija Kamnik (naravno razgradljiva folija PE), Centrovod Lenart (centroplast 100 L, stroj za pihano plastično embalažo) in Liplast Grosuplje (stroj za avtomatski 4-barvni sitotisk LIPMIR 5).

ekološki dejavnik. Na svetovnem trgu so vse bolj pomembni tisti embalažni izdelki, ki ne onesnažujejo okolja. INPAK bo odprto do 8. junija, spremlja pa ga vrsta strokovnih seminarjev in posvetovanj. Najpomembnejša, ki trajata več dni, sta seminarja na temo Pomen pakiranja in embalaže za optimalni transport blaga ter Pakiranje in Evropa 92. Za širši krog ljudi, ki jim ni vseeno, kaj se dogaja z okoljem, pa zanimivo petkovo posvetovanje Embalaža-ekologija. Vodil ga bo prof. dr. France Cegnar, ki bo predaval o Strategiji zbiranja in razvoja nove embalaže, Srečko Brus iz Dinosa pa o predelavi odpadnega embalažnega stekla.

Bernarda B. Peček

Tudi narodnost z novim vodstvom

Prvi dve seji novoizvoljenih delegatov narodnostnih samoupravnih skupnosti iz lendavske in soboške občine — Poslej tudi pomurska narodnostna skupnost — Predsednika izvršnih svetov sta bila najprej mandatarja

Na letošnjih večstrankarskih volitvah, prvih povojnih volitvah in demokratičnih volitvah so svoje delegate volili tudi predstavniki narodnosti. Po letu 1990, ko so jih izvolili v republiške in občinske zbore, sta bili v lendavski in soboški občini izvoljeni tudi narodnostni skupščini. V Murski Soboti je bilo izvoljenih 11, v Lendavi pa 20 delegatov. Kot vemo, sta obe občinski narodnostni skupščini v določenih primerih tudi četrti zbor občinske skupščine, in to pri odločanju o vprašanjih, ki so pomembne za razvoj narodnostno mešanih območij. Na ustanovni seji, ki je bila v dobrovolniški kulturnem domu, so najprej izvolili predsednika narodnostne pomurske madžarske skupnosti. To funkcijo so delegati zaupali dosedanjemu predsedniku lendavske narodnostne skupnosti Mariji Pozsonec. Na ločenih sejah sta potem obe občinski skupščini izvolili svoja vodstva: dr. Miklós Tomka (Lendava) in Ruzália Kercsmar (Murska So-

S SPRAVO DO SKUPNIH CILJEV

Na razširjeni seji Ljutomerske Socialdemokratske zveze sodeloval tudi dr. Jože Pučnik. — Čimprej odpraviti strankarske razprtije — Ob reševanju problemov uveljaviti nadstrankarski interes

»Za v predvolilnih aktivnostih, kar sta Kmečka zveza in Socialdemokratska zveza nastopali skupno, se je pokazalo, da pomembne stranke oziroma najpomembnejši vodje grobo kršijo republiški sporazum Demosa. Pod plašč Demosa so se v Ljutomeru skrivali tudi nekateri člani predkljub takemu stanju pa smo z volivci lahko zadovoljni, saj smo sorazmerno dobro zastopani v vsem občinskem parlamentu. Mi šteje 66 članov. Skupno s Kmečko stranko imamo predsednika in podpredsednika zbo-

ra KS, podpredsednika DPZ, v izvršnem svetu je za kmetijstvo odgovoren naš član, pa tudi v komisiji za kadrovska vprašanja ima dva svoja predstavnika.« S temi besedami je predsednik občinske organizacije Socialdemokratske zveze Ljutomer Rudi Stegmüller na razširjeni seji te stranke označil uspeh na minulih volitvah.

In ker so bile za Ljutomersko občino značilne nekatere razprtije med posameznimi strankami v okviru Demosa, so medse povabili dr. Jožeta Pučnika, predsednika slovenskega Demosa in Socialdemokratske zveze

MURSKA SOBOTA

Kdo so še kandidati za občinske funkcije

Od volitev najodgovornejših funkcij v Skupščini občine Murska Sobota je preteklo že nekaj časa, znano pa je, da kandidata za podpredsednika občinske skupščine niti v drugem krogu nista dobila potrebne večine glasov delegatov. Podobno se je zgodilo v zboru združenega dela, kjer niso mogli izvoliti podpredsednika. Zato bodo volitve za obe funkciji opravili na zasedanju zborov skupščine občine, ki bo 12. junija.

Znana so imena novih kandidatov. Za podpredsednico občinske skupščine ponovno kandidira Zinka Farič iz Murske Sobotice, kandidirata pa tudi Franc Horvat s Tišine in Edvard Mihalič iz Rogašovec. Podpredsedniški kandidati za zbor združenega dela pa so Ludvik Nemec, Bojan Ščavničar, Andrej Kuhar in Stefan Šeruga.

B. B., M. J.

vodstvo bo moralo čimprej poprijeti za delo, saj je še mnogo odprtih vprašanj na vseh področjih, ki so pomembna za obstoj in razvoj narodnosti. Še posebne pozornosti bo deležno gospodarstvo, saj brez trdne gospodarske osnove ni mogoče čakati boljšega jutri ali — kot je dejala Jolán Novák Császár (bila je izvoljena tudi za predsednico izvršnega sveta pomurske narodnostne skupnosti): »Če se bo izboljšal gospodarski položaj, se bo dvignila tudi zavest, saj menim, kjer se človek dobro počuti, se dobro počuti tudi kot Madžar.«

Nekaj besed so namenili tudi problemom lendavskega studia Radia Murska Sobota. Delegati se pridružujejo zahtevi novinarjev po čimprejšnji rešitvi položaja edinega madžarskega narodnostnega radijskega programa v Sloveniji. Zato pa je nujna tehnična posodobitev, saj ima sedanja studijska oprema bolj muzejsko kot praktično vrednost.

Silva Eöry

Izvolili okrnjeno vlado

V Ljutomeru končno izvolili vodstvo zbora KS — Dvema kandidatom za občinski IS niso dali podpore — Terjajo ugotavljanje odgovornosti poveljnika republiškega štaba TO — Nepotrebnost funkcije družbenega pravobranilstva samoupravljanja?

Petkovo skupščinsko zasedanje v Ljutomeru se je začelo z ločeno sejo zbora krajevnih skupnosti, saj so morali najprej izvoliti novo vodstvo, ker na prejšnjem zasedanju nobeden od kandidatov ni dobil zadostne podpore. Predsednik je postal Alojz Štuhec, kmet iz Bolehneč, podpredsednik pa Jože Kramar, obrtnik iz Mekotnjaka. Temu je sledilo skupno zasedanje zborov Ljutomerske občinske skupščine, kjer so največ pozornosti namenili predstavitvi programa in nalog kandidatov za nov izvršni svet, ki so jih volili s tajnim glasovanjem.

Potem ko je mandat za sestavo občinskega izvršnega sveta Franc Štraki nanizal svoje poglede na reševanje prečih gospodarskih, družbenih in drugih problemov, pri čemer je dal pomemben poudarek tudi kakovostnemu razvoju podeželja, razmahu industrije in urejanju razmer v družbenih dejavnostih, so se predstavili tudi posamezni kandidati. Večbarvni občinski parlament ni bil prav nič prizanesljiv do predlogov za sestavo izvršnega sveta in izhodišč za njegovo prihodnje delo, saj so sledile številne replike. Delegati občinske skupščine so končno vendarle podprli predloge predsednika Franca Štrake in se odločili za 6 kandidatov. To so: Silvo Potočnik, poklicni podpredsednik izvršnega sveta, ki bo skrbel za gospodarski razvoj, nepoklicni člani pa so Franc Šonaja (kmetijstvo in vodno gospodarstvo), Jerica Mlinarič (urejanje prostora in varstvo okolja), Angelca Fras (družbene dejavnosti), Boris Sunko (delo in socialna politika) in Anton Hvalec (krajevne skupnosti). Pri tajnem glasovanju pa dva predlagana člana, to sta Marija Gjerkeš-Dugonik, ki naj bi odgovarjala za javne finance, in Stanko Klemen, za komunalno in stanovanjsko gospodarstvo, nista dobila zelene luči. Tako bo delal Ljutemski izvršni svet do naslednje skupščine v okrnjeni sestavi. »Nič ni trajnega! Če bomo videli, da nam določene stvari ne gredo dobro, bomo drugače delali. Seveda pa veliko pričakujemo od sprejema nove ustave in poenostavljanja raznih upravnih postopkov, kar naj bi prispevalo k večji učinkovitosti našega delovanja,« je med drugim poudaril Franc Štraki.

Na skupnem zasedanju je bilo slišati precej vročih besed na račun tistih, ki so odgovorni za nezakonit odvzem orožja enotam TO. Poveljnik občinskega štaba je skušal pojasniti razloge za premostitev orožja iz Ljutomerskega skladišča v Mursko Sobotu, delegati pa so menili, da bi o tem moral obvestiti občinsko vodstvo. Hkrati so terjali ugotavljanje odgovornosti poveljnika republiškega štaba teritorialne obrambe. Pri imenovanju delovnih teles Skupščine občine Ljutomer ni bilo nikakršnih zapletov, edinole pri imenovanju Franca Kolariča za ponovnega družbenega pravobranilca samoupravljanja so bila mnenja deljena. Pa ne zaradi osebe, ampak zaradi funkcije, ki se jim zdi v prihodnje nepotrebna, o čemer bodo obvestili tudi republiško skupščino.

Milan JERŠE

SLOŽNO IN BREZ PRESENEČENJ

V Demosovem klubu poslancev

Na prvi pokonstitutivni seji kluba poslancev v M. Soboti je bil poudarek na predstavitvi programa in kandidatov za člane občinskega izvršnega sveta, kar je opravil mandatar Ivan Obal. Posebej tenkočutno so prislunili napotkom in analizi stanja, o kateri se je ob koncu triurnega srečanja razgovoril vodja slovenske združene opozicije Demosa, dr. Pučnik. Povedal je, da je moč le v slogi in enotnem nastopanju zmagovalcev minulih volitev, ki se zaradi manipuliranja tako imenovanih prenoviteljev, ne smejo čutiti nemočne ali celo poražene ter sklepati odvečne in škodljive kompromise. Čeprav še vedno na obrobju ali pa celo z negativnim prizvokom v medijih, je združena opozicija močna, in ker je izvoljena po volji ljudstva, se mora truditi predvsem v smeri zadovoljevanja pričakovanj svojih volilcev, ne pa slabeti v medstrankarskih razprtijah in neustreznem pakiranju v boju za oblast.

Ker se je tisti, ki so občutili nje slast, oklepajo in jo težka izpuščajo iz rok, pri tem pa ne izbirajo sredstev za diskvalifikacijo svojih političnih nasprotnikov, se jim je v pomanjkanju tovrstnih izkušenj potrebno postaviti po robu z modrostjo, in ta je v tem trenutku združitev sil, da bomo lahko šli naprej, ne pa (kot že nekaj let) nazaj.

B. B.

»VZELO MI JE ŠARM POSLANCA!«

Tako je dr. Jože Magdič, republiški poslanec, nazorno prikazal svoje občutke v parlamentu — S podobnimi izkušnjami smo se seznanili na prvem zasedanju kluba pomurskih poslancev, organiziranem na našem Zavodu — Poslej vsako zadnjo sredo v mesecu

Kot vemo, je namen kluba poslancev, da v njem usklajujejo, sprejemajo, se dogovarjajo in razpravljajo o predlogih, pobudah in stališčih, ki naj bi jih potem zastopali na sejah parlamenta in v javnosti. S tem načinom povezovanja pa bi zagotavljali večjo učinkovitost delovanja poslancev, enotnejše in bolj organizirano nastopanje v parlamentu. Zato smo v uredništvu Vestnika in Radia Murska Sobota sprejeli odločitev, da bi poslej vsako zadnjo sredo v mesecu organizirali t. i. poslanski klub, v katerem bi se dobivali poslanci za republiško skupščino ter tudi za občinsko skupščino; pač glede na problematiko in interes javnosti oziroma volilcev. K sodelovanju pa smo povabili tudi predsednike skupščin občin, ki naj bi pomenili pomembno vez z republiko.

Na prvem srečanju, ki ga je vodila direktorica ZCRD Irma Benko, smo skušali govoriti predvsem o dosedanjih izkušnjah republiških poslancev, o tem, kako si zamišljajo stik občine z republiškim parlamentom, delovanje takega kluba poslancev, kaj pričakujejo od njega in pripravljenost za sodelovanje v njem. Vsi po vrsti so pohvalili zamisel o takšni ustanovitvi kluba poslancev Pomurja, ki ni strankarsko enoznačen in bodo tako

lahko prišla do izraza različna mnenja ter beseda javnosti, saj pričakujemo številna vprašanja volilcev. Kot je dejala republiška poslanka Zdenka Vidovič, bi v Pomurju morali še v večji meri sodelovati pri posameznih vsebinskih vprašanjih. »To je nujna in neko naša mora držati skupaj!« je še dodala. Pa še misel predsednika Skupščine občine Murska Sobota Andreja Gerenčerja, ki pravi: »Ta pobuda je vsekakor dobra, ker vemo, na koga se obračati, zelo pomemben pa je tudi stik med občino in republiko. Zato morate biti republiški poslanci dejansko predstavniki pomurskih občin, morda bolj kot predstavniki strank, ker bomo v Pomurju imeli enake probleme, ki se kažejo že zdaj, kot so kmetijstvo, infrastruktura in zlasti gradnja cest, kjer se bomo morali dogovarjati. Razmišljaj, da bi na vse seje občinskih skupščin vabili republiške poslance, ki se bodo lahko tako neposredno seznanili s problematiko in bodo dobro »oboroženi« za nastop v republiškem parlamentu. »Podobnega mnenja je bil predsednik lendavske občinske skupščine Ciril Pucko, in poudaril, da je pri delovanju poslanskega kluba najpomembnejše odmisлити vsakršno strankarsko

LENDAVA

Končno predsednik izvršnega sveta

V torek je končno tudi lendavska občina dobila predsednika izvršnega sveta občinske skupščine. Potem ko je ZSMS-Liberalna stranka umaknila svoja kandidata Emila Bukovca in Ferencu Tivadarja, sta ostala še dva: Štefan Gjerkeš, ki ga je med drugimi predlagala Socialistična zveza, in Alojz Jerebic, ki je bil kandidat Demosa. Izid glasovanja je zelo tesen: glasovalo je 54 poslancev (vsi zbori sicer štejejo 60 poslancev), od teh jih je 28 oddalo svoj glas za Alojza Jerebica, 26 pa za Štefana Gjerkeša. Zmagovalec je torej Alojz Jerebic, star 44 let, doma iz Velike Polane, diplomirani ekonomist, trenutno zaposlen v Ina Nafti, medtem ko je bil prej direktor Indipa. Do 22. junija, ko se bo skupščina znova sestala, bo pripravil predlog kandidatov za člane izvršnega sveta, vendar bo pri tem najbrž imela besedo tudi družbena opozicija — Demos.

Š. S.

Občinska priznanja 3 posameznikom

Ob 1. juniju — prazniku občine Ljutomer je bila v Domu kulture sklenjena seja zborov skupščine občine. Slavnostni govor ob 34. občinski praznik je imel novi Ljutemski župan Mirko Prelog, ki je naznanil, kako v prihodnje s takšnim praznovanjem. Pri tem se je izkazala kulturno zgodovinsko utemeljitev praznika in njegovo vsebino takšnega praznovanja bogatejša in ne lažno skromna. Ob tej priložnosti so namreč izvedli le klavirski recital in recitacijo.

Lendavska občinska priznanja z denarno nagrado so podelili trem zaslužnim posameznikom. Prejeli so jih: Branko Zidar, direktor Križevski opekarni, Angelca Fras, ravnateljica Vzgojno-izobraževalnega zavoda Veržej, in Avgust Filipič, samostojni obrtnik iz Babinec.

M. J.

Milan Jerše

ko je druga še vedno aktualna. Kar na Nikaragvo pomislimo, kjer so nekateri revolucionarji, ki so se še večerj borili proti Somozi, zdaj borijo proti marksističnim oblastnikom. O domobranstvu sem slišal že med vojno, resnico o njegovem protikomunističnem boju in komunističnem pokolu pa šele v zdomstvu. Krajinski Slovenci z domobranstvom nismo imeli nobene zveze, zato mi ta tema ne leži, čeprav problem ni preveč zapleten, ker gre za dva ideološko in politično strogo opredeljena tabora, krščanstvo in materializem, in je pisatelju na razpolago dovolj zgodovinskih podatkov in virov. S tem

problemom se bo nedvomno ukvarjalo še veliko slovenskih literatov. V svoji Vojni in revoluciji domobranstva nisem mogel podrobneje obravnavati, ker sem se osredotočil na drugo temo in bi svojo zgradbo z domobranstvom razbil. Dotaknil sem se ga pa le, ker komunistične revolucije brez domobranstva ni mogoče napisati. Druga tema je bolj hvaložna in tudi bolj komplicirana. Moji junaki, nacionalist in liberalce Živko, kršćanski socialist Volkun in drugi, so se pridružili NOB iz domoljubja in ne iz političnih razlogov in v dobri veri, da partija ne laže, in bili razočarani. Na kraju spregleda tudi partijec Niko. Samo Volkunu ni bilo dano, da bi bil do kraja razočaran, ker ga je partija že prej likvidirala. O komunističnem nasilju in zlaganosti se je že mnogo pisalo, velikih romanov s to temo je vendar v svetovni literaturi malo, v slovenski naj bi bil moj roman *Vojna in revolucija* prvi večji tekst te vrste. S svojim delom sem želel prikazati trpljenje našega naroda pod okupacijo, h kateremu so komunisti veliko pripomogli, ko so dolivali bencin na ogenj; izdajstvo komunistične partije; in marksistično kulturno, politično in gospodarsko perversnost.

Če bi obdelal prvo temo, boj med helimi in rdečimi, bi se kot neodvisen človek, ki misli z lastno pametjo in življenje trezno presoja, moral opredeliti za svobodo in demokracijo. V tem primeru bi me slovenski komunisti z lahkoto ožigosali, če že ne za klerofašista, pa vsaj za reakcionarja in farskega podrepanika. Zaradi Vojne in revolucije pa bodo morali zaigrati na kak drug instrument. Vendar mislim, da me bodo tudi tokrat ignorirali. Mojih del doma doslej niso tiskali. Sem zanje persona non grata in komunisti bi bili najbolj srečni, če bi me lahko zamolčali, če bi ostal za slovenski narod kulturno mrtev. To pa je čisti stalinizem. Ali zares hočete vedeti, kako bodo sprejeli moj roman ljudje v domovini? Po tolikih letih zatiranja svobodne besede bi se ljudje doma za moj roman ravnali, če bi ga dobili v roke. Mladina, ki ji noč in dan perejo možgane, bi po branju tega romana odprla oči in sprožila kontrarevolucijo.« Tako je precej po izidu romana v pogovoru za Glas SKA (Slovenske kulturne akcije) v Buenos Airesu besedoval rojak dr. Frank Bukvič, ki je sicer te dni na obisku v domovini. Tedaj ga je eden od njegovih znancev takole označil: »Ni ne bel ne rdeč, napadajo pa ga eni in drugi.« Z dr. Bukvičem pripravljamo daljši pogovor za naš časnik.

Branko Žunec
Nataša Juhnov

Foto: Nataša Juhnov

OB MRTVI REKI S PROFILOM KRSTE

LENDAVA — SVINJSKE POSLEDICE MILOSTNIH UDARCEV

Lahko bi se sicer najprej in nekoliko podrobneje »pozabavali« z vsem tistim, kar se je napletlo okrog Bukovnice, kamor soboska Komunala že lep čas odvaja vsakovrstne živalke oz. klavniške odpadke iz Mesne industrije, seveda na nelegalno odlagališče, vendar z »bлагословом« inspekcijskih organov in soboskega občinskega sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora. Prav tako bi se mogli spopravi nad vse tisto, kar se vnovič dogaja z odlagališčem komunalnih odpadkov — edinim tovrstnim legalnim, občinskim, v Pomurju — in glinokopom v Puconcih. Končno imamo opraviti še s tretjim »sodejem«, ki se zdi najbolj katastrofalen, vsaj po posledicah sodeč, namreč zaszvinjana, samočistilno povsem nesposobna Lendava, ki je na milost in nemilost prepuščena posledicam odplak, zlivajočih se v potok od vseh mogočih in nemogočih onesnaževalcev. Zadnja dva meseca je najhuje, saj je pokvarjena soboska čistilna naprava.

»Do okvare čistilne naprave, ki je tehnična, je prišlo po naključju,« zatrjuje Mirko Sabjan iz soboške Komunale. »Tako ali tako jo moramo vsaki dve leti generalno pregledati oz. sprazniti in letos na pomlad je šlo za tak remont oz. tako rekonstrukcijo. Vzdrževanje redno opravljamo, po programu. Resda je gradbeni del čistilne naprave star 20 let in da gre za delno zastarelo tehnologijo v primerjavi s podobnimi napravami ali sistemi v svetu, toda problem ni tu. Problem je v tem, da naprava ni bila nikdar do kraja zgrajena,« pojasnjuje. »Je preskromnih zmogljivosti in uspeva čistiti samo kakšno polovico odpadne vode. Zakaj ni bila dokončana? Ker se niso uresničile določene predpostavke, na katere smo računali na začetku gradnje. Predvsem naj bi blato

o ostane po čiščenju, uporabljaj v kmetijstvu za gnojenje. Vendar ga kmetje nečesto vzeti, prav tako ne Kmetijsko gospodarstvo Rakičan. Najbolj zato ne, ker je gnojenje predrago oz. so prevozní stroški previsoki, poleg tega pa smo nekoliko skeptični, kajti bojimo se vsega tistega, kar je v blatu.« Čemu ne bi opravili laboratorijskih analiz? Vodja medobmočnske sanitarne inšpekcije Jože Fras pravi: »Kolikor vem, smo jih opravili, vendar gre za več vprašanj: pretok vode, razgradljivost snovi (kemična sredstva, detergenti in podobno) in drugo. Težko je to pojasniti. Uporabnost tega blata v kmetijstvu je sporna, saj je pred leti, ko so ga v Kmetijskem gospodarstvu Rakičan poskusno uporabljali na nekih površinah, vse drugo raslo, samo tista kultura ne, ki je bila posajena.« Mirko Šabjan dopolni razlago o nezgarnosti čistilni napravi: »Ko bi jo morali dograditi, se je pojavil nov problem. Je namreč v neposredni bližini klavnice in nihče si ni upal sprejeti odločitve, da bi na tem mestu širili oz. dograjevali čistilno napravo. Njena schtev na novo območje pa je seveda povezana z ogromnimi stroški. Ocenjeno je, da bi morali za novo odštetí okrog 200 milijonov dinarjev.«

Na ponedeljkovi seji (28. ma-
ja) soboškega občinskega izvrš-
nega sveta so imenovali krzni-
štab, ki ga vodi prvi človek Vod-
nogospodarskega podjetja Mur-
ska Sobota Oto Tušar. Pripravi-
le strokovne osnove za odpravo
okvare, medtem ko je komun-
alno podjetje že pognalo mehanski
del čistilne naprave, tako da je
onesnaženje Ledave znatno
manjše. Po zagotovilih izdeloval-
ca opreme naj bi okvaro na na-
pravi v celoti odpravili v 30
dneh. Kako in za kakšno ceno?
Mirko Šabjan: »Imamo podpisa-
no pogodbo za nakup pokvarje-
nega dela. Dobavni rok je sicer
45 dni, vendar bo na našo proš-
njo verjetno vse skupaj opravlje-
no že prej. Spremenili smo zas-
novno dela; ne bodo več verige,
ampak posebno strgalo, kar bo
pomoglo, da se ob vsakem ča-
su popravi čistilna naprava —
brez praznjenja. Cena je 800 ti-
soč dinarjev, pri čemer v znesek
niso vračunane morebitne prede-
lave; skupaj bi znalo priti mili-
on dinarjev.«

Struga potoka Ledava do nekdajnega Sadlovskega mlina in sedanje male vodne elektrarne je neke vrste mehanski usadalnik, kjer se odpadne snovi usadajo in gnijejo; v glavnem aerobno brez zraka, kar ustvarja strašen smrad. Fras meni, da v potoku od mlina oz. elektrarne do Murske Sobote ni več življa. »Z izpustom tako ali drugače obde-

lanc usedline po Ledavi navzdol bo verjetno do izliva potoka v reko Muro le-ta mrtev,« je prepričan prvi mož medobčinske sanitarne inšpekcije. Šabjan ponavlja dejstvo, da so soboški komunalci pognali mehanski del čistilne naprave, in predpostavljajo, da se je onesnaženost bistveno zmanjšala in s tem tudi obremenjenost Ledave. Pripominja pa, da bi bilo potrebno temeljiteje čistiti Puconski potok, kajti pri Šadlovi zgradbi je veliko usedlin iz separacije kremenčevega peska v Pucunci. Kaj če tega jezusa ni bilo tamkaj in bi se svinjarija spreti zlivala po Ledavi proti Lendavi? Fras: »Verjetno ob normalnih vodnih pretokih to ne bi bilo opazno. Računajmo s tem, da gre polovica ali tretjina soboških odplak mimo čistilne naprave, torej neposredno v potok. Če torej naprava deluje ali ne deluje, onesnaženje je tu. Verjetno pa bi bilo razredčenje tako.

da posebej akutnega vpliva na življenje v Ledavi ne bi moglo biti. Še o zapornici in razpravi, koliko je za onesnaženje kriv Šadl in zakaj. Na že omenjeni seji soboškega občinskega izvršnega sveta je bilo ugotovljeno, da mu je občinski upraviteljni organ izdal uporabno dovoljenje oz. dovoljenje za odvzem vode za potrebe elektrarnice. Torej je bila zadeva obravnavana in o njej se je sklepalo.

Kdo vse pa sploh svinja svojčas čist, samočistilni sposoben potok? »Mesto Murska Sobota z vsvo industrijo vključeno z bolnišnico Rakičan ter posamezni njegovi pritoki. Predvsem je obremenjen ze naveden Puconski potok iz separecije, prav tako Mena industrija z delom odplak. Resda ima na svojem dvorišču predčiševalne naprave, zlasti kar zadeva mehanski del, medtem ko gre vse drugo na mestno čistilno napravo,« ugotavlja Fras. »V preteklosti so bile tovrstne naprave koncipirane tako, da se gradi centralna čistilna naprava za vse dejavnosti v mestu.« Se za onesnaževanje okolja plačuje odškodnina ali davek ali kaj podobnega? »Po zakonu o vodah so vsi tisti, ki onesnažujejo vodotoke, dolžni plačevati določene prispevke.« Je bil kdo od večjih onesnaževalcev v zadnjih letih prijavljen? »Prijavljala jih je vodnogospodarska inšpekcija, največ zato, ker niso imeli uporabljenih oz. vodnogospodarskih dovoljenj. Teh pravzaprav nihče nimam in bi jih lahko v slovenskem prostoru prešteli na prste ene roke. Bistvo problema je predvsem v nepopolnih čistilnih napravah ali, točneje, nepopol-

nem tretmanu odpadak.« Šabjan: »Če bi imeli kompletno čistilno napravo in z njo čistili vse odpadne vode, bi se znesek za čiščenje moral povečati za kakih 40-krat. Gre seveda za ogromne zneske, visoke cene in tudi z onesnaževalci bi se bilo treba dogovarjati, kako v prihodnje razviti naše gospodarstvo in posamezne gospodarske panoge. Prepričani smo, da tako ne bo šlo več naprej in bo treba določene dejavnosti tudi ukiniti. Da ne bomo pomote: mislim na kanalizacijo in čiščenje.« Fras: »Nekaj drugega je vodni prispevek, ki ga plačujejo onesnaževalci, ker spuščajo odplake ali ne dovolj očiščene odpadne vode v vodotoke.« Kljub vsemu naj bi bila – po sodbah poznavalcev – najbolj utečena prav soboška čistilna naprava. Veliko skromnejše je v Radenci, v Ljutomeru ima samostojno napravo Konus, v Lendavi predvsem INA-Nafta.

Dilema je kajpak navidezna oz. ponuja lažnost izbire, s katero se je razvit svet (po ZDA, zahodni Evropi in drugje) srečeval že pred dvema, tremi desetletji. K nam očitno šele zdaj prihaja in ne preseneča pogostnost spraševanja, če ne bo treba zavoljo, malo rečeno, skrb zbujajočih, razmer pri varstvu okolja zapreti kate- ro od tovarn, ki na veliko svi- nja. Fras odgovarja: »Seveda bo- treba. Ne samo zaradi volitev in spremenjenih odnosov, ampak na splošno. Gre za načrtovanje, za odgovornost in odnos upra- vnihih organov na občinskih in re- publiških ravneh na področjih, za katera so ustanovljeni. Tu je bilo doslej marsikaj nejasno.« Se- potemtakem napovedujejo si- stemske spremembe pri ekolo- giji? »Že dolgo jih pričakujemo in v tem okviru bomo najbrž dobili v roke drugčano orožje in druga- čne možnosti za ukrepanje. Zdaj- smo — če malo poenostavim — zelo uspešni pri šiviljah, medtem ko pri gigantih formata ABC Po- murka odpovemo,« pravi vodja inšpektorjev. Priznanje je tem za- nimivejše ob spoznanju, da so si- stemske spremembe nedvomno privlačna reč, vendar ne kaže po- zabiti na ljudi, ki naj bi njegove zahteve izpeljevali. Se zlasti velja to ekologijo in gotovo ni mogoče v nedogled pristajati na to, da bi večina gospodarstva normalno obratovala, četudi je brez potrebnih ekoloških dovoljenj za nor- malno delovanje. Si bomo torej upali biti radikalni in kakšen

obrat tudi zapreti? Koliko že bi jih morali v svetu ob Muri, ki so dobera omajali naravno ravnostezje? Pri tem najprej pridejo na misel svinjske posledice prašičjih farm in »smrdühla« sredi Murške Sobote – kafilerija. Lahko pa bi še in še naštevali.

Ker pa smo pri potoku Ledava — mogli pa bi biti tudi pri Črncu, Ščavnici, Lipnici, Bistrici, končno reki Muri —, se splača načeti se en vidik, na katerega opozarjajo okoljevarstveniki, namreč krajinski vidik. »Ledava je dejansko in v naravi kanal, ki ima profil krste. Predlagam, da bi jo bilo smotno — v skladu z novimi razmerami in usmeritvami na ekološkem področju v Sloveniji — usposobiti kot naravni potok, ki bi mu vrnil vsaj del naravne samočistilne sposobnosti. Zdaj je brez nje, kot je nima marsikateri drugi regulirani vodotok,« razmišlja krajinska arhitektka Stanka Dešnik s soboškega Zavoda za ekonomiko in urbanizem.

Najbolj neposredno se z zasmrjenjo in zastrupljeno ledavsko vodo srečujeta zakonca Šadl v Ivanjcih, ki sta nekdanji mlin preuredila v malo elektrarnico, za to, da sta jo lahko poglana, pa je bilo treba zaježiti potok. Stori-la sta to, čeprav se brez vseh po-trebnih dovoljenj in soglasij. Mi-mogrede nekaj dobesednih iz do-kumentacije: »V primeru nasto-pa visokih voda po reki Ledavi, ne moremo odgovarjati za škodo, ki jo bo povzročila hidrome-hanska oprema, vgrajena na za-jezni zgradbi lastnikov Šadl. Hi-dromehanska oprema je tehnično nepravilno vgrajena na jezo-vni zgradbi, ki pa v sedanjí fazi, ko je centralna čistilna naprava mesta Murska Sobota v remontu, o stanje bistveno poslabšuje in ogroža življenje v reki Ledavi nizvodno od jezovne naprave. »Pred dobrim poldrugim mese-cem se je za jezom začela nabira-ti vsa mogoča svinjarija, straho-vito je zaudarjalo, na gladini po-toka se je trdila nekakšna skorja. bilo je prav grozljivo, se spomi-njata Ludvik in Marija Šadl. »V vodi lahko najdete vse, kar imajo v Murski Soboti. Klical sem celo delavce milice, pa so rekli, da ve-do za to, vendar bi moral ukre-pati kdo drug. Ponoči ob luči se je — če sem dregnil v vodo — vi-del ko kot pleva ali žagancar, ko leti v zrak. Gotovo je onesnažena tudi voda v domačem vodnjaku, ki je v bližnji kleti v hiši. Nekoč sva že uspela, da so opravili ana-lizo vode, vendar še danes ne ve-va, če je zdrava ali ne. Za gospo-dinjske potrebe jo vedno preku-hava, pijeja pa ne več«, pripove-ujeta zakonca. Sicer pa sploh nista vedela, da je soboška čisti-lna naprava v okvari tako kot tu-di nekateri pristojni organi ne. V tem času se je za električnisko zapornico nabralo že toliko gni-joče se usedline iz odplak, da bi spust svinjarije po potoku pome-nil pomor vseh življa v spod-njem toku Ledave, ob taki kon-centraciji pa je seveda resno ogrožena podtalnica. Bil je to alarm za vse pristojne — od Vodnogospodarskega podjetja do Vodnogospodarske skupno-sti, inšpektorjev, komunalnega podjetja in drugih. Dogovorjeno je bilo, da se opravi analiza vode za jezom in na osnovi izidov ana-lize bi ugotovili, koliko sveže vo-de bi morali zajeti iz akumulacijskega jezera na Goričkem (Le-davsko jezero) ter z njo mešati onesnaženo vodo, ko jo bodo postopoma ipuščali iz zajezene-ga zbiralnika pri mlinu. Vseka-kor se znatni gospodarski in si-ceršnji škodi ne bo mogoče izo-gniti, vendar očitno drug poseg ni mogoč. Mogoča je le trajnejša rešitev: že navedena dograditev čistilne naprave v Murski Soboti.

Tistega dne, ko smo se mudili pri Šadlovih, niti ni zgledalo ta-ko zelo katastrofično. Takrat sta se tamkaj znašla tudi strokovnja-ka z Živinorejsko-veterinarskega zavoda in pobrala nekaj vzorcev mulja za analizo (na sliki), med-tem ko smo se mi pomenkovali z zakoncem. Kako se bo »opera-cija« posrečila, bomo vsekakor spremljali in poročali, samo da se ne bi ponovno zapletlo. Kot se tako rado!

Branko ŽUNEC

Dresurno jahanje je bilo ena od atrakcij Vestnikovega vlaka. Lipicanci so se izkazali kot resnično elegantni, lepi, veličastni in sploh enkratni konji, ki so navduševali s svojim znanjem. Dogodek, ki bo marsikomu ostal v najlepšem spominu.

VESTNIKOV VLAK — ZA ŠPAS NA KRAS

Vlasi z izleta 800 Pomurcev na Kras ne morejo biti popolni in zaokroženi. To bi lahko storili le, če bi vsak od potnikov povedal svoje, zato je celotna slika le mozaik posameznih drobcev, ki so se vtisnili v spomin. Tako je drobci iz spomina pozne večerne ure (lahko je tudi rane jutranje), ko smo se že vozili proti končni postaji: sprehod po hodnikih 13 vagonov. Nekje na sredini kratek pogled v kupe. No, vse vsekakor in tik ob vratih možakar, ki zadovoljno dremucka in si kar v tem stanju med budnostjo in dremežem masira trebušček. Upajmo, da le od lepih spominov in vsega dobrega, česar se je naučil na izletu. Že smo v blifeju. Gneča je takšna, da marsikdo od potnikov stoji le na eni nogi, pa še ta največkrat ni njegova. Ob vsem tem pa se — o groza — še vedno najde prostor, da dva v divjem ritmu erotične lambade najdejo prostor za vse tiste mogoče in nemo-goče vragolije, ki se počnejo v tem plesu.

Spomin seže tudi nazaj, ko se z vrečkami in vrečkami obloženi polniki zadovoljno vračajo z izleta v Italijo. Nekateri se šele doma (v Sežani seveda) zavedajo, da so bili morda v Italiji (kljub nizkim cenam) celo opeharjeni. Pa kaj za to, glavno je, da smo v Italiji tudi bili.

Zabavno je bilo tudi v avtobusu, ki je popeljal potnike najprej v Lipico. Vodnica nikakor ni mogla ukrotiti mikrofona. Vedno, ko ga je prišla v roke, je umolknil. Iz zadrege ji je skušal pomagati sofer in glej ga zlomka: takrat je bilo z mikrofonom vse v redu. Zlobna pripomba enega od potnikov: »Tako je, če ženska prime stvar v roke. Takrat vse crkne!«

Ali pa tisti avtobus, ki je odpeljal v pršutarno. Res je, da kakšen narezek ni bil predviden, a Pomurci ne bi bili Pomurci, če se ne bi znašili. Na hitro ustanovljen pevski zbor je tako milo ubiral prekmurske narodne, da so v pršutarni takoj načeli cel pršut in ga ponudili obiskovalcem. Seveda ne vemo, ali zato, ker jim je bilo prepevanje tako všeč, ali pa zato, da bi nehali prepevati.

Vsi po vrsti pa so bili navdušeni nad prekrasnimi lipicanci in vsem tistim, kar so ti čudoviti konji pokazali v dresuri. In še bi lahko obujali spomine, vendar mozaik ne bi bil nikoli popoln.

Ocene izleta ne bomo dajali mi, to mora vsak potnik, ki je potoval na Kras (seveda za špas) storiti sam zase.

Mi pa se že ukvarjamo z mislijo, kakšen špas bomo vam ponudili prihodnje leto. Sej je z nami vsakokrat lepo, mar ne?

Dušan Loparnik
Foto: Nataša Juhnov
Silva Eöry
Lidija Kosl
D. L.

Prava kraševka v narodni noši. Kljub trdemu življenju na Krasu pa je njihov obraz vedno nasmejan.

Kdo pravi, da iz kamna ne moremo narediti skladnosti, da je kamen past in hladen? V Štanjelu smo se prepričali, da se lahko v takšni vasi najdejo detaja, ki pričajo o nasprotnem.

V VILENICI

Dobra desetina Vestnikovih izletnikov si je ogledala kraško jamo Vilenico. Čeprav je veliko manj znana kot druge, smo bili presenečeni nad njenimi lepotami: nenavadno oblikovanimi stalagmiti, stalaktiti, »zavesami«, stebri... predvsem pa nad prečudovitimi »dvorani«, do katere je le nekaj deset stopnic, vsi drugi pa so se podali nekaj sto metrov globoko — do poslednjega večjega podzemnega prostora oziroma dvorane. Čeprav je bilo v jami hladno, še bolj pa, ko je komu padla za vrat ledeno mrzla kaplja (kaplje so ustvarile tudi jamske lepote!), se najbrž nihče ni prehladil, pa tudi padel ni. Je pa res, da so bile stopnice spolzke. Drži pa tudi, da s hojo navzdol sploh ni bilo težav, naporna pa je bila pot iz jame. Vestnikovci so jo seveda premagali. Zlasti starejši, ki si doslej še niso ogledali podzemnega sveta, bodo imeli o čem pripovedovati svojim vnukom in jih tako najbrž navdušili prav za ogled jame Vilenice, ki ima sicer vedno več obiskovalcev, vendar ni skomercializirana (ne vozijo vlakci kot v Postojnski jami), pa je zato toliko bolj naravna. Znana je tudi po tem, da imajo v njej pesniki in pisatelji svoja srečanja.

»Prelepi lahica, kako enostavno je: ti me pri-...« in te bom prijel za roko in ti boš skočila z vlakom. Drži?« No, pa se vprašajmo, kdo koga

Največ občudovalk je bilo v botaničnem vrtu, kjer so res lahko napasle oči. Barvitost kraške flore in seveda tudi rastlinskih vrst od drugega je toliko šna, da so bile obiskovalke na koncu čisto zmedene. Kdo bi si zapomnil toliko vrst rastlinja?

Seveda si je marsikdo zapel: »Sopig šoping in...« seveda ne v Gradcu, temveč v Italiji. Če bi potniki vedeli, da so se Sežanci dogovorili s cariniki, da ne bodo komplicirali pri obmejnih formalnostih, bi marsikdo kupil še kaj več. A tudi ta obloženost, ki je na sliki, je dovolj zgovorna.

Fantje se na tokratni veselici res niso izkazali. Vodnice, ki so nas vodile po Krasu, so morale plesati kar same. Krive pa so si čisto same. Zakaj pa niso direktorice. Z njimi vsakdo rad pleše, tako da se včasih morajo otepati plesalcev.

Štanjel: kontrasti na enem mestu; zelenje in kamen, kamen in zelenje. Enkratna arhitektonska podoba kraja, ki ohranja prvobitnost Krasevcev in ki jim je vodilo pri oblikovanju.

Helena Berke (Šalovci): »Letos sem prvič na Vestnikovem vlaku. Na izletu je bilo zelo lepo. Najbolj všeč mi je bil izlet v Italijo. Tam smo nakupili kar precej stvari: bluze, kavbojke, mila... Preveč je, da bi naštevala. Lepo je bilo tudi pri tistih malih ponjkih (saj se jim pravi tako, ne?) in tudi dresura je bila krasna. Če boste prihodnje leto izbrali kakšno zanimivo mesto, se bom naslednjega vlaka tudi udeležila.«

Štefan Železen (Bodonci): »Špasa je bilo kar precej. Še najbolj veselo je bilo v hotelu, kjer smo imeli kosilo. Dobra glasba, špasi in humor in vse vzdušje je bilo primerno. Naš avtobus nas je odpeljal v botanični vrt, kjer smo si ogledali. Sam nisem poskušal jahati, saj se bojim, bilo pa je kljub temu lepo. Tokrat sem sedel v Vestnikovem izletu in ni mi žal. Vestnikovih vlakov se bom udeleževal, dokler bom le mogel.«

Marija Hari (Bodonci): »Čeprav sem stara 65 let, sem se Vestnikovega vlaka udeležila prvič. Na izletu mi je bilo zelo všeč, samo žal mi je, da nisem obiskala vinske kleti. Tega mi je pa res žal. No, res pa je, da smo videli kar precej tega: konje, botanični vrt, dresuro v Lipici in zabavo v dvorani. Vse to mi je bilo zelo všeč in če bo zdravje takšno, kot sedaj, bom z Vestnikovim vlakom na vsak način še potovala.«

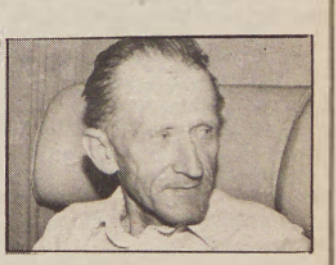

Albina Taljan (Veržej): »Špasa je bilo veliko. Še več pa je bilo fantov. Najbolj všeč mi je bil izlet v Italijo. Tam sem si kupila trenirke, nekaj minikril... Na Vestnikovem vlaku sem že šestič in vsekakor se bom udeležila tudi naslednjega. Vagona, ki bi bil posebej namenjen mladim, niti ne pogrešam, saj je dovolj zabavno v bifeju. Zabave je bilo dovolj tudi v hotelu Maestozo, kjer je igral odlični ansambel Magnei. Mislim, da je to dobra poteza organizatorjev.«

Čeprav je skoraj polovica izleta že za potniki (pravkar je vlak pripeljal v Sežano), pa je obraz glavne organizatorke in sploh Spiritus agens Vestnikovih vlakov Erike Hertl že v skrbeh. Tedni trdega dela so za njo in oddahnila si bo šele takrat, ko bo vlak pripeljal na železniško postajo v Murski Soboti.

Boris Lončar (Murska Sobota): »Tokrat sem drugič na Vestnikovem vlaku. Menim, da je ta drugi izlet dosti boljše, lepši in zanimivejši, kot je bil prejšnji. Lahko rečem, da je bil moto izleta — za špas na Kras — tisti ta pravi in da je bilo špasa kar precej. Vestnikovega vlaka se bom še udeležil, saj je to krasna prilika, da spoznaš ožjo domovino. Če so dobri vodniki in če je izlet vsebinsko dobro zastavljen, potem se takšen izlet resnično izplača. Res moram reči, da mi ni žal.«

Brigita Barbarič (Sebeborci): »Na vlaku sem tretjič in moram reči, da mi je bil izlet v Ljubljano bolj všeč kot ta v Sežano. No, tudi na Krasu se nisem imela slabo, le pot je dolga in utrudljiva, zato smo že vsi malo utrujeni. Seveda moramo k temu pristeti še naporne izlete po Krasu in nato ples v hotelu. Ogledala sem si botanični vrt, vinsko klet... Najbolj všeč mi je bilo prav v vinski kleti. Upam, da bom še kdaj šla na izlet.«

Albina Taljan (Veržej): »Špasa je bilo veliko. Še več pa je bilo fantov. Najbolj všeč mi je bil izlet v Italijo. Tam sem si kupila trenirke, nekaj minikril... Na Vestnikovem vlaku sem že šestič in vsekakor se bom udeležila tudi naslednjega. Vagona, ki bi bil posebej namenjen mladim, niti ne pogrešam, saj je dovolj zabavno v bifeju. Zabave je bilo dovolj tudi v hotelu Maestozo, kjer je igral odlični ansambel Magnei. Mislim, da je to dobra poteza organizatorjev.«

RAJE POMOČ OTROKU KOT VZGOJNI ZAVOD

Centri za socialno delo morajo po zakonu obravnavati mladostnike z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, osebnostno in vedenjsko motene in neprimerno osebe ter mladostnike, ki jim je bil izrečen vzgojni ukrep. Pravno nedorečena pa je skrb za otroke in mlade, ki niso storili kaznivih dejanj, njihovo vedenje pa postaja odklonilno in je v ogroženosti oblikovanje njihove osebne strukture.

Težko je naprej povedati, kateri otroci bodo postali vedenjsko moteni, saj je vedenje kombinacija različnih vzrokov, psiholoških, bioloških, socialnih, pa vendar ugotavljajo, da otroci z motnjami v vedenju pogosteje izhajajo iz slabših socialno-ekonomskih razmer. Ti otroci so bolj na prepihu in če so slabe družinske razmere v povezavi s slabšimi otrokovimi umskimi in drugimi sposobnostmi, s občutkom manjvrednosti, nepsrejemanja, pomanjkanjem varnosti, obstaja velika nevarnost, da bo otrok postal vedenjsko problematičen v odnosu do vrstnikov, odraslih, s slabim odnosom do

dela, napadalen, bo pohajkoval, begal.

Ti otroci bi morali biti deležni večje pomoči. Sedaj jih obravnava Centri za socialno delo ter svetovalna služba v osnovnih šolah, vendar pa je taka individualna obravna premalo, saj tako le za kratek čas pogasijo problem, kasneje pa otrok običajno zaide v velike težave, kar ga lahko vodi v vzgojni zavod. V svetu in tudi pri nas že poznajo skupinsko delo s takimi otroki, ki žanje tudi zelo dobre rezultate, saj se je število otrok v vzgojnih zavodih zmanjšalo, manj pa je tudi kaznivih dejanj mladostnikov.

S skupinskim delom z otroki s težavami v odrasčanju bi jeseni začeli tudi v soboškem Centru za socialno delo. Vanjo bi začetek vključili do dvanajst otrok, ki bi jih predlagali v šoli, na Centru ali starši sami. Sodelovanje v skupini pa je seveda povsem prostovoljno, njen cilj pa bi bil dati podporo otrokom, usmeriti njihovo vedenje v pozitivnem smislu, doseči notranjo čustveno ravnovesje, ustreznejše socialno vedenje ter otrokovo vključitev v ožje in širše okolje.

Na Centru so pripravili predlog, vendar pa ga mora odobriti še občinski izvršni svet, ker pomeni tudi nekaj denarja, predvsem za najem prostora. Na mesec bi potrebovali 2 tisoč 700 dinarjev.

Majda Horvat

LIPA JE VZBRSTELA

Boj za narodnostne pravice bo še zelo težak

Porabski Slovenci so praktično vsa povojna leta živeli brez kake svoje organizacije. Demokratične zveze južnih Slovanov, v katero so bili vključeni, nikoli niso sprejeli za svojo. Menili so, da se iz Budimpešte ne da reševati njihovih problemov. Z demokratizacijo madžarske družbe so se pojavile možnosti za večjo svobodo posameznika in različnih skupin. In tako se je že lansko jesen začelo šušljati, da mladi porabski izobraženci ustanavljajo slovensko društvo. Sedaj smo dobili LIPO, slovensko društvo v Monostru. S predsednikom Jožetom Hirnčkom smo se pogovarjali o nalogah društva in sploh o položaju porabskih Slovencev.

Društvo ste ustanovili z željo, da bi po vsej državi sami odločali, kaj boste pravzaprav delali in s kom boste sodelovali. Gotovo vas čaka veliko dela, saj je problemov veliko. Kot predstavnik mlajše generacije niste neposredno doživljali vsega, kar se je v Porabju dogajalo po drugi svetovni vojni, pa vendarle, kako bi ocenili položaj in razmere, v katerih so živeli Slovenci?

»Mislim, da prejšnja komunistična garnitura ni rešila mnogih naših problemov in da nismo imeli zadovoljive narodnostne politike. Čeprav se je v javnosti velikokrat govorilo, da živimo v idealnih razmerah, nam dejstva kažejo, da ni bilo tako. Poglejmo samo, kakšna je danes asimilacija, pa vidimo, da narodnostna politika ni dosegla svojih ciljev. In če jih ni dosegla, ni bila dobra.«

Če sva se že dotaknila asimilacije — kateri dogodki ali dejanja so še posebej pospešili te procese?

»Če gledam kronološko, je bil tu najprej informirano, obdobje, ko je Madžarska pretrgala odnose z Jugoslavijo. Takrat pravzaprav noben Slovenec ni smel biti ponosen na to, da je Slovenec. Mnogo družin so tudi internirali. Vse to je trajalo do leta 1954, nakar sta prišli dve leti upanja, da se bo položaj spremenil na bolje. Po letu 1956 smo sicer dobili določene zakone, ki pa so v glavnem ostali le na papirju. V zadnjih nekaj letih so se možnosti, da kaj storimo, spet povečale, toda problem je zdaj v tem, da ni več zavesti. Zdaj, ko bi lahko brez strahu govorili materin jezik, tega Porabci večinoma ne počnejo. Izgubili smo eno, če ne dve generaciji. Žalostno je, da moramo zdaj starše prepričevati, da bi morali otroke učiti slovensko.«

Je sploh kakšen način, da se ta zavest povrne? Ze sami ste se ob nastopu v Cankarjevem domu spraševali, če vam zveni poslednja ura in obenem nekako sklenili z mislijo o hrastu, ki lahko obstane le, če se bo zavedal svojih korenin. Kako doseči to zavedanje?

»To je zelo težko, saj mislim, da asimilacije ni mogoče ustaviti, upam pa da bomo s svojim delovanjem vsaj ublažili te procese. Obenem pa moramo nekako ustaviti razmišljanja, ki so v zadnjem obdobju ponovno zaživela v Porabju. Nekateri hočejo prepričati večino, da tukaj ne živimo Slovenci, ampak Vendi, ki nimajo skupnih korenin s Slovenci. Mislim, da nimajo zadosti znanstvenih argumentov za to svojo teorijo. Sicer pa sta že v preteklosti Avgust Pavel in zdaj dr. Vilko Novak kot strokovnjaka ugotovila, da so tukajšnji »Vendi« prav tako Slovenci kot so to Prekmurci.«

Rekla sva že, da je sedanja madžarska družba veliko bolj

odprta in da daje možnosti za razvoj, pa vendarle, ali ni to hkrati tudi obdobje, ki je eno najtežjih v vsej zgodovini porabskih Slovencev?

Jože Hornok, diplomant ljubljanske Filozofske fakultete, zaposlen v monostrskem kulturnem centru, je postal predsednik novoustanovljenega Slovenskega društva LI-PA v Monostru.

»Najbrž je res tako. Kakršnako narodnostna politika je bila v preteklosti, to je bila neka politika. Demokracija je prinesla več možnosti, ampak za pravice se bo treba boriti. Najbrž bo tu tudi vloga društva pomembna, čeprav menim, da nas je premalo. V Porabju imamo petkrat več izobražencev, kot nas je sedaj vključenih v to aktivistično delo.«

Vaše prvo konkretno delo je bilo organiziranje gostovanja v Ljubljani, sedaj je pred vami srečanje na tromeji. In če že govorimo o njem, lanskoletno prvo srečanje je najbrž vsem pokazalo, da je mejni prehod na Gornjem Seniku nujnost, saj bi vsakodnevni neposredni stiki med sosedi, sorodniki in prijatelji ublažili asimilacijo. Bomo letos dočakali odprte meje, ki vas ločuje od vaše matične domovine?

»Čeprav so v Ljubljani madžarski predstavniki dejali, da ni več nobenih načelnih ovir, moramo vprašanje prehoda še naprej postavljati v ospredje. Tudi na tem srečanju ob tromeji bomo najbrž podpisali posebno skupno izjavo, da pospešimo vso zadevo. Sam pa bom o prehodu prepričan šele takrat, ko bom prvič prestopil mejo.«

Ob vprašanju mejnega prehoda so tu še druge preče zadeve, ki teže porabskega človeka. Prav gotovo bi želeli male obrate, ki bi zagotovili delovno mesto v domačem kraju, potrebno je urediti položaj cerkve, najbrž kaj postaviti tudi na šolskem področju in še kje ...

»Sam prehod bi po mojem mnenju rešil več problemov, tudi problem slovenskega duhovnika na Gornjem Seniku, saj bi lahko župnik iz Slovenije prihajal vsak dan ali vsaj večkrat na teden

prek meje. Ze zaradi tega bi se prehod »splachal«. Da ne govorimo, kaj bi prehod pomenil za komuniciranje Porabcev z rotaki iz matične domovine ...

... saj je najbrž najbolj pomemben prav ta neposredni stik. Če se ti srečaš v gostilni, na športnem igrišču, je to tisto življenjsko pristno, človeško ...

»To je tisto. Če se dobiš lažje na veselici, nogometni tekmi, lahko naredijo več kot lastni koli politiki. To lahko hkrati postane tudi motivacija, da se vsi materne jezika in na ta način se lahko povrne tudi zavest.«

Kaj pa bi še lahko rekli o tem stiku z matično domovino? Dostojni slej smo kar nekajkrat ugotovili, da je Slovenija pozabila na porabske Slovence. Nekaj je bilo seveda objektivnih težav, saj je vprašanje, kako bi madžarske oblasti dopustile vmešavanje v svoje notranje zadeve. Zdaj je položaj vendarle drugačen. Tudi v Sloveniji smo dobili ministra, dr. Janeza Dularja, ki naj bi skrbel za narodnostni oziroma Slovence, ki žive zunaj in na meji domovine. Kakšno pot bi zdaj najbolj potrebovali?

»Pomoč prav gotovo potrebujemo. Poleg tega pa mislim, da mnogi politiki v Ljubljani pomen ne mislim osebno na Janeza Dularja — ne poznajo tukajšnjih razmer, kot jih poznajo nekateri Pomurci, ki redno prihajajo v Porabje. Seveda pa se samo od moralne pomoči ne da živeti, saj nam ne bo zagotovila dvojice v šole, industrijskih obratov in drugega. Vem, da je to zdaj zelo težko zagotoviti. Upam tudi, da se bo tudi madžarsko gospodarstvo izklopalo iz krize in da nam bo tudi v Porabju bolje. Z gospodarskim razvojem bi namreč rešili tudi mnoge narodnostne probleme.«

Kaj lahko pričakujemo v prihodnosti. Bo pomlad narodnosti, lahko tudi pomlad narodnosti, ali se lahko zgodi, da bodo tudi manjšine na Madžarskem priegnile krajši konec?

»Če govorimo o novi vladi, in ta zdaj veliko pomaga Madžarom v sosednjih državah in tako so nekako pozabili na narodnost, ki živijo na Madžarskem. In di med samimi narodnostmi ni vse razčiščeno. Upam, da bo se vse razčiščeno. Upam, da smo ustanovili narodnostno unijo, kaj boljšo. Sicer smo Slovenci ob tem še vedno vključeni tudi v Demokratično zvezo južnih Slovanov, za katero pa mislim, da bo v kratkem padla.

Tako nekako z dvomim, da dam na novo vlado. Ze ob volitvah strankarskih bojih se je pokazalo, da smo vendarle omejeni. Teoretično je sicer več možnosti, vendar pa si zaradi materialnih problemov ne moremo boriti vsega tistega, kar bi potrebovali in želeli. In zaradi vsega tega bo naš boj za narodnostne pravice zelo težak.«

Silva D.

Mateja Bohinec prva med srednješolskimi strojepiskami

Na tradicionalnem republiškem tekmovanju srednješolcev v strojepisju in stenografiji, ki je bilo tokrat v Kranju, so se znova izkazale učenke Srednje družboslovne in ekonomske šole Murska Sobota. Učenka četrtega letnika Mateja Bohinec je zasedla prvo mesto med strojepiskami s hitrostjo 359 udarcev na minuto, Greta Andrejč je bila 13., Suzana Litrop pa 22., medtem ko je ekipa Srednje družboslovne in ekonomske šole iz Murske Sobotne v konkurenci 10 srednjih šol iz Slovenije zasedla 5. mesto. Med stenografskimi ekipami so soboške srednješolke pristale na 6. mestu.

M. J.

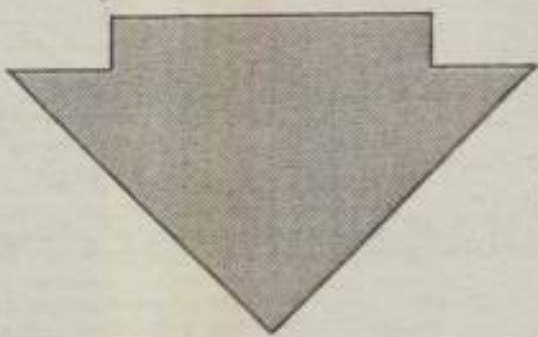
Tudi v Porabju so letos že podelili bralne značke. Tokrat so se prvič mladi bralci z vseh treh porabskih osemletk zbrali na skupni sklepni prireditvi. V monostrskem gledališču jim je najprej spregovorila pisateljica Karolina Kolmanič, nato pa so se predstavili šolarji s črenšovške osemletke s Partljičovo igro: Taki smo, taki ste.

Sicer pa bo tudi v Porabju kmalu konec šolskega leta. 8. junija se bodo za dobra dva meseca zaprla šolska vrata. Poleg počitka čakajo nekatere šolarje tudi različni poletni tabori. Bralni tabor bo letos v začetku julija na Debelem rtiču, učitelji pa se bodo, kot po navadi, zbrali konec junija v Mariboru.

se

Pohištva vam ne
bomo samo prodali,
pomagali vam ga
bomo kupiti

Obljubljene
pocenitve so pri
nas že dejstvo!

POPUSTI IN NIŽJE CENE
RAZLIČNIM POHIŠTVENIM
PROGRAMOM V VSEH
NAŠIH SALONIH.
ZA GOTOVINSKO PLAČILO 10% POPUSTA

lesninaMi.

IZREDNO UGODNI NAKUPI!

IZREDNO UGODNI NAKUPI!

Kmetijsko trgovsko podjetje

Marko Slavič

Ključarovci št. 19

VAM NUDI:

- gradbeni material ● kmetijsko mehanizacijo ● umetna gnojila
- izolacijske materiale, vse strešne kritine in drugo blago

ODPRTO VSAK DAN OD JUTRA DO VEČERA!

Pokličite nas po telefonu: (069) 87-731

IZREDNO UGODNI NAKUPI!

IZREDNO UGODNI NAKUPI!

NEGOVSKI GRAD —

Do 1993. leta naj bi obnovili osrednje objekte negovskega gradu — Za izpolnjevanje določil iz pogodbe, ki sta jo podpisala Izvršni svet SO Gornja Radgona in Obrtna zadruga VIZIJA, bo skrbel odvetnik. Zavod za spomeniško varstvo je pripravila konservatorski program. Jeseni bodo začeli z operativnimi deli.

O gradovih, graščinah in vilah, starih zgradbah večje ali manjše vrednosti, smo zadnja leta veliko govorili in pisali. Vsi so v glavnem v klavnem stanju. Tudi v občini Gornja Radgona se je izvršni svet trudil, da bi našel rešitev za vsaj dva večja objekta te vrste — radgonski in negovski grad. Po letu in pol priprav lahko danes zapišemo, da so uspeli dobiti konkretne rešitve le za negovski grad. Minuli teden so predstavniki izvršnega sveta in obnovitelji novinarjem predstavili svoje načrte. Poleg Obrtne zadruge Vizija, katere direktor je Ivan Lovce, bodo pri obnovi sodelovali tudi druga manjša podjetja. GIM bo prevzel prodajo, FINEA finančno vodenje obnove, PAL projektiranje in Dežman odvetniške posle. Lovce je predstavil idejni projekt obnove:

»Po razmisleku smo se odločili, da je za negovski grad najustreznejša turistična ponudba. Po naših idejah naj bi bila v njem dva hotela (visoke de luxe A kategorije), dve do tri restavracije, kavarna, nočni lokal z mini kazi, bar, butik, ateljeji, vinoteka, muzej, vinarstva ter športno-rekreativni del z možnostjo vzreje konj. Da bi lahko zagotovili celostno turistično ponudbo v obnovenem gradu in okrog njega, morali v najkrajšem času opraviti travniške gozdove in vrtove, ki so bili včasih pod okriljem gradu, danes pa jih upravlja in izkorišča kmetijski kombinat.

To bo pravzaprav gradnja za trg, tako da bodo poskušali objekti po posameznih etapah prodati kupcem, ki bodo na ta način

financirali obnovo. Seveda je lahko tudi tvegano, kajti ni gotovo da bodo kupce našli. Vendar pa so v Viziji optimisti in pravijo, da so imeli nekaj interesentov že pred letom in pol, ko so se šele začeli pogovarjati o obnovi. Med njimi so tudi Kompas, Radenska, Mura in drugi. Z nekaterimi so stike že obnovili.

Jeseni bodo začeli obnavljati gospodarski del osrednjega grajskega

Ivan Lovce je prepričan, da bodo kmalu našli kupce in financirerje.

objekta, kjer se ponuja ogromno možnosti za uporabo prostorov. Ko bodo obnavljali osrednji stanovanjski objekt, naj bi vsa dela potekala pod strogim nadzorstvom Zavoda za spomeniško varstvo, saj bo potrebno ohraniti številne detajle, gotška okna in portale, renesančne portale, dobro ohranjen leseni renesančni strop, kamini itd. Do 1993. leta naj bi opravili 75 odstotkov vseh potrebnih del. Čeprav o ceni danes še težko govorimo, ker se lahko pri starejših zgradbah pojavljajo vedno novi stroški zaradi potrebnih dodatnih del, pa računajo, da bodo za obnovo potrebovali najmanj 50 milijonov dinarjev.

Kdo in kako bo lahko vzel v najem prostore ali sodeloval pri sofinanciranju obnove, bo sodeloval tudi Izvršni svet Skupščine občine Gornja Radgona. Tako je tudi prav, saj je končno objekt na njegovem območju.

Zapletlo se je le glede sodelovanja etnologa, saj je dr. Janez Bogataj prezahteven. Verjetno pa bo tudi primernejše, da bodo povabili k sodelovanju domače strokovnjake.

Bernarda B. Peček

MALA LONČARSKA DELAVNICA 90

V Filovcih, ki imajo svojo lončarsko tradicijo, bo v prvih dneh letošnjih poletnih počitnic mala lončarska delavnica 90. Tako jo je poimenoval in se za organizacijo odločil Aktiv likovnih pedagogov Pomurja, informacijo o tem, kako bo delavnica potekala, pa nam je posredoval likovni pedagog Jože Gutan.

Osrednji poudarek bo po njegovih besedah na spoznavanju vrednot (poleg samega postopka nastajanja lončarskih izdelkov), odmevno pa bo po pričakovanjih tudi predavanje dr. Janeza Bogataja, etnologa s Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ter zanimiv družabni večer ob peči za žganje gline.

Pomurski likovniki se organizacije male lončarske delavnice v Filovcih lotevajo z željo, da bi prerasla v tradicionalno obliko dela in nadaljevanja pomurskega lončarstva.

bb

Unikatni keramični izdelki

Poleg unikatnih voščilnic lendavske umetnice — akademske slikarke Suzzane Kiraly-Moss smo v agenciji Solartura v Lendavi zasledili tudi unikatni nakit (uhane in broške) Kristine Karoš. V pogovoru z njo pa zvedeli, da že dlje časa oblikuje prefinjene glinene izdelke iz lendavske gline, ki je po njenih besedah ena najboljših v Evropi.

»Tako tanke in kakovostne gline, ki jo imamo v Lendavi, ni veliko po svetu, posebej pa ne toliko okoli,« nam je zatrjela oblikovalka, ki svoje keramične unikate dela tudi za tovarno oblačil in perila Mura ter tovarno pletenin Rašica. Z modnim nakitom dopolnjuje kolekcije, pri delu ji pomaga mož kemik, keramični izdelki pa so ročno izdelani. Postopek je dolgotrajen, ker se mora glina trikrat peči in seveda vmes sušiti. Najprej se peče tako imenovani biskvit ali surovec, potem (nad 1100 stopinj Celzija) glazura, kar daje visoko kakovost in pestro izbiro barv, in nato še pozlata. Obstojnost je zadovoljiva, izdelki kakovostni, posode ne puščajo, barve za jedilno posodo niso strupene, saj jih uvažajo in imajo za sabo ateste. Pozna se, da je pri hiši strokovnjak, ki se spozna na substanco, oba pa sta obrtnika.

Seveda pomursko ni edino tržišče, po prefinjenih keramičnih izdelkih je povpraševanje tudi drugod, napredaj pa so po raznih butikih v slovenskih središčih in tudi na Hrvaškem.

B. Bavčar

Lončarski izdelki na sliki so delo pečarovega lončarja Franca Zelka, nastali pa so na dnevih keramike septembra lani v Rogški Slatini. Ti postajajo tradicionalno srečanje lončarjev in kiparjev in naj bi bili vez med tradicionalnim oblikovanjem uporabne keramike in med individualnim umetniškim oblikovanjem male plastike.

Lončarski mojster od 1968. ob lončarskem vretenu spoznava skrivnosti in zakonitosti te stare ljudske obrti. Njegova uporabna keramika z značilnim prekmurskim posodjem najde kupce na mnogih sejnih širih po Sloveniji. Sodeluje na razstavah domače in umetne obrti doma in v tujini.

PREDŠOLSKA KULTUROLOŠKA VZGOJA

Vrtec v Mohorjevi je bil sredi maja prizorišče posveta o kulturni dejavnosti in organiziranosti za predšolske otroke. Ker velike družbene spremembe, ki jih doživljamo, zahtevajo nove in sodobnejše oblike dela z otroki, predvsem pa zagotavljanje možnosti za nemoteno sproščanje njihove ustvarjalne energije, je pomembno, kdaj začeti in kako sproščati neusahljiv otroški potencial.

Tema posveta je bila kulturna dejavnost predšolskih otrok, organizirala sta ga medobčinski svet in občinska Zveza kulturnih organizacij Lendava, med petindvajsetimi udeleženkami pa je bila tudi Dora Gobec z republiškega inštituta za vzgojo in izobraževanje. Raziskovalka iz Ljubljane je imela subtilen in svetovljansko obarvan nastop; neobremenjena z ideologijami in strokovno prepričljiva je navdušila vzgojiteljice in varuhinje. Svoj delež pa je srečanju dala tudi Ana Danč, sodelavka na interesni skupnosti madžarske narodnosti, ki je študirala v Budimpešti in je posredovala vzorčni prikaz tanikajšnje organiziranosti v vrtcih. Kot kaže, so Madžari že dovolj zgodaj začeli posnemati švedske vzore načina in organiziranosti kulturne predšolske vzgoje. Ob tej priložnosti je bil govor tako o malih varovancih v vrtcih kot o organizirani vzgojni varstvu nezajehtih otrocih.

bb

— JOŽE VUGRINEC —

IZ ZAPUŠČINE PORABSKEGA ČEDERMACA

Med slovenskimi ljudmi v Porabju je živel in deloval duhovnik, ki bi ga lahko imenovali sodobnega porabskega Čedermaca, a to zato, ker si je skoraj pol stoletja prizadeval s slovensko besedo, vzgojo in vzgledom ohranjati Porabje slovensko. To je bil Janoš Kuhar, gornjejeseniški župnik, za katerega pisatelj Lojze Kozar v Stopinjah 1988 pravi, da je bil »zvest in dober stražar slovenstva«, do svoje smrti še »edini stoječi steber slovenskih vernikov v madžarskem Porabju«. ... »edini, ki je z ljudmi govoril v domačem jeziku, pridigal v njihovem narečju, in pozneje, ko je bil v svete obrede uveden narodni jezik, natipikal sto in stotisoče listkov, na katerih je knjižno slovenščino naših obrednih knjig nekoliko približal porabskemu narečju, da bi ljudje vsebino mase lažje razumeli in svoj jezik z ljubeznijo sprejeli«. Rodil se je leta 1901 v Gradišču (vas, ki sodi v tišinsko župnijo), umrl pa na Gornjem Seniku leta 1987, kjer je tudi pokopan. Počiva na istem pokopališču kot njegov nekdanji prednik na službenem mestu in rojak — prekmurski pisatelj Jožef Košič (1788—1867).

Pokrajinski in študijski knjižnici iz Murske Sobote je s pomočjo dveh v Porabju uglednih in spoštovanih osebnosti — dr. Vaneke Šiftarja in svetovalca za slovenski jezik na porabskih šolah Janeza Kerčmarja — tako rekoč zadnji trenutek uspelo rešiti del zapuščine Janoš Kuharja. Zadnji trenutek zato, ker je bilo župnišče, kjer so bile stvari spravljene, prodano, novi lastnik pa je zahteval takojšnjo izpraznitev, ker stavba, za katero od župnikove smrti sem nihče ni posebej skrbel, hitro propadala (vlažnost, neprežračenost), na ta račun pa je propadal tudi inventar in vse drugo v njej, npr. knjižno in drugo gradivo, in ker je bil del tega gradiva (po besedah domačinov) že odnešen ali celo uničen. Del rešene zapuščine v knjižnici že z vso vneto urejamo, saj smo z njo pridobili (in tako nam in našim zanamcem ohranili) ne le zgoraj že omenjenih veliko Kuharjevih tipkanih listov in lističev, pisanih v narečju njegovih vernikov, temveč tudi precej dragocenh knjig starejše prekmurske književnosti, katerih vsaj večji del soboška pokrajinska knjižnica doslej še ni imela, nekaj knjig osrednje slovenske du-

hovne tvornosti, ki že tudi postajajo raritete, potem nekaj pridig in nagovorov, nekaj korespondence in drugega gradiva, vendar pa vsega na tem mestu ne bomo omenjali.

Med najdragocenejše najdene stvari prav gotovo sodijo knjižne enote, zato se bomo v tem našem informativnem prikazu pri nekaterih od njih najprej in najdlje pomudili. Najstarejša sodi v leto 1841, in sicer so to *Svete evangelijske pismo* ... Mikloša Kuzmice (1737—1804). Knjiga je ponatis (5. natis) Kuzmicevega dela iz leta 1780, prihaja pa iz knjižnice prekmurskega rojaka škofa Rogača, kar sklepamo iz dodatno priležanega lističa za naslovno stranjo (knjigo je dal namreč nekdo — verjetno Kuhar — nanovo vezati), na katerem je odtis »Felsőszőlőki plebaniahivatalból« in s pisalnim strojem zapisane besede: »Dr. Rogács Ferenc pécsei püspök könyveiből — 1961. IV. 19.«. Na osnovi tega drobca je mogoče domnevati, da je v župnišče na Gornjem Seniku prišlo tudi nekaj stvari iz zapuščine dr. Franca Rogača (1880—1961). — Že na tem mestu moramo prav tako omeniti še 12. natis *Svete evangelijske pismo* iz leta 1780, ki so izšli v Radgoni 1906, potem 11. natis drugega njegovega dela iz istega leta (1780), to je izvod knjige *Krátka summa velikoga katekizma*, in pa 21. natis njegove *Knjige molitven* ... iz leta 1783. Natis pridobljene *Krátke summe velikoga katekizma* je iz leta 1883. Ob njem je bil najden še en primerek navajanega Kuzmicevega prevoda, najbrž 5. natis iz leta 1845, vendar je, žal, nepopoln. Vse tri knjige (ne računajoč zadnje, nepopolne, in pa *Knjige molitvene*, ki je izšla leta 1909 ali malo prej in katere en primerki knjižnica že ima) Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti veliko pomenijo, saj jih le-ta doslej še ni premogla.

Naslednji veliki pridobitvi pa sta dve deli že v uvodu omenjenega pisatelja Jožefa Košiča. Prvo je knjižica z naslovom *Zgodbe vogerszkoga králesztva* iz leta 1848, nekakšna zgodovina ogrskih dežel, ki pa upošteva seveda tudi prekmurske Slovence, druga pa 13. natis molitvenika *Jezus moje poželenje*, ki je prvič izšel leta 1851.

kulturni koledar

LENDAVA — V galeriji Lendava bo ob 19.00 otvoritev stalne razstave OLORIS — bronastodobne naselbine pri Doljem Lakošu, ki jo pripravljata Pokrajinski muzej iz Murske Sobote in delovna enota Galerija — Muzej Zavoda za kulturo lendavske občine.

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je še vedno na ogled razstava Likovna ustvarjalnost mladih 90 in Likovni svet mladih v knjigi.

V prostorih študijskega oddelka Pokrajinske in študijske knjižnice je razstavljeno pesniško delo Cirila Zlobca.

LIKOS SPET RAZSTAVLJA

V Likovnem razstavišču Ljubljanske — temeljne pomurske banke so na ogled olja in akvareli soboških likovnih ljubiteljev, združenih v LIKOSU. To so dela Jožeta Puhana, Lojzeta Rousa, Vlada Sagadina, Lojzeta Veberiča, Jožeta Vidonje in Vilka Grleca. Slednja sta se na skupni razstavi lani predstavila v Razstavnem salonu hotela Radin v Radencih; Vilko Grlec, novi vodja LIKOS pri kulturnoumetniškem društvu Štefan Kovač (in v predsedstvu občinske Zveze kulturnih organizacij zadolžen za likovno dejavnost), pa je pred kratkim razstavljal v Mariboru.

bb

LJUTOMER — V galeriji Ante Trstenjak bo do nedelje, 10. tega meseca, na ogled 7. razstava turističnih spominkov, domače in umetne obrti. Odprta je od 9.00 do 15.30.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin so razstavljene slike Ferija Poredoša, likovnega pedagoga na osnovni šoli 17. oktober v Beltincih.

PASJE ŽIVLJENJE

Avtor radijske igre Pasje življenje, ki so jo minuli petek zvečer predvajali na ljubljanskem, v četrtkovni oddaji o kulturi pa posredovali na soboškem radiu, je Jože Rituper. Radijsko izvedbo njegovega dela so pripravili dramaturg Pavel Luzan, tonski snemalec Jure Culiberg, asistentka režije Filipina Jerman in režiserka Elza Rituper (ki ni v sorodu z »Dodojem«). Interpreta sta bila znana slovenska igralka Majda Grbac in Jurij Souček, trinajstminutna radijska igra pa vredna predvajanja.

bb

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjižarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Berta Golob — *SOLSKA RAZGLEDNICE* (založba Borec), Franc Pibernik — *TEMNI ZALIV FRANCETA BALANTIČA* (Slovenska knjiga) in John Jakes — *NEBESA IN PEKEL 1/2* (založba Obzorja).

V KOLOŠEVEM OBJEKTIVU

Motorna dirke — Svoječas smo imeli motorne dirke po glavnih soboških ulicah, zdaj jih imamo po parku in pločnikih, da ne govorimo o cestah, na katerih so mladi motoristi kamikaze, ki ne ogrožajo le sebe, ampak tudi druge. Takrat, ko so bile v Murski Soboti prave motorne dirke, je bilo vznemirljivo na drugačen način. V zrak je bil vonj po gorivu, pa tudi prah, ki se je dvigoval s takrat še makadamskih ulic, je pričal o dogajanju, ki je pritegnilo množico. Tekmovanje so prišli spremljati od blizu in daleč; največ opazovalcev se je običajno zbralo na ovinkih, pa tudi ravni del (kot je tale na glavni soboški ulici pod Vestnikovimi pisarnami in pred Centralom) je bil kot štart sila zanimiv. Cilj je bil največkrat pred kinom Park, kjer je bilo pred nedeljskimi predstavami živahno tudi brez dirk, medtem ko zdaj gre za veliko platno vedno manj in in obse- sedi pred malimi ekrani vedno več ljudi. Organizirane motorne dirke so kot mestna posebnost sčasoma izginile iz soboškega vsakdanjika — kot marsikaj, kar ostaja le na dokumentarnih fotografijah mojstra Kološe.

B. Bavčar

VRNITEV EVANGELIJEV

Po končani zadnji vojni se je neki ameriški vojak vrnil iz Evrope z nenavadnim spominkom — z veliko staro knjigo lepih in z dragulji okrašenih platnic in napisano z zlatim črnilom. Skoraj 35 let je knjiga počivala v lastnikovi pisarni v manjšem podeželskem mestu vzhodnega Teksasa. Vsi v mestu so vedeli za staro knjigo, nihče pa ni vedel, da je knjiga velika zgodovinska in kulturna dragocenost. Nekdanji ameriški vojak, kasnejši poslovnež, je namreč na svoj dom prinesel srednjeveški ilustrirani rokopis Evangelij, knjigo, ki je bila napisana in zvezana v 9. stoletju in je torej 500 let starejša od Gutenbergove Biblije. Njena vrednost se po oceni strokovnjakov giblje okrog 30 milijonov dolarjev.

O dragoceni knjigi se je razvedelo šele te dni, ko je nemška vlada sporočila, da je odkupila Evangelije za 3 milijone dolarjev od neimenovanega trgovca s

starinami. Skrivnost starodavne dragocene knjige se je začela razgrinjati.

Vrnitev knjige v njeno domovino se je pravzaprav začela že pred nekaj leti, ko je njen ameriški »lastnik« umrl in so jo njegovi dediči sklenili prodati. Knjiga se je pojavila na seznamu starin. Diapozitivi njenih strani so v tem času prišli v roke tudi nekemu strokovnjaku v New Yorku, ki je knjigo prepoznal, vendar pa se kljub temu zanjo uradno ni izvedelo. Knjiga je šla naprej na mednarodni trg starin. Nazadnje sta jo dva zasebna trgovca s starinami ponudila v odkup zahodnonemški vladi za 9 milijonov dolarjev. Nemška vlada je najprej odkup odbila. Ko pa so se trgovci začeli pogajati z Japonci, je le pokazala več pripravljenosti. In tako je bila knjiga nazadnje le prodana za 3 milijone dolarjev. Prodaja so opravili v Švici.

Toliko se ve. Ni pa znano, ka-

ko je ameriški vojak prišel do take dragocenosti. Domneva se, da je bila knjiga ukradena.

Nemci so namreč pred koncem vojne, ko so v tretji rajh z vseh strani vdiral zavezniki, poskrili številne kulturne in zgodovinske dragocenosti. Tako so dragocenosti iz samostana Quedlinburg spravili v več zabojev in jih skрили v bližnjo jamo. V času ameriške vojaške zasedbe je iz skrivališča izginil zaboj št. 13, v katerem so bili med drugim shranjeni dragoceni Evangeliji in glavnik iz zlata iz slovoe kosti Henrika I. Ameriške zasedbene oblasti so sprožile preiskavo, vendar so jo prekinile, ker je zasedbeno območje leta 1949 pripadlo Vzhodni Nemčiji.

Kje so ostale dragocenosti iz zaboja št. 13? So milijone dolarjev pobrali dediči ameriškega vojaka ali spretni trgovci? Na ta vprašanja ni odgovorov.

Ruski pes in ameriški grizli

V slovitim Yellowstoneškem naravnem parku, ki ga vsako leto obišče na milijone turistov, imajo težave s tamkajšnjimi domačimi prebivalci, velikimi medvedi grizliji. Te drugače redke in zaradi ogroženosti zaščitene zveri so postale hudo nadležne in vse pogostejše ogrožajo obiskovalce parka.

Ko so odgovorni premišljali, kaj narediti, so zavrgli rešitev, ki je bila najbolj pri roki — preseliti zveri v bolj oddaljene predele parka. Preseljevanje grizlijev se ne bi obneslo, saj kosmatin mimogrede prehlača sto kilometrov do prebivališča, ki si ga sam izbere. Kot edina sprejemljiva rešitev se je pokazala zanimiva in nanavadsna možnost, da se grizliji svobodno klatijo okoli po Yellowstoneu, naučijo pa naj bi jih, da na nekatera območja ni dobro zahajati. Za tovrstni »pouk« medvedov pa naj bi poskrbeli uvoženi psi iz Sovjetske zveze.

Gre za karelijske pse, ki slovijo kot izvrstni in pogumni borci z medvedi. Kareličan je manjši od nemškega ovčarja in ni videti kaj prida borec zoper 200-kilogramskega kosmatina. Vendar pa okreni in stoletja trenirani pes obvlada zverino z napadanjem in vztrajnostjo, torej kar prava stvar za nadležne grizlije. Toda Američani bi se lahko obrisali pod nosom za karelijsčane, če ne bi bilo glasnosti.

Karelijski psi so v svoji domovini zelo cenjeni in jih imajo za narodni spomenik. O njihovem vzgajanju se ni vedelo kaj dosti. Šele ko je sovjetska zapustila postopila, je lahko prišlo do obiska ameriških strokovnjakov pri gojiteljih in trenerjih karelijskih psov. Američani se zdaj učijo ruske pasje šole, da bodo mladiče karelijskih psov lahko vzgojili v odganjalce nadležnih medvedov.

NEUPORABEN DENAR

Šved Gunnar Persson, nekdanji direktor podjetja za varen prevoz denarja, vrednostnih papirjev in drugih dragocenosti, je izumil sistem prevoza denarja, pri katerem se v primeru roparskega napada denar uniči. Sistem za varnostno osebje, ki spremlja pošiljko, ni nevaren. Primeren je predvsem za prevoz večjih količin denarja ali vrednostnih papirjev od banke ali pošte do trgovine in v nasprotno smer. Najbolj tvegan del takega prevoza je pot od jeklenega trezorja v banki do vozila, še zlasti takrat, ko vozila ni mogoče parkirati čisto ob vhodu. Sistem naj bi predvsem na tem delu potni povečal varnost prevoza in že vnaprej odvrnil

morebitne napadalce. Dragocenosti je treba položiti v škatlo, podobno diplomatskemu kovčku. Škatla je opremljena z elektronskim vezjem in uro. Ta sproži alarm in oblak dima, ki sprosti mehanizem za razprševanje barve v notranjosti škatle, če ga vnaprej določenem času ne izklopijo. Obarvani bankovci seveda niso več uporabni. Sistem preprečuje, da bi roparji stražarje pridržali kot talce, kajti varnostno osebje uničenja bankovcev ne more preprečiti.

Varnost škatle je izumitelj patentiral na Švedskem, v ZDA in v Avstraliji, za patentiranje pa je svoj izum prijavil še v 16 državah.

VESOLJSKO OKO

Astronomi z vsega sveta so z največjim zanimanjem spremljali vzlet vesoljskega letala discove-ry. Kako tudi ne, saj je vesoljsko plovilo nosilo nadvse dragoceno stvar. Hubblov vesoljski teleskop! Teleskop je ena najdražjih in zapletenih znanstvenih naprav, kar so jih kdaj izdelali. Gre namreč za samodejni optični teleskop, ki bo krožil v stalni krožnici okoli Zemlje in sondiral vidno vesolje.

Sama optika teleskopa ni pravzaprav nič izjemnega, podobnih je po vseh večjih zvezdarnah sveta dovolj. Toda zrcala Hubblova teleskopa bodo pogledala veliko globlje v vesolje, kot so tudi največji optični teleskopi na zemeljskem površju.

Kot predvidevajo astronomi, naj bi z njim videli v daljave, ki predstavljajo sam začetek vesolja. Prednost teleskopa je namreč v tem, da bo zrl v vesolje brez motečih učinkov ozračja, ki teleskopom na zemeljskem površju povzročajo precej težav. Natančnost zaznavanja je zato v vesolju desetkrat večja.

Optični sistem Hubblova teleskopa je povezan z različnimi instrumenti in kamerami, ki narijo in beležijo dragocene podatke, poskrbljeno pa je tudi, da zbrani podatki pridejo na Zemljo in v roke znanstvenikom, ki so prepričani, a bodo ob pomoči tega teleskopa prišli do novih, osupljivih odkritij. Če bo šlo vse po sreči, bo teleskop deloval 15 let.

Beatlesi na nebu

Mednarodna astronomska zveza se je odločila, da bodo po članih nekdanje skupine The Beatles poimenovali štiri asteroide. Zahtevo po takšnem poimenovanju sta poslala oboževalca slavne četverice, znanstvenika Brian Skiff in dr. Edward Bowell, ki sta te asteroide odkrila v začetku osemdesetih let v observatoriju Lowell v Arizoni. Asteroidi so majhna nebesna telesa, nekakšni ostanki iz zgodnjega obdobja nastajanja sončnega sistema. Dolej so jih odkrili 4461. Največji med njimi ima premer 960 kilometrov, najmanjši pa komaj 220 metrov. Največ jih kroži okoli Sonca med Marsom in Jupitrom. Skiff in dr. Bowell sta doslej »krstila« že 250 asteroidov. Tako so med njimi že Shakespeare, Michelangelo, Sagan (po astronomu Carlu Saganu) in Hopi (po indijanskem plemenu). Beatli bodo prišli v sebi primerno glasbeno družbo.

Obnova notredamskih orgel

Velike orgle v notredamski cerkvi v Parizu so konec aprila, takoj po veliki noči, začelo utihnile. V nekaj naslednjih letih jih bodo restavrirali in modernizirali. To naj bi instrumentu, ki so ga izdelali med letoma 1864 in 1867, vrnil naj bi očistili 7.800 piščali. Najprej naj bi očistili 7.800 piščali, za kar bodo predvidoma potrebovali 28.650 ur, nato pa bodo zamenjali lesene dele. Orgle bodo ob pomoči elektrike tudi posodobili. Čeprav so orgle iz prejšnjega stoletja, pa so obhranjeni še nekateri deli iz 17. stoletja. Ohišje orgel je izdelano v slogu Ludvika Petnajetega in je nadomestilo prejšnje v gotskem slogu, najverjetneje iz 15. stoletja, ki so ga postavili za prvotne srednjeveške orgle, za katerimi pa ni več sledu. Zadnjič so orgle v notredamski cerkvi obnovili ob koncu petdesetih in v začetku šestdesetih let, ko so jih elektrificirali.

UBOJ IZ STRASTI

Te dni čaka na končno obsodbo 38-letni Didier Calmels, znani francoski voznik formule 1, soustanovitelj avtomobilskega servisa za F1 Larrousse—Calmels in uspešen pravni zastopnik več francoskih podjetij v tujini. Vsem uspešen poslovnež je marca lani z lovsko puško ubil svojo ženo Dominique, ker je imela ljubimca.

Kot pravijo prijatelji, je Didier živel na videz srečno življenje, ovenčano s slavo, v resnici pa je bil otrok, ki ni nikoli dorasel vlozi zakonskega moža in očeta štirih otrok. Posrečilo se mu je vse, česar se je lotil, in tako tudi ni mogel razumeti, kako ljudje lahko sprejmejo poraze, kako lahko živijo z njimi. V eforični obsedenosti z avtomobili ni niti pomislil, da se je Dominique morda naveličala njegovega mundenega sveta, dolgih pogovorov o denarju, poslih in avtomobilih. Ko je spoznal, da ima ljubimca, jo je skušal znova in znova osvojiti: vodil jo je na potovanja, jo zasipal z dragimi darili, vendar zaman. Ogorčen nad spoznanjem, da je (prvič v življenju) prevaran in dokončno premagan, je sebično ubil žensko svojega življenja in mater štirih otrok.

KONČNO RESNICA O KATYNSKEM GOZDU

Se ena bela lisa na straneh zgodovine zadnje svetovne vojne je precej manjša, kot je dolgo bila. Piš sprememb, ki veje po Vzhodu, je pridvilnil nekaj zastorov nad temacnimi dogodki, ki so jih prikrivali ali pa jih vsaj skušali predrugačiti. Eden takih je poboj poljskih oficirjev v Katynskem gozdu.

Na nedavnem sestanku Gorbačova in Jaruzelskega v Moskvi je prišlo do prelomnega trenutka pri obravnavanju tega dogodka. Sovjetska država je »prevzela odgovornost za poboj zajetih poljskih oficirjev v Katynskem gozdu aprila in maja 1940. leta« glasi poročilo Tassa.

Nad tragedijo v Katynskem gozdu je skoraj pet desetletij uradno vladal molk. Priznanje sovjetske države, da so poljske oficirje pobili enkavedejci po ukazu Berija, za Poljake in zgodovinarje veliko pomeni, ni pa to prava novost. Ta resnica je, kljub temu da so jo skrbno skrivali, že dolgo znana.

Kako so tekli dogodki? Septembra 1939 je Rdeča armada vdrla v vzhodne dele Poljske, medtem ko se je poljska vojska na zahodu ogroženo borila s Hitlerjevimi oklepnimi enotami. Sovjeti so v hitrem prodoru zajeli okrog 220.000 poljskih vojakov, med njimi kakih 15.000 oficirjev in 12 generalov. Aprila 1943, ko je minilo kratkotrajno sovjetsko-nemško prijateljstvo in so nemške čete prodrle globoko v sovjetsko ozemlje, je v okupirani Poljski pri-

šla na dan tragedija v Katynskem gozdu. Razglasili so jo Nemci in jo spretno izrabili za ustvarjanje protisovjetskega razpoloženja. Svet je zvedel, da so v Katynskem gozdu odkrili osem množičnih grobišč in v njih posmrtno ostanke več kot 4000 pobitih poljskih oficirjev, med katerimi so bili številni mobilizirani profesorji, zdravniki, inženirji, pisatelji, skratka intelektualna elita naroda.

Po teh odkritjih sta od mednarodnega Rdečega križa tako predsednik emigrantske vlade v Londonu Wladislaw Sikorski kot nemški Rdeči križ zahtevala preiskavo. Opravljen je bil izkop žrtev. Vendar je sama razlaga dogodka v kasnejših letih postala vprašljiva. Nemci so krivdo za pokol takoj zvalili na sovjetsko oblast, ta pa kasneje na Hitlerjevo. Posebna sovjetska komisija je namreč tudi raziskala pokol v Katynskem gozdu in leta 1944 dala poročilo, znano kot Burdenkovo poročilo. V njem se krivda za pokol pripisuje Nemcem, predvsem na podlagi dejstva, da so bile žrtve ustreljene z nemško municijo. Ugotovitve v tem dokumentu so vse do pred kratkim veljale za uradno stališče Moskve in Varšave. Še leta 1985, ko so na varšavskem pokopališču Powazki postavili spomenik žrtvam iz Katynskega gozda, so nad ploščo pod velikim graničnim križem napisali: »Poljskim vojakom — žrtvam hitlerjanskega fašizma, ki počivajo v katynski zemlji.«

Povsem drugačno resnico razkriva poročilo poljskega Rdečega

križa. Ta dokument je odkril zgodovinar W. Kowalski v britanskem Foreign Officeu, kjer so ga hranili kot največje skrivnost, da bi z njim ne škodovali Sovjetski zvezi, zavezniški državi v boju proti Hitlerjevi Nemčiji.

V poročilu komisije Rdečega križa, ki je pod nadzorom nemških oblasti leta 1943 opravila izkop žrtev iz množičnih grobišč, piše, da so v osmih grobiščih našli 4.243 žrtev. Komisija je ugotovila, da so oficirje pobili v obdobju od konca marca do začetka maja 1940. Žrtve so streljali z nemško municijo, vendar so bile vboodne rane narejene z značilnimi sovjetskimi bajonetami. Nemško municijo so uporabili, da bi krivdo pripisali Nemcem. Teh pa v času pokopa sploh ni bilo na tem območju.

Grobišča v Katynu ne razjasnjujejo do konca usode poljskih oficirjev. V Katynu so posmrtni ostanki samo tretjine od 12.000 poljskih oficirjev, tistih iz taborišča Kozielski. Dostaj pa zgodovinarjem še ni uspelo ugotoviti, kakšna usoda je doletela internirane oficirje iz ostalih dveh taborišč.

»Ni nikakršnih dokumentov, so samo sumi,« pravi dr. Jerzy Halzer. »Domneva se, da so jih namerno potopili ali pa so umrli kot žrtve pomorske nesreče na Belem morju. Morda so bili postreljeni blizu Harkova. Informacija o streljanju izvira od prebivalcev teh krajev, ki govorijo, da je bilo tam taborišče oficirjev, ki so bili oblečeni v tuje uniforme. Oficirje naj bi na istem mestu tudi likvidirali.«

Poštne kočije

Kot povsod drugje po svetu, so tudi v Nemčiji v 17. in 18. stoletju poštne pošiljke razvažali s kočijami. Ponokod so bile v rabi še vse do začetka našega stoletja. Nemčija jih je imela okoli deset tisoč. Najlepše primerke teh kočij hrani poštni muzej v Berlinu.

TATOV

Tatovi so vdrl v korintski arheološki muzej sredi aprila. Onesvestili so nočnega čuvaja in ga pustili zvezanega. Kot kaže, so bili odlično pripravljeni, poznali so razpored muzejskih prostorov. Očitno je tudi, da so dobro vedeli, kaj iščejo. Odnegli so vsega skupaj 165 predmetov, mnogi med njimi so neprecenljive vrednosti, saj izvirajo celo iz 9. stoletja pred našim štetjem: glava boginje usode, Afrodita glava, 45 keramičnih vaz, plošče z napismi...

Krajo so odkrili šele po štirih urah, ko je prišla zame-

njava za nočnega čuvaja. Takoj so sprožili preplah, v vseh grških lukah je povečana kontrola, prav tako na letališčih in mejnih prehodih. Obveščen je tudi Interpol, ki so mu poslali fotografije ukradenih predmetov.

Toda za zdaj ni za tatovi nobenega sledu. Bojijo se, da jim je v tistih štirih urah uspelo izpluti iz grških teritorialnih voda. Ta spektakularna kraja je potrdila, da muzej v Korintu ni bil primerno zavarovan. Čuvaj je bil neoborožen, zgradba pa sploh nima alarmnih naprav.

Bojazen, da bi dragoceni eksponati končali v kakšni zasebni zbirki na Zahodu, ni neutemeljena. To je namreč

res največja kraja grških umetnin, a daleč od tega, da bi bila tudi edina. Zlasti v zadnjih letih so postale kraje donosen posej, kajti na ilegalnem tržišču imajo antični predmeti bajneslovne cene.

V zadnjih letih so v Grčiji odkrili kar nekaj skupin, ki so se organizirano ukvarjale z ilegalno trgovino z umetninami. V teh skupinah so spravi tudi tujci. Iz države se spravljajo antične predmete, ico ne, amfore... in tem krajem ni ušla niti Sveta gora. Tako se vprašanje učinkovite zavarovanja spomenikov postavlja znova; toda ni jih lahko zaslediti, saj je v bistvu vsa Grčija muzej.

Belamija sčt grizti v Evropo, liki prout si dela grejke Italije, neč grejke mar. Bela pravi, ka Srbi tiidi sčtjo grizti v Evropo. Uni pa grej mebi ali grejke Italije, liki grejke »mekadajnje« Jugo-slavije. »lo grejke Čankove, nedeo mogli niki, ki do čisto sčtje eno štiri lejšta širili. Za vsaki primer pa ostanimo chološko tak na muli kak smo do zdaj, mogouče tiidi nedeo sčtli grejke tak zamara-noga medela v lejšo Evropo, posebno té nej, či se soboška kanalizacija raz-lifo jo čerčoj okleci, nej samo prouti Sedavi. Mogouče pa tej, ka so, na navo« postaloem na soboškoj obcini vse zabčrajo. Tej so pa vsi z mčtočf izobčarbof, kak pravi predsednik izvirinoga sveta. Bela se pa prouta, či je tou prava mera ka se de bouise. Džouzi.

V gozdu spet preži klop

Spet nas vabi gozd s svojim opojnim zelenjem, spet se sliši glas medicinske, ki opozarja: varujte se klopov, prenašalcev zelo neprijetnih in včasih celo usodnih bolezni, meningocelulitisa in Lyme bolezni.

Dolga stoletja je veljal klop za nevarno živalco, nevredno pozornosti in proučevanja.

Klop pa je zanesljivo potrjeno, da je prenašalec bolezni, je razlikovan skoraj do potankosti. Ugotovljeno je, da se na svojo žrtev spusti z vej drevesa ali grma, kamor zleze, da bi pričakal primerne prilike. Klop je sicer slep,

vendar ima kožo občutljivo na svetlobo, pri poti do žrtve pa mu pomaga zlasti izjemno pretanjen čut za toploto in vonj maslene kisline. Nesluteti žrtvi se zarije v kožo.

Če je bil klop prej okužen z boleznijo, ki jih običajno dobi od gozdnih miši, prenese obolenje tudi na žrtev.

Borelijoza je bila doslej manj znana bolezen. Okuženi človek opazi 4 do 25 dni po vbodu rdečo pogo, ki se širi. Sčasoma nje-na sredina obledi, tako da ostane le rdeč obroč. Pogosto sledijo vnetja bezgalk, vročine in bolečine v udih, prizadeto je lahko tudi

srce in živčevje. Okuženi človek lahko ozdravi, lahko pa ostane kroničen bolnik in nosilec infekcije. Antibiotiki so učinkoviti le v prvem obdobju bolezni, kar pomeni da moramo ob pojavu pege takoj k zdravniku.

In kako se obvarovati bolezni? Za pot v gozd se je treba primer-no oblačiti, koristen je tudi namaz z autanom. Vsekakor pa je nujen temeljit pregled po vrnitvi domov in natančna odstranitev klopov. Najbolje gre z oljem. Pokapamo mesto, kjer je klop, z oljem, in čez nekaj časa ga lahko odstranimo.

NASVETI

Če imamo kvas že nekaj časa doma in nismo prepričani, ali je še uporaben, naredimo preskus. Odločimo kosček kvasa in ga položimo v skodelico vroče vode. Če se kvas dvigne, je še uporaben.

x x x

Če ose zaidejo v stanovanje, pomeni, da iščejo sladka živila. Ose lahko lovimo v kozarec: vanj damo malo sladkega sadnega soka in nekaj kapljic kisa. Pokrijemo s papirjem in zavezemo, v papir pa naredimo ozko režo. Ose zleze skozi režo v kozarec, iz njega pa ne more več.

Zbiranje odpadnega stekla

Z vsako tono odpadnega stekla, ki ga zberejo in pošljejo v nadaljnjo predelavo, se ohrani 1,2 tone surovin. A ne samo to: pri izdelavi stekla je zaradi uporabe sekundarnih surovin nekaj

večji prihranek energije, porabi se za 50 odstotkov manj vode in toliko manj onesnažuje okolje, zrak pa za 20 odstotkov manj. Kam torej z odpadno steklenico?

Izvleček iz dvokrpega ginka bistri um

Dvokrpi ginkovec (Ginkgo biloba) velja za najstarejše živeče drevo na zemlji, ki je raslo že pred ledeno dobo in ki se je v naravnem okolju ohranilo samo na Daljnem vzhodu. V Evropo so ga prinesli v 18. stoletju in lepo uspeva tudi pri nas, predvsem v parkih in aboretumih. Prepoznavno je po zanimivi obliki drevesa in dvokrpega lista, doseže tudi nad 30 m višine, nad dvometrsko debelino debla ter starost več sto let.

Dvokrpi ginkovec pa ni le zanimiv terciarni relikv, ampak

je znan tudi po svojih zdravilnih lastnostih. Kitajci in Japonci so njegove rastlinske izvlečke uporabljali že od pradednine.

Izvlečku iz semen so pripisovali antibiotične lastnosti, veljal pa je tudi kot zdravilo proti astmi, bronhitisu in gonoreji. Nesporo je ugotovljeno, da učinkovine ginka širijo žile in s tem izboljšujejo pretok krvi in oskrbo celic s hrano, preprečujejo zlepljanje krvnih ploščic in z uravnavanjem metabolizma varujejo celice pred okvarami.

Ta dejstva so izkoristili v Tovarni zdravil Krka in izdelali kapsule bilobil, ki povečujejo prekrvavitel možganov in jih s tem usposablja za intenzivnejše delo. Drugače povedano: bilobil krepi umsko storilnost oziroma preprečuje njeno pojava, ki se pojavi z leti, odpravlja pa tudi splošno nerazpoloženje, občutek strahu, vrtoglavico in motnje v spanju, kar so značilnosti pešanja človekove moči in obrambne sposobnosti, ki jo stresi sodobnega življenja nenehno načenjajo.

RASTLINE

Svetloba po meri

Prava mera svetlobe je za sobno rastlino življenjskega pomena. Če je svetlobe preveč ali premalo, roža takoj pokaže, da ji nekaj ne prija.

Spomladi in poleti, ko skozi šipo na rastlino sije močno sonce, začne rastlina palke povešati liste. Pozimi pa, ko je svetlobe premalo, dobi dolge odganjke in listi so čisto majhni. Kaj lahko storimo? Rožo prestavimo bolj v notranjost sobe, s tem jo zavarujemo pred premočno neposredno svetlobo. Ali pa spustimo navojnice, da sonce ne more do rože.

ZARADI HRUPA ZBOLIMO

Kaj povzroča hrup in kako močan je?

Najrazličnejši zvoki nas obdajajo kot kakšna kulisa, na katero se sčasoma tako navadimo, da se je niti ne zavedamo več. Toda mnogi sploh ne vedo, kako nevaren je hrup za zdravje. Hrup merimo v decibelih. Lestvica sega od ničle do sto štirideset decibelov. Zajema čisto tihe zvoke, ki jih naše uho še zaznava, in hrup, ki je tako močan, da povzroča bolečino. Poglejmo nekaj primerov:

Selesenje listja	20 decibelov
Normalen pogovor	50 decibelov
Pisalni stroj	65 decibelov
Hrup motorja v avtu	78 decibelov
Hrupna cesta	80 decibelov
Tovarniška dvorana	80 do 90 decibelov
Diskoteka	90 do 111 decibelov
Vrtalno kladivo	100 do 120 decibelov
Reaktivno letalo	140 decibelov

NEGOVAN ŠTEDILNIK

Štedilnik uporabljamo vsak dan, pa ga vsak dan tudi skrbno očistimo? Le z redno in pravilno nego dosežemo, da ostane dolgo lep. Na električnih ploščah se ne sme pojaviti rja. Ko se plošča ohladi, odstranimo ostanke tekočine in jedi. Obrišemo najprej z grobo mokro gobico ali krpo nato še s suho. Pazimo, da voda ali čisto ne zaide v mehanizem štedilnika. Pri plinskih štedilnikih pazimo predvsem na gorilnike. Pokrov gorilnika od časa do časa snameemo in zdrgnemo z vročo vodo in žično gobico. Emajlirane dele štedilnika čistimo s pomivalnim sredstvom in takoj obrišemo s krpo, namočeno v čisti vodi.

Kuhajte z nami

ENOLONČNICA

Enolončnice so samostojne jedi, ki vsebujejo vse sestavine, potrebne za en obrok. Zato v njih mešamo meso z različno zelenjavo, testenami, krompirjem, stročnicami. V vročih poletnih dneh jih lahko pripravljamo celo brez mesnih dodatkov. Poleg tega jih poleti najlaže pripravljamo, saj imamo na voljo mnogo različne mlade zelenjave.

Za 4 osebe potrebujemo: 60 dag kumar, 50 dag krompirja, 2 čebuli, 2 večja stroka česna, 40 dag perutninskih prsi, ščepec ostre paprike, sol, 3 žlice drobtin, 2 žlici olja, nožico konice popra, 1 žlico goste paradižnikove mezge, 2 žlici kisle smetane, 1 žlico sesekljane peteršilja, eno bolj drobno jajce.

Priprava: Kumare olupimo in po dolgem razpolovimo. Če imajo večja semena, jih odstranimo. Pri bolj mladih kumarah to ni potrebno. Narežemo jih na rezine in zelo malo pokapljamo s kisom. Krompir olupimo in narežemo na kocke. Čebulo in česen olupimo in sesekljamo. Perutninsko meso zmeljemo na mesoreznici, solimo, dodamo jajce, drobtine in ščepec ostre paprike. Dobro pomesimo in počakamo 15 do 20 minut, da se drobtine preprijajo. Nato oblikujemo za droben oreh velike kroglice.

Na razgretem olju rahlo popražimo čebulo. K popraženi čebuli dodamo česen in kumarice, ki jih med mešanjem malo popečemo. Dodamo še krompir in zalijemo toliko, da ni popolnoma pokrito. Jed pokrijemo in na zmerni temperaturi kuhamo 30 minut. Na zelenjavo naložimo cmočke iz mesa in še počasi vremo 15 minut. Nato dodamo paradižnikovo mezgo in kislino smetano. Po potrebi še solimo in popramo. Preden serviramo s kruhom, jed izdatno potresemo s sesekljanim peteršiljem.

KOZMETIKA

Obrazne vode

Obstajata, malce poenostavljeno, dve različni vrsti čistilnih obraznih vod: obrazne vode, ki so namenjene predvsem osvežitvi, in obrazne vode, ki vsebujejo čistilne substance, torej učinkujejo enako kot milo ali čistilno mleko. Obrazne vode, pravimo jim tudi toniki ali losioni, pa lahko pripravite tudi same.

Močan, nesladkan lipov čaj lahko uporabimo kot čistilno vodo za vsakovrstno kožo, še posebej za tako z velikimi, odprtimi porami. Če mu dodamo ščepec rožmarina ali žajblja, je priporočljiv za mastno, nečisto in mozoljavo kožo. Svežega skuhamo vsak tretji dan. Za suhe in slabo prekrvavljene kože je primeren metin čaj, kamilični pa za občutljive kože z rahlo rdečico. Odlično čistilo in odstranjevalec ličil za vse vrste kože je sveže mleko. Po večkratni uporabi bo koža postala voljna in prožna.

V šopku peteršilja se ne skriva le prijeten okus za dodatek jedem, ima tudi veliko moč za zunanjo uporabo, zlasti za kožo, preprečene z vidnimi kapilari (rdeče žilice). Opran šopek peteršilja namočimo za 12 ur v kozarcu vode. S kosom vate, ki ga večkrat menjavamo, zberemo obraz. Sok opranega in nastrganega mladega korenja čisti kožo in pore. Kumarični sok prav tako dobro čisti kožo, daje pa ji tudi svežino.

MOLJI

Molji so radi na toplem, male ličinke so slonokoščene barve, hranijo se z volnenimi blagi, svilo in krznom. Obleko in tkanine pogosto ščetkamo in zračimo. To je najboljša zaščita proti moljem. Molje preženemo si sivko, kafro ali orehovimi listi. Močno načete kose oblačil uničimo, ali pa jih temeljito preperemo, da uničimo ličinke in preprečimo razmnoževanje moljev.

Kura za pernico

Svež zrak, toplota in sončni žarki ne denejo dobro samo ljudem. Tudi posteljina potrebuje svežega zraka, saj je v sivih zimskih dneh ne moremo dobro prezračiti. Zaradi tekočine, ki jo koža izloča ponoči, se perje v hladnih ali pernilih sprime, posteljina pa začne neprijetno zaudarjati.

Pernovalci svetujejo naj odeje in vzglavnike zračimo vselej eno uro na teden na vrtu, balkonu ali odprtem oknu. Pernice ne smemo pustiti na soncu, saj se začne perje na vročini drobiti. Tudi kadar je ozračje hladno, posteljnino raje ne zračimo, da se perje ne sprime. Zelo pomembno je, da damo posteljnino vsake tri ali štiri leta očistiti in oprati. Najbolje to, če to storimo med spomladanskim čiščenjem. Nekatere vrste posteljnine operemo sami, pernice pa raje prepustimo strokovnjaku.

POGLEJMO, POTIPAJMO

KAKŠNI SO KOMOLCI?

Na komolcih in petah skoraj ni lojnice, ki bi kožo ohranjale mehko zato postane koža na njih hrupava. Mazanje z oljem in kremo ne pomaga, če prej ne odstranimo plasti odmrle kože. Na teh delih telesa je potreben od časa do časa poseben peeling, da

koža laže vpije kremo. Peeling nanesemo vedno na vlažno kožo; učinek je še boljši, če obemo masiramo s ščetko. Komolce umijemo z mlačno vodo in namažemo s kremo. Kožo zmečča in obeli tudi drgnjenje s sveže iztisnjeno limono.

RADIO MURSKA SOBOTA

5 NAJ

1. Izziv 1992 — Toto Cotugno
2. Hajde da ludujemo — Tajči
3. Pijmo ga, pijmo — Magnet
4. Nothing compares 2 U — Sinead O'Connor
5. Cucki so lajali name — Don Juan

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29, 69000 Murska Sobota, s pripisanim za 5 naj.

Oddaja 21 232 je na sporedu Radia Murska Sobota (14,87 MHz, ali SV 648 kHz) ob petkih, od 18. do 19. ure.

SESTAVIL MARKO NAPAŠT	ČESNA NAPAŠA	TOALETNA POTREBŠČINA	POZDRAV STARIH RIMLJANOV	KOLEC ZA TRTE	LONDONSKI NOGOMETNI KLUB	STISNENA MNOŽICA LJUDI	IZRAELSKI GENERAL IN POLITIK (MOŠE)
TEMNO ZELENO DRAGULJ							
OBRT ZA ULIVANJE KOVIN							
SOVJETSKI DRAŽAVNIK KOSIGIN							
AM. FILM IGRALKA DEREK			OPTIČNO TELO				
			TVARINA				
KISIK		POLITIK IN PISATELJ HASANI BEBKA					
KRAJ PRI BEOGRADU Z ZNANIM INSTITUTOM						UŠESNO VNETJE	ŠPANSKI PISATELJ (PIO)
NEKDANJI MEDNARODNI JEZIK				TENIŠKI UDAREC GL. MESTO JORDANIJE			
ZELO SLAVNA IGRALKA ALI PEVKA					TANTAL	NEKDANJI JAPONSKI TELOVADEK	
NOBELJ			IZRAELSKA POLITIČARKA (GOLDA)	IT. RTV			
OBALNO MESTCE V ITALIJI, V APULIJI							
KEMIČNA PRVINA, REDKA KOVINA (SC)							
TUJE IME ZA TAJSKO				ZUŽELKA, KI BOLEČE PIKA			

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: stadion, Cotugno, epigram, No, Hana, Olten, D, gostja, RV, Ems, Ajka, OA, ferment, I, papir, Juanita, Ann, kip.

POGOVOR S STAREŠINO REFORMIRANE CERKVE V MOTVARJEVCIH GYULO NEMESOM

Gospodova večerja z rdečim vinom

Ena od cerkva, nastalih po reformaciji, je reformirana ali Kalvinova cerkev. To je švicarska protestantska cerkev, katere ustanovitelj je bil tudi Jean Calvin (1509—1564). Bil je francoski reformator in teolog, ki je večidel živel v Ženevi, kjer je vpeljal strogi cerkveni red.

Jedro kalvinizma je predestinacija oziroma nauk, da posameznik je ali ni izvoljen od Boga že od rojstva, kar se kaže v delovnih uspehih, bogastvu in podobnem. Kalvinizem je imel (tedaj) podporo pri posvetnih oblasteh, zato se je razširil v zahodnem delu Nemčije, na Nizozemskem, Franciji, čez lužo v Severni Ameriki, prišel pa je tudi na jugoslovanska tla, čeprav se tod ni tako razmahnil kot luteranstvo. Prof. Franc Perko omenja v knjigi Verstva v Jugoslaviji splitskega škofa Markantona, ki je živel v 16. stoletju (nekaj časa na Angleškem), in ki je iz tujine napadal katoliško cerkev, vendar ni bilo pravega odziva. Bolj pa se je širil med madžarskim in hrvaškim prebivalstvom v Baranji, Slavoniji in Medžimurju. Za časa Turkov se je kalvinska skupnost razpršila. Ko pa je Avstro-Ogrska zopet vzpostavila svojo oblast nad Slavonijo in Vojvodino, je ponovno začela delovati, in sicer v okviru madžarske kalvinske cerkve. Po ustanovitvi Jugoslavije se je 1920. leta sestala kalvinska cerkvena sinoda v Novem Sadu. Prekmurški kalvinci, ki so prej spadali v madžarsko škofijo v Sentjuržu, so se po sili razmer priključili jugoslovanski škofiji v Pačiju v Bački.

»Največ pripadnikov reformirane oziroma Kalvinove cerkve je v območju Slovenije v Motvarjevcih, so pa še v Središču, Krplivniku, Čikeški vasi in na Hodošu. O številkah ne bom govoril, ker se nikoli nisem preštevali. Res pa je, da imamo v Motvarjevcih zelo staro matično knjigo, v katero zapisujemo osebna stanja naših članov: rojstva, poroke in smrti.«

Gyula Nemes iz Motvarjevca, naš sogovornik, je starešina reformirane cerkve. Svoječas, ko so imeli v tem kraju duhovna, je bilo versko življenje veliko bogatejše, zdaj pa se (navzven) kaže le ob obiskih duhovnika Lajosa Csatiya, ki pride med prekmurske kalvine letno štirikrat. Nazadnje je bil pred prvim

majem, ko je bila v prej omenjenih krajih Gospodova večerja in tako poskrbel v neki meri za versko obnovo.

»Po nastanku Jugoslavije, ko so nas odrezali od naše madžarske škofije, smo v Motvarjevce dobili (1927. leta) duhovnika Karola Pota iz Subotice. Bil je seveda poročen. Po drugi svetovni vojni, ko oblasti

niso bile naklonjene veri, se zlasti pa ne Kalvinovi, nas je duhovnik (1947. leta) zapustil in od takrat skrb za nas gostujoči duhovniki iz Bačke ali pa kar sosednji evangeličanski duhovniki, zlasti za krstne in pogrebne obrede,« je spet povzel besedo Gyula Nemes, ki seveda ni teološko izobražen, tudi pridigar ni, ampak je le neke vrste vez med škofijo in domačo cerkvijo. Po poklicu pa je kmetovalec.

»V vseh vaseh, kjer so pripadniki naše verske skupnosti, imamo verske objekte. Pri nas, v Motvarjevcih, smo cerkev zgradili 1957. leta. V njej nimamo podob, saj nimamo nobenih svetnikov, kot na primer verniki rimskokatoliške cerkve. Naše bogoslužje je preprosto, brez krasot. Od zakramentov poznamo le dva: krst in Gospodovo večerjo. Krst je za nas znamenje zveze z Bogom, Gospodova večerja pa ponuja človeku sodelovanje s Kristusom v znamenju kruha in (rdečega) vina.«

Tako cerkveni starešina Gyula Nemes. Mi pa nadaljujemo z že omenjeno predestinacijo, ki je ena od dogem te cerkve. Prof. Franc Perko piše, da »v nauku o opravičenju (predestinacija) poleg zaupne vere in delovanja Kristusove milosti poudarjajo tudi potrebo popolne pokorščine božji besedi. Živi Bog se razodeva po Svetem pismu. Človek

po svetem Duhu sprejema božjo besedo z vero in se tako opravičuje oziroma zveličuje. Vendar je tudi v nauku o zveličanju oziroma odrešenju v kalvinizmu jasno poudarjena absolutna božja suverenost, kar se kaže v nauku o predestinaciji. Vse je odvisno samo od božje volje: nekateri so vnaprej določeni za zveličanje, drugi za pogubljenje.«

Kot vsa prejšnja pisanja o verskih skupnostih v Pomurju (ostajajo nam še Jehovove pričel), tudi to nima namena razglabljal o pravovernosti, ampak zabeležiti utrinek iz življenja in verovanja. Kar zadeva Motvarjevčane, kaže poudariti, da so ostali zvesti svoji verski skupnosti, čeprav so odrezani (oddaljeni) od svojega cerkvenega vodstva. Lepo je tudi, ker so ekumensko odprti in pripravljeni na pogovor. Tako kot mnogi drugi so tudi pripadniki Kalvinove cerkve iz Motvarjevca vzpostavili dobre stike z evangeličani. Dokaz za to je tudi »buča« (cerkveni praznik), ki jo skupaj praznujejo prvo nedeljo v juniju. Tedaj so v isti cerkvi obredi po pravilih obeh cerkva, odveč pa je poudarjati medsebojno druženje, ko pa tudi poroke med pripadniki ene in druge cerkve niso redkost.

Naš sogovornik Gyula Nemes se je proti koncu pogovora že dobera razgovoril. Dejal je, da je osnova, iz katere izhaja njegova vera, Sveto pismo, ki je božja beseda in božji zakon, kateremu se mora človekovo življenje absolutno pokoravati. V ospredju je tudi božja slava, ki jo mora človek izkazovati Bogu. To pa je možno na več načinov, vsekakor tudi s petjem. Pokazal nam je pesmarico z več kot tristo uglasbenimi pesmimi. Pojejo jih seveda tudi v Motvarjevcih, še posebej pa tedaj, ko je za to določen vzrok (verski obredi). Pa tudi v vsakdanjiku se človeku nehoti zgodi, da kako zabunda.

Morda se tale zanimivost: V Motvarjevcih imajo sicer skupno vaško pokopališče, vendar je iz lesenih nagrobnih znamenj razpoznavni, kateri verski skupnosti je umrli pripadal. Nagrobno znamenje (po madžarsko fejfa) pripadnikov Kalvinovega nauka je lesena ploščica, pritrjena na kol, na kateri je poleg imena še datum rojstva in smrti. Pozneje, ko svojci dajo narediti nagrobne spomenike, pa so seveda vsi enaki. In prav je tako: zakaj bi se ločili na pokopališču, ko pa v življenju (ne glede na pripadnost tej ali oni veri) hodijo skupaj.

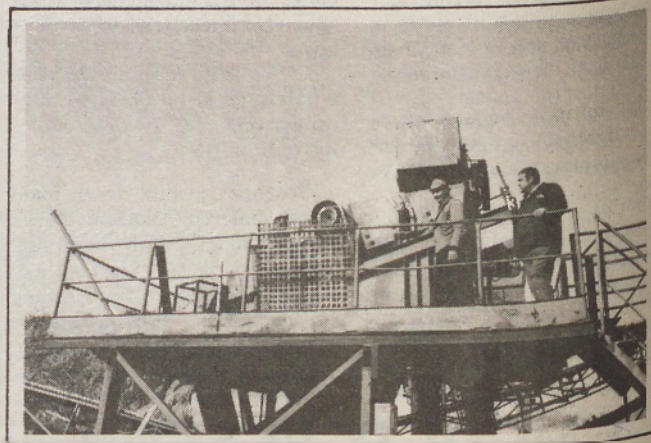
Stefan Sobočan

RODOVITNA POLJA UNIČUJEJO TUDI BREZ DOVOLJENJ

V Pomurju je vse več »divjih« gramoznic. Občinski inšpektor Vencoslav Smodiš je povedal, da koriščenje gramozna na pašnikih, za katere koristniki nimajo lokalnijskih dovoljenj, preganja po uradni dolžnosti. Samo v občini Murska Sobota so brez dovoljenja odprli gramoznice v KS Černelavci k. o. Kupšinci, KS Gederovci k. o. Sodišinci in k. o. Gederovci. Vaščani kljub prepovedi izkoriščajo gramozno jamo tudi v Tešanovcih. Zanimivo je, da v zadnjem času vaščani izkoriščanje gramoznic prepustijo cestnemu podjetju, ki jim za protiuslugo asfaltira vaše ceste. Inšpektor Smodiš je povedal, da ima v zadnjem času težave tudi v občini Gornja Radgona, kjer EE Kmetijstvo Črnci KK Radgona pridobiva gramoz na kmetijskih površinah. Gramoz zajemajo na velikih površinah le 2 do 3 m globoko, kar naj bi pozneje zagrnilo in s tem rodovitno zemljo približali talnici. Tako trdijo v KK Radgona.

Sicer pa so velik problem opuščene gramozne jame, ki najpogostejše rabijo za odlaganje najrazličnejših odpadkov. Inšpeksijske službe zato predlagajo, da bi gramoznice veljale izkoriščati v globino, saj so v opuščeni jamah gramoz ročno kopali le do globine nekaj metrov, danes pa ga s stroji izkopljejo tudi 20 metrov in več.

Tudi v večjih gramoznih jamah se zatika z dovoljenjem, pa vseeno delajo. V Krogu pri Murski Soboti je gramozna jama, iz katere za potrebe gradbeništva tačas pridobivajo gramoz na površini okoli 12 hektarjev. Gramoznica je na rodovitni zemlji. Zaradi protestov kranjancov, ki so pred leti zaradi gostega prometa tovornjakov, ki so prevažali gra-

moz skozi veliko naselje Krog — s traktorji zaprli cesto, pa so od gramoznice prek rodovitnih njiv speljali novo cesto, ki rabi le transportu gramoz. Tudi s cesto so uničili več hektarov rodovitnih polj. Posebej velja poudariti, da gramoznica, iz katere vozijo gramoz že od leta 1982, sicer ima dovoljenje za izkopavanje, obratovalnega za separacijo pa ne. Slednje je izjavil KV strojnik težke mehanizacije, zaposlen v gramoznici Krog, Stefan Ferberžar, ki je med drugim še povedal, da iz gramoznice pridobijo 1.200 kubičnih metrov gramozna na dan. Vse leto so izpostavljeni vremenskim nepravilnostim, visoko kvalificirani strojnik pa zasluži le 3.200,00 dinarjev, čeprav večkrat delajo več kot 8 ur. Tudi pitne vode ob gramoznici ni, zato pijejo mineralno vodo, ki jo plačujejo iz svojega žepa.

Gramozna jama v Krogu je

ena od treh, s katerimi upravlja SGP Pomurje. Gramoznice imajo namreč še ob Bakovski cesti med Mursko Soboto in Bakovci in vasi Ivanci. Boris Hegedus

V času »mojega« obiska v gramozni jami so se v Prekmurju mudili delavci prometne poti iz Ljubljane. Slednji so tehtali naloženost (osni pritisk) tovornjakov, zato se je pred gramoznico takoj nabrala kolona tovornih vozil. Ni mi znano, ali so bila vozila preveč naložena ali tehnično nepopolna, ali pa je bilo kaj »robo« z vozniki. Velja le ugotoviti, da se med seboj dobro informirajo, kot dejstvo, da je bilo ta dan brez dela tudi 12 delavcev gramoznice.

Na fotografiji: Separacija v gramozni jami Krog.

GUBČEVA CESTA

Marsikdo sploh ne ve, da je tudi na drugi strani grajskega hriba v Gornji Radgoni cesta, ki je speljana tik ob reki Muri. Še danes je neasfaltirana, kar je nerazumljivo iz dveh razlogov. V osemdesetih letih so asfaltirali skoraj vse vaše ceste, kaj šele mestne ulice. Poleg tega pa si ta cesta zasluži, da bi bolj skrbeli zanj. Gubčeva cesta je bila nekoč glavna vpadnica v mesto Gornja Radgona. Po njej je potekal ves promet naprej proti Murski Soboti in Ljutomeru, prav tako pa prek mednarodnega mejnega prehoda (takrat je bil stari most, bližnji Jurkovičevi ulici in Gubčevi cesti).

Odkar so asfaltirali Apaško cesto in speljali ves promet na južni strani grajskega pobočja, je življenje na Gubčevi cesti zamrlo. Danes se le redkokateri avtomobilist spomni in zapelje na glavno cesto po Gubčevi. Zakaj le, ko pa je makadamska, pa še ta slabo vzdrževana. Prav zares — ko je z Gubčeve ceste izginil promet, je kar naenkrat izginila tudi vsa skrb in odgovornost zanj. Prej je bila ob Muri lepa lesena ograja, kamnite utrdbe ob grajskem hribu vzdrževane, trava in koprive pa pokošeni.

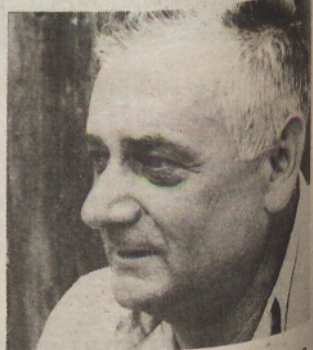
Danes ni znano, čigava je ta cesta. Republika že dolgo ni več, vaška tudi ne, na občini se je prav tako otepajo. Komunalnim delavcem se ne splača, da bi tudi ob tej cesti pokosili koprive in mogoče še uredili poti do grada.

Alojz Hamler je dolga leta kosil te koprive, ki so zrastle tudi do dva metra visoko, zdaj pa več ne zmore. Ko ljudje vsaj ne bi vozili sem smeti in jih metali z grajskega hriba, poročila žena Ljudmila. Kako lepo se je po tej cesti spre-

hajati, ko cvetita bezeg in akacija, ob šumenju Mure pa prepeva jo ptici, najboljše vedo naši sosedje Avstrijci, pravi Terezija Anžel. Večkrat se kdo ustavi pri njihovi hiši in sprašuje, kako bi prišli do grada, toda poti že dolgo niso vzdrževane.

Tudi Jože Muhič živi ob Gubčevi cesti. Pozna njeno zgodovino in je že marsikaj naredil za tistih nekaj hiš ob njej. Tudi zadnje čase se je oglašil na več naslovih, vendar je že skoraj obupal. Navozil je gramoz, vendar ga niso zavržali in ko se je pritožil, mu je eden od odgovornih dejal: ja če se ne moreš voziti po cesti, pa hodi peš.

Nekoč glavna cesta si prav gotovo ni zaslužila, da je postala slabša kot najslabša vaška pot, brez lastnika ter odlagališče smeti. Redno jo uporablja le Kmetijski kombinat Gornja Radgona, saj ima ob njej vinski klet. Seve-

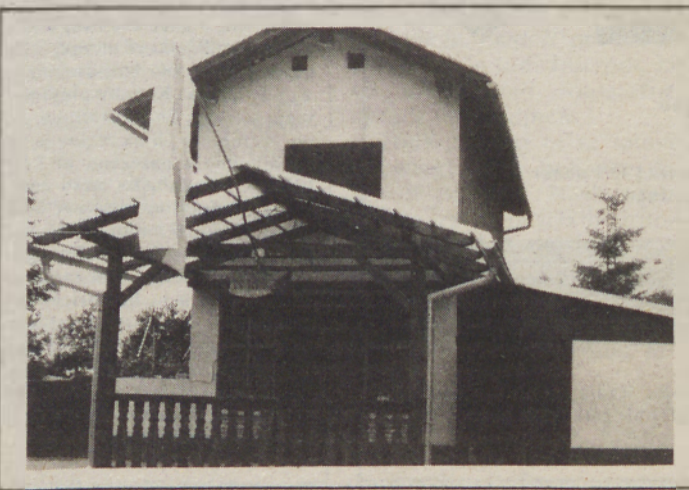

»Če se ne moreš voziti s kolesom, ne hodi peš, mi je odvrnil eden od odgovornih.« pripoveduje Jože Muhič.

da tudi ta ne skrbi zanj, tako »redno« kakor jo uničuje. Pa bi bila lahko tako lepa sprehajalna pot, ponos mesta in njihov majhen košček narave ob reki Muri! Bernarda B. Peca

Alojz in Terezija Hamler z Gubčeve ceste že dolga leta živita ob grajskem hribu.

V Gradišču so odprli ribiški dom RD Radgona, TE Tišina. Pridni ribiči so ga v glavnem zgradili prostovoljno, materialno so jim pomagale tudi nekatere delovne organizacije, na dopolniti so zelo ponosni. Ob tej priložnosti so izvedli ribiško tekmovalstvo, ki se ga je udeležilo okrog 120 ribičev. Zmagovalec so bili pionirji: Kužma, pionirke: Dolanič, člani: Seger, članice: Vreča; rekreativci: Berke; rekreativke: Flisar.

Foto: Feri Maucec

OBISK PRI VAS DOMA

Bosta Marija in Franc Pahor ostala na idilični domačiji v Pince-Marofu (blizu Lendave) ali pa se bosta preselila k sinovom in hčeram v (neidilični) Maribor?

Zdaj sta na razpotju: oba sta upokojenca in mir, ki ga »moti« le petje ptic, tako dobro de. Tudi meni, zato sem posedel dlje, kot je bilo potrebno za tale zapis. Tudi njuni otroci: pet sinov in troje hčera, pa vnuki, ki jih je deset, radi pridejo v Pince-Marof. Celo črni kuža je ostal.

»Kolonisti smo. Rodil sem se v Opatjem selu pri Novi Gorici. Oče Franc in mati Ljudmila sta mene in dva otroka pripeljala sem 1932. leta. Najprej smo bili najemniki, nato — ko se je oče vrnil iz Amerike — pa smo se zidali hiso, medtem ko smo zemljo dobili brez plačila. Med vojno je bila naša družina v izgnanstvu v Šarvarju na Madžarskem. Sam sem hodil na delo na veleposestvo, spal pa sem v taborišču,« je pripovedoval Franc Pahor.

Po vrnitvi 1945. leta je moral za tri leta v jugoslovansko vojsko, nato pa na obvezno udarniško delo, ki je bilo pogoj za zaposlitev. Zelo so mu zaupali, saj so ga poslali v šolo za kriminalistiko, vendar v tem poklicu ni dolgo delal, ampak se je rajši zaposlil v mariborski livarni, kjer je delal kot livar do 1980. leta, ko se je upokojil. Nekako hkrati je zapustila delovno mesto še žena, čeprav še ni imela veliko delovne dobe, in iz Maribora, kjer sta preživela pretežno del skupnega življenja, sta se preselila v Pince-Marof.

Oh, ti vnučki!

Marija in Franc Pahor iz Pince-Marofa sta na razpotju: ostati v mirnem kottiču sredi zelene narave (in misliti na vnuke) ali pa se vrniti v Maribor (in skrbeti za vnuke).

Foto: S. S.

»Moj oče je bil zelo navezan na ta kraj. Čeprav je tudi on delal v Mariboru, in sicer v tovarni vozil in toplotne tehnike. Menda ni bilo konca tedna, ko se ne bi vrnil domov, kjer je pomagal opraviti dela, ki jih ni zmogla mama; če pa mu je ostalo še kaj časa, ga je porabil v priročni mehanični delavnici. Žal je na stara leta ostal sam — bolezen pa je tudi to vzrok, da sva z ženo prišla za nedoločen čas sem.«

Nedoločen čas! Bosta Marija in Franc ostala na tej idilični domačiji, ali pa se bosta preselila v Maribor? Na odgovor bo treba čakati, saj za zdaj še ne veda, kako bo. Če bodo v kratkem v Pince-Marofu dobili telefon, potem bo strahu za vnuke manj, saj jih bosta lahko poklicala (ali pa oni njiju). Škoda bi bilo kar tako

oditi, kajti tu je Francev dom, ki ga je pomagal graditi. Zelo se je zveličal tudi Marija, sicer Stajerk, saj je vse pospravljeno, čisto... Tudi sedem metrov globok vodnjak ni preraščen, čeprav je pri hiši vodovod, o čemer sem se prepiral, ko je Franc z vedrom zbral svežo in čisto vodo. Škoda, ker s posnetka ni razvidna vodnjakova streha, ki jo je skrbni gospodar pred kratkim obnovil.

So ljudje, ki jim ni dano, da bi se učakali pokojnine. Pahorjeva sta imela srečo in zdaj jima je v mirnem kottiču lepo. Tega niti ne zanika. Toda ti vnučki... Zdi se jima, da jih že celo večnost nista videla...

Š. Sobočan

Kdaj bo spet priplula barka

Do Bakovec, ki so od Murske Sobotice oddaljeni le streljaj, se pride po značilni panonski ravni, obdani s polji in travniki. Asfaltna cesta, ki je že precej načeta, nas približa dokaj veliki vasi, kjer se prepadajo vijugaste poti. Napredek je spremenil marsikaj v življenju krajanov: kakor da je kdo obrnil rokavico, je vse drugače. Da napredek ni nekaj abstraktnega, se pozna tudi tukaj. Bakovci niso ravno blagovna točka, a je tako, da se je uho narahlo, Marja Krjaja je izpeljanka iz murske besede, kar naj bi pomenilo, da so se privlenci pripešali od nekod in niso mogli dalje. Prič pa se je ime Bakovec pojavilo v zapisih že leta 1618. Danes pa so znani tudi po Malih Bakovcih, kjer je bilo včasih zase.

OBNAVLJANJE VAŠKO-GASILSKEGA DOMA — Ob bližnji otvoritvi novega šolskega poslopja si je »načela novo obleko« tudi osrednja zgradba v središču Bakovec. Foto: M. Jerše.

POSOSNI NA NOVO ŠOLO

Ta sem del zato, ker bodo v kratkem sprejemali nov krajevni samoprispevek za naslednje obdobje in bodo imeli drugo nedeljo v juniju (10. junija ob 14.00) bo proslava ob jubilejnem krajevni prazniku, povezana z otvoritvijo novega šolskega poslopja. Šola je za nas običajno nekaj, kar je povezano s kmeti. A ne to. Kdor pozna Bakovce, ve, da so v mnogem povezani na Mursko Sobotico, kjer so našli zaposlitev. Med najpomembnejših podatkov sem dohvil pri predsedniku sveta krajevne skupnosti Alojzu Lukaču. Kmalu se nama je priredila tudi računovodja na bakovski osnovni šoli. Za grobo predstavilo: Bakovci imajo danes 1718 prebivalcev, od tega jih je zaposlenih kar 830, večinoma v Murski Soboti, kamor se vsak dan vozi. Največ jih dela v tovarni Mura. Cistih kmetij je le še 18, izrazito tržno usmerjene pa so kmetije Franca Lukača, Franca Perocija in Jožeta Meolice. Prevedenih objektov v kraju ni, čeprav so tudi o tem že večkrat razmišljali. V vasi je tudi nekaj črtnikov: zidarjev, avtoprevosnikov, kleparjev, vodovodar-

so jo predali namenu konec letošnjega februarja. To je namreč velika pridobitev ne le za šolski kolektiv, ampak tudi za celoten kraj in njegovo okolico. »Na to pridobitev smo v Bakovcih čakali od leta 1958, ko je bila zgrajena šola s štirimi učilnicami. Večkratne obljube o nujnosti nove šolske zgradbe so se končno uresničile, s tem pa možnosti za sodoben učno-vzgojni proces in enozimski pouk. Vrednost vseh del z opremo vred je 2 milijona dinarjev, s šolo, katere površina je 2166 kvadratnih metrov, pa smo pridobili 16 učilnic, večnamenski prostor, knjižnico itd.« nam je povedal ravnatelj Štefan Antolin. Ker so gradnjo šole sofinancirali tudi v Dokležovju, hodijo njihovi učenci od 4. razreda naprej v Bakovce, ki premorejo tudi otroški vrtec.

ZELENA LUČ ZA SAMOPRISPEVEK

Ko govorimo o Bakovcih, ne moremo mimo sodobnega rekreacijskega centra, ki je v ponos krajanov, saj so tam številna igrišča za razne športne zvrsti, nedaleč od tod pa je čebelarški dom, kjer so našli svoje mesto tudi ljubitelji psos. Alojz Lukač mi je povedal, da se lahko pohvalijo tudi z bogato društveno dejavnostjo (17

društev in TVD Partizan), imajo gasilski dom (društvo so ustanovili leta 1924) in veliko gasilcev, pa številna asfaltna igrišča. Njihovi rokometiški in nogometiški so kar dobri, krajanji so jih hvalili, in njihovi navijači se ne pobijajo med seboj, kakor Angleži, so se pošalili. Na stopnicah trgovine — v kraju je še ena zasebna — nas je prestregel pleskar, ki je s kolegi opravljal še zadnja dela pri obnovi vaško-gasilskega doma v središču Bakovec. Tam je tudi katoliška župnija s cerkvijo, pa kar štirje mostovi prek usahlega potoka Mokuša, ki bi ga radi čimprej uredili. Podobno kot ulično razsvetljavo, ki je ena poglavitnih nalog v naslednjem srednjoročnem obdobju. »Konec letošnjega junija bomo imeli referendum za uvedbo novega krajevnega samoprispevka. Ker smo uspeli posodobiti večino vaških ulic in jih tudi asfaltirati, urediti avtobusno postajališče, mrliško vežo in nekaj drugih objektov, bo poslej v ospredju boljša oskrba z vodo, telefonija, kjer doslej nismo mogli najti skupnega jezika s pti podjetjem, gradnja telovadnice, ulične razsvetljave, priprave na gradnjo kanalizacije in uvažanje kabljskega tv omrežja, za kar imajo že 210 prijav. Krajanji pa niso zadovoljni tudi z zadalnim načrtom, ker je možnost nadaljnje gradnje omejena, in odlagališčem odpadkov, ker jih že pesti problem, kam z njimi. S krajevnim samoprispevkom bi v naslednjih petih letih zbrali 4 milijone 200 tisoč dinarjev. Zaposleni bi plačevali 2 odstotka od neto OD, obrtniki 3 odstotka in kmetje 3,5 odstotka od katastrskega dohodka,« poudarja Alojz Lukač.

Se in še bi lahko govorili o Bakovcih. Ob tem se mi je utrnila misel: postoj popotnik, ki prihajaš od daleč. Naj ti pogled splava tudi po naši širni panonski ravnici. Tudi v eni izmed štirih bakovskih gostiln, med katerimi je najbolj znana Rajhova, se je vredno ustaviti in odvezati mošnjček. Pa seveda uživati ob pogledu na cvetlične nasade vrlih Bakovčanov.

Milan JERŠE

DOGOVOR ZA AKCIJE — Alojz Lukač (desno) in Štefan Kaučič, vodilna predstavnika sveta bakovske krajevne skupnosti, sta si prijetno okolje rekreacijskega centra izmislila za snovanje novih načrtov.

Zdomci se (vse bolj) vračajo

MARKE ZA HLEV

Pri 18 letih dela v avtomobilski tovarni Audi v Ingolstadtu se je za vedno vrnil v domaćo Dolno Bistrico Martin Kustec. Kaže, da je drugel svoj smotni cilj, saj je zgradil veliko bisto, tani pa še far-piščancev. Gradnjo objekta sem financiral jaz, za opremo pa je poskrbel Agromerkur. Doslej sem piščance oddal šestkrat: vsako-

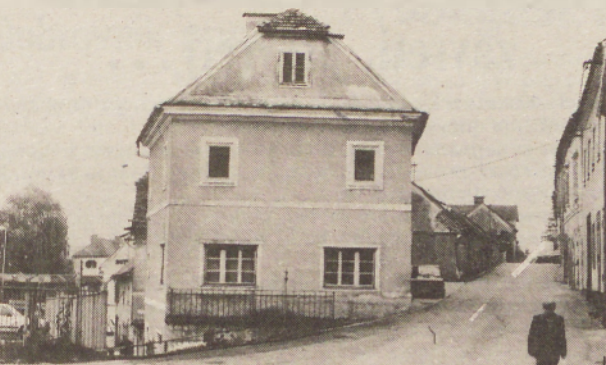
Nekdanji zdomci, zdaj farmar Martin Kustec z Dolnje Bistrice, pred novim hlevom, v katerem ima 14500 piščancev. Foto: S. S.

UTRIP V MESTU OB MURI

Mesto Gornja Radgona je najbolj znano kot obmejno mesto, kjer je mogoče tudi peš priti do najbližje avstrijske trgovine. Je tudi sejensko mesto in vse bolj (tako kot nekoč) obrtniško in podjetniško. V Gornji Radgoni lahko opazite marsikaj novega, še več pa je ostalo nespremenjenega. Cesta skozi središče je še vedno glavna ovira za pravo mestno življenje, stare hiše in ulice propadajo, kanalizacija je potrebna obnove, prav tako pa bodo morali poskrbeti za čistilno napravo. V ospredju so torej komunalni problemi.

Kamnita ograja v Jurkovičevi ulici je v enako klavrnem stanju kot pred leti. Danes je še bolj porušena, grmovje pa se je še bolj razraslo. No, vsaj nekaj dobrega je v tem: zdaj se vsaj ne vidi uničena reklamna tabla za gostilno.

Prav lep pogled na stari del mesta Gornja Radgona. Lahko bi bil še lepši, če bi bilo v starih hišah tudi kaj življenja. Nekaj pa se bo le spremenilo, in to po zaslugi podjetnih trgovcev. Kompas in Histrya načrtujeta razširitev trgovske in gostinske dejavnosti tudi v teh zadnjih hišah v Kerenčičevi ulici.

Nove garaže so predrage, da bi jih kdo kupil, zato jih 15 še vedno črta na kupce. Odgovor za tako visoko ceno gre najverjetneje iskati v graditvi garaž OZ 14. oktobra iz Gornje Radgone, ki pa ima spet svojo računico. 47.500,00 dinarjev za eno garažo je res precej, zato dajejo možnost obročnega odplačevanja.

Kaj vse se izteka v reko Muro, ne bomo zvedeli nikoli. Med največje onesnaževalce spadajo mesta, ki nimajo urejenih čistilnih naprav. Mednje spada tudi Gornja Radgona. Namesto raja za sprehajalce in ribiče pa imajo Gornjeradgončani ob reki Muri kar nekaj smrdljivih odtokov. Kako dolgo še?

Lidija Kosi, Bernarda B. Peček

ŠPORTNE IGRE PERUTNINARJEV

Konec preteklega tedna se je na 7. športnih igrah Perutninarijev Slovenije zbralo 250 delavcev, zaposlenih v Perutnini Ptuj, Jati iz Zaloga, Pivke in Agromerkurju iz Murske Sobotice.

Ženske in moške ekipe so se pomerile v odbojki, streljanju z zračno puško in kegljanju, moški pa so igrali tudi mali nogomet.

Največ točk so zbrali delavci Pivke, drugo mesto so zasedli delavci Jate iz Zaloga, tretje Perutnine s Ptuja in četrto zaposleni in kooperanti Agromerkurja iz Murske Sobotice.

Prizor s podelitve priznanj najuspešnejšima v športnih igrah perutninarijev Slovenije.

Srečanje dijakov in profesorjev

V avstrijski Radgoni je bilo športno srečanje dijakov in profesorjev SCTPU Murska Sobotica in gimnazije v avstrijski Radgoni. V nogometu so zmagali Radgončani, v šahu Sobočani in v odbojki Sobočanke. Tudi soboški profesorji so bili boljši od gostiteljev in zmagali v nogometu in šahu. Pripravili so tudi kulturni program, dan pa je minil v prijetnem razpoloženju.

N. Bale

Š. Sobočan

Biki so pasli ljudi in ...

Moje sanje so vedno lepe. Neke noči se mi je sanjalo, kako sem šla v Nemčijo. Tam sem videla opice, žirafe in čisto majhne ljudi. Na travniku so se sončili sloni in kopale so se kamele.

Miši so lovile mačke. V hiši se je lišpala krava Lojzka. Biki pa je pasel ljudi. Ko sem prišla domov, sem zagledala hišo majhno kot jabolko. Zbudila sem se in videla, da je vse to bilo v sanjah. Zato rada sanjam o takšnih stvarih.

Tjaša Jureš, 3. raz.,
OŠ Veržej

Pridne čebelice za zdravje

Čebele so zelo koristne. One so naše prijateljice. Moramo dobro skrbeti za njih. Dajejo nam naravno zdravilo, da bomo dolgo in zdravo živeli. Na cvetju nabirajo med in cvetni prah, ki ta zelo dragocena pridelka za človeško prehrano. Ko sadno drevo cveti, ga ne smemo škropiti, ker zastrupimo tudi čebele, ne le škodljivce. Otroci, vsak dan pojejte žlico medu!

Naravno moramo čuvati in je ne neodgovorno uničevati, saj bomo s tem največ škodo narediti sebi.

Terezija Horvat in Drago Kerčmar,
4. a
OŠ Prekmorske brigade,
Murska Sobota

Ste se morda že kdaj izgubili? Nič zato, tudi mi smo Najdenčki — živahna in prijetna ritmična skupina na OŠ Kuzma. Ob pomoči naše mentorice Ingrid Rjibič vas bomo kaj hitro spravili v dobro voljo. Pridružite se nam! Foto: F. Matko

Mladost je kot mošt, mora zavreti, prevreti ...

Človek. Kako velika beseda že za pravkar rojenega otroka! In potem odrasča, iz dneva v dan, leto za letom.

Mladost je najpomembnejša prelomnica v človekovem življenju. In zakaj jo potem izpostavljajo, predajajo žalitvam. Mar je to pot, ki vodi do zrelega življenja? Ne, ni!

Mladost je kot mošt, mora zavreti, prekipeti ... Zato pomagajte človeku, ki odrasča! Ne dovolite, da bi padel, padel v brezno pogubljenja.

Saj je mladost kot ivanjščica sredi polja. Bele venčne liste obrača proti soncu in le-ti odsevajo mehko in toplino drugim travam. Mladostnik pričakuje vsaj malo spoštovanja. In ne bojte se, saj ga bo vrnil.

In kaj je mladost drugega, kot hrepenenje po neznatem. Življenje kar kipi od veselja, sreče ...

Tudi vi, tudi vi ste bili mladi. Ne pozabite! Saj dobro veste, da sedaj v njih vlada ljubezen. Ljubezen do vsakega človeka, do vsega, kar živi, kar hoče živeti. Pustite nam jo v pravi luči! In potem bo mladost še lepša, še bolj podobna moštu, ki mora zavreti, prekipeti ...

... kaj pa prijateljstvo? Da, tudi prijateljstvo veže mlade ljudi, da lažje najdejo svoj kašipot življenja. Vodiča nimajo, saj jim ga niste dali.

In vendar ne obupajo, hodijo po blatu in iščejo pot do sreče. Energijo morajo izkoristiti, zato kipijo od sreče, hrepenenja in radovednosti.

... vendar, miniti bo moralo zelo veliko časa, preden se srce in razum zedinita in bo spregovoril le molk.

In kaj me je vzpodbudilo k temu pisanju? Razmišljanje o tem času, koncu teh dolgih osmih let navajenih svobode in radosti ter nenadnem začetku nečesa novega, še nepoznanega ...

Karmen Sočič, 8 a,
OŠ Dane Šumenjak, M. Sobota

OPERACIJA

Vse skupaj se je začelo, ko so se v soboto ponoči pojavile bolečine v bližini slepiča. Ker bolečine niso ponehale, smo šli k zdravniku v Mursko Soboto. Ko me je zdravnik pregledal, je napisala napotnico za Rakičan, kjer so preiskali kri in na koncu se je pokazalo, da imam vnet slepič.

Ostal sem v bolnišnici. Nekaj ur pred operacijo sem dobil v sobo sosedo iz Gančan, ki je imel zlomljeno nogo. Ura je bila 21, ko me je sestra odpeljala s postelje v operacijsko sobo. Operacija je trajala le dobre pol ure, kot je rekla sestra. Iz narkoze sem se zbudil po polnoči.

V ponedeljek zjutraj pa se je začelo mojih pet dni bivanja v bolnišnici. Vsako jutro nas je ob petih zbudila sestra, nam izmerila vročino; ob sedmih pa smo morali vstati, da so nam sestre postlale postelje; potem zajtrk, ob devetih vizita, opoldne kosilo, ob pol treh obiski — vendar samo v torek in četrtek — ob šestih večerja, ob osmih pa spat. Tako se je ponavljalo vseh pet dni. V torek me je sestra že pustila gledat televizijo. S fantom sva se hitro spoprijateljila. Prišla sva in odšla sva isti dan. Vsak dan sem bral knjige, prelistaval revije in poslušal glasbo s kaset. Sestre so bile z nami zelo prijazne. V četrtek sva dobila novega sosedo, ki je imel vnet slepič in je še bil isti dan operiran. Končno je prišel težko pričakovani petek.

Spet sem bil na svežem zraku. Tako se je končalo mojih pet dni »pekla« v bolnici.

DAMJAN PERŠ, 7. b,
OŠ ŠTEFAN KUHAJ-BOJAN,
PUCONCI

POGOVOR

ANA: »Kaj boš delala danes?«
MAMA: »Na vrtu bom okopavala.«
ANA: »Ali naj ti pomagam?«
MAMA: »Seveda! Prinesi motiko, grablje in košaro!«
ANA: »Joj, solata je že pokukala iz zemlje!«
MAMA: »Vidiš, tukaj raste petršilj. Dolgo je bilo seme v zemlji.«
Posejala sem ga že februarja. Tudi korenček že kali ...«
ANA: »Zakaj pa imamo gredico pokrito s polivinilom?«
MAMA: »Tako seme v zemlji hitreje kali. Zemlja pod plast streho ostane vlažna in topla.«
ANA: »Ali naj okopljem cvetlice?«
MAMA: »Cvetlično gredo bova okopali pozneje. Sedaj pridejo rasti vrtno cvetlice. Morda bi jim z motiko poškodovala korenice.«
ANA: »Le kako toliko veš o vrtu?«
MAMA: »Poučila me je moja mama. Pomagala sem ji pri delu na vrtu in jo veliko spraševala.«
ANA: »Tako se bom od tebe naučila tudi jaz!«

MAJA SMODIS, 3. raz.,
OŠ Jože Kerenčič, Gomja Rat

RAZISKOVALA SVA

Bilo je lani na morju, ko sva se s prijateljem Sandijem zmenila, da se bomo sprehodila po kampu.

Hodila sva po plaži, metala kamne v morje in se pogovarjala. Zdi se mi, sva že kar dolgo hodila, ko sva pred sabo zagledala stolp s skakalnicami. Skakalnice sva se zelo razveselila, zato sva pobitela, da si jo pobliže ogledava. Končno sva spoznala, da se skakalnica nahaja na koncu kampa.

Ko sva se vrnila, sva o najinem odkritju poročala staršem, ki nam nista dovolila, da bova lahko hodila skakat s skakalnice.

Damir Podsek, 4. a,
OŠ E. Kardelj, M. Sobota

Izlet

Na izlet smo šli v četrtek. Ob šestih zjutraj smo s avtobusom odšli proti Titovemu Velenju. Na avtobusu nismo bili prijetni, ker je bil slab zrak. Lakoto sem začutil v Mariboru. Tam smo se tudi ustavili. Videl sem reko Dravo. Ob njej smo se peljali vse do zadnje postaje. Na Dravi sem videl mnoge zanimivosti; tako tudi lanuške, ki so malo okraj vidim. Reka, je na enem koncu ozka, na drugem pa široka. Končno smo prišli do Titovega Velenja. Tam smo si ogledali muzej. V njem je bilo zelo zanimivo. Zatem smo šli v Soštanj, kjer smo si ogledali tovarno usnja. Videl sem, da delavci delajo v težkih razmerah. Na koncu izleta smo si vsi želeli nekaj kepic sladoleda, ki smo se vrnilo srečno.

Tompa Gašper, 4. a,
OŠ Opatovci

DOŽIVETJE Z MADŽARSKIMI NOVINARJI

Nekega dne, ko sva se s prijateljico vračali iz šole, sta naju ustavila na cesti stric in teta. Bila sta madžarska novinarja. Spraševala sta naju, v kateri razred hodiva, kako nama je ime, če sanjava v slovenskem ali madžarskem jeziku, katera pesem nama je najbolj všeč, in še in še. Seveda sta vprašanja postavljala večinoma meni, kajti prijateljica ne obvlada madžarskega jezika. Pogovorili smo se in se poslovili.

Ko sva odhajala, naju je stric fotografiral. V pozdrav sem zaklicala: »ZDRAVO«. Novinarja pa sta se nasmehnila in vprašala, kako se madžarsko pozdravi. Spomnila sem se, da je madžarski pozdrav »SZIA«, se pozdravila s stekli sva s prijateljico pri vratih del poti do doma, da sva lahko čimprej povedali, kaj nam je veli.

Petra Perkoč, 3. a,
OŠ Lendava

Za Sobotinove se je seveda skrivaj vedno zanimala. Za novico, da so jugoslovanske oblasti zaprle Ireno zaradi komunističnega rovarjenja, je vedela že prvi dan. Ona je sploh vse prva vedela. Bila je prva, ki je vedela, da so Sobotinovi vrgli Ivana iz svoje srede, ker se je ta jel bratiti z nacisti. Tudi to je vedela, da si Ivan zelo želi, da bi se družina z njim pomirila. In prav na to karto je zdaj igrala. Če bo Ivanu sporočila, da pridejo na kosilo tudi Sobotinovi, povabila zagotovo ne bo odklonil. Bolj ugodne priložnosti, da se s svojo družino zopet zbliža, fant zares ne bi mogel imeti.

»Igor! Kurti!« je poklicala svoja sinčka, k sta se igrala zadaj na vrtu. »K Sobotinovi bosta šla. Jutri naj pridejo na kosilo. Od tam pojdeva k Toplaku v slaščiarno in povabita tudi Ivana. Recita mu, da pridejo tudi Sobotinovi! Ne smeta pozabiti! Kaj bosta rekla?«

»Da pridejo tudi Sobotinovi,« ponovi Kurti, Igor pa prosi mater za dva dinarja za sladoled.

»Sobotinovi pa ne smeta povedati, da pride tudi Ivan na kosilo, ker potem ne pridejo! Ponovita!«

»Sobotinovi ne smeja povedati, da pride tudi Ivan na kosilo, ker potem ne pridejo,« ponovi Kurti zopet sam, Igor pa nič, ker se mu takšno ponavljanje zdi preveč otročje.

»Spotoma nikar ne hodita k mlaki, da se ne umažeta! Tudi po mestu se ne smeta potepati! Naravnost k Sobotinovi pojdiva, od tam pa takoj v Kulturbund! Domov grede zavijta v Staro kavarno in naročita apušu, naj pride pri priči domov!«

Mati preudarja, kaj naj sinčka oblečeta. Zaradi Ivana si potem smeta obleči štajersko obleko. Sobotinovi sicer nemška obleka ne bo všeč, toda Sobotinovi so zdaj premaganci, Ivan pa predstavlja novo oblast.

»Nate se zanesem, da boš prav povedal, ki si že velik,« reče Igorju.

»Bom, bom,« je Igor nejevoljen, ker mu materino naročanje vedno bolj preseda.

Mati obrise Kurtu nos in mu pogleda uhlje, če niso umazani.

»Pazi na Kurta, da ne hodil smrkast po mestu,« naroča Igorju.

»Zakaj pa je hodil bos po mrzli vodi in se prehladil.«

»Prihodnje leto pojdevš v šolski vrtec, zato se moraš že zdaj obnašati kot bodoči gospod! Ne kot Bezjakov Tonči, ki je ves blaten, ker hodi na mlako bežat žabe iz blata,« opominja Kurta in mu posadi na kuštravo glavo štajerski klobuk, ki si ga je bil fantič malo prej snel, ker se je hotel igrati z gamsovim čopom.

Igor in Kurti ne gresta naravnost k Sobotinovi, od tam pa v Kulturbund in v Staro kavarno, kot jima je zabičala mati, temveč najprej k mlaki, ki ni daleč od Glatsteinovih, napoi skrita med hišami in vrtovi, tako da ju mati, ki gleda za njima, ne more videti, ko kreneta z ulice na prepovedano pot.

Igor natrga mačice za Ireno, ki jo imata otroka izmed vseh sorodnikov najraje. Kurti pa s palico beza žabe iz blata, tako da pride k Sobotinovi ves blaten.

Irena je bila sama doma. Ker svojih bratrancev skoraj leto dni ni videla, se njunega obiska zelo razveseli in Kurta kljub blatnemu obrazu poljubi na lica.

»Lepe obleke imata. Lederhose in bele dokolenke. Hm! Hm! Kdo vama jih je le kupil? Mama,« vpraša in z robčkom obrise Kurtov obraz.

»Apuši nama je prinesel obleke. Zdaj smo Nemci, je rekel.«

»Tako! Tako! Nemci ste. To mora biti Šarolta vesela,« pravi in da vsakemu košček čokolade.

»Anjuš je rekla, da morate priti v nedeljo k nam na kosilo,« reče Igor.

»Tudi Ivan bo prišel,« doda Kurti kot naročeno.

»Česa ne poveš! Ivan bo prišel. To je pa zares zanimivo. Mamo in apuša lepo pozdravita in jima povejta, da pridemo,« reče in ju odslavi.

Na poti v Toplakovo slaščiarno otroka več postajata kot hodita. Gledata v izložbe, opazujeta sivkasto zelene nemške vojaške in sivkasto zelene vojaške avtomobile, dražita pse skozi plotove, brca-

ta kamenje po cesti ali jih mečeta za golobi, Igor bere oglase v tujem jeziku, ki ga ne razume.

Ko pride k Toplakovi, Igor najprej kupi sladoled v slaščiarni, ki ga potem z bratcem ližeta zadaj na dvorišču.

Dvorišče je polno vojaških avtomobilov in vojakov, ki postajajo okrog njih, odhajajo v hišo ali prihajajo iz nje. Vsem, ki pridejo k hiši ali jo zapustijo, se zelo mudi, ker hitijo, kot da bi za njimi gorelo.

Igor in Kurti stojita pred vežnimi vrati in vsakega mimoidočega vojaka pozdravita s »hajhiller, ter dvigneta desno roko, kot ju je bil naučil njun apuš.

Neki vojak, ki stopi čez prag, je tako velik kot njun apuš in se mora med vrati pripogniti, da z glavo ne zadene v podboj. Vojak ju nekaj vpraša, a ga fantiča ne razumeta.

Igor mu pove ime svojega bratrancea.

»Ja, ja, Herr Sobotin!«

8

Na prag stopi Toplačka, ki sta jo Igor in Kurti že večkrat videla v slaščiarni in jo poznata.

»Ihr said wohl Volksdeutsche,« pravi vojak.

»Die beiden sind Halbjuden,« reče Toplačka.

»So, so, und ich dachte, die beiden waren reinrassig,« se zasmehi vojak, pokaže na njune obleke in odide.

»Vajin bratranec Ivan je tukaj, če njega iščeta,«

»Ivan mora priti za veliko noč k nam na kosilo,«

»Tako?« se začudi Toplačka. »Od kdaj pa ste si vi zopet na roko? Ah, že vem, kam pes taco molil! Zato vaju je mati tako našemila,« se potrka s kazalcem po čelu in se na ves glas zasmehi. »Ivan bo naredil velike oči, ko vaju bo videl,« reče in odide nazaj v hišo.

Kmalu stopi čez prag njun bratranec v rjavi srajci in v črnih jahalnih hlačah. Na rokavu ima zlomljeni križ, kakršnega so imeli doma na zastavi, dokler je Šarolta ni zažgala, na nogah pa nove škornje.

»Kdo vaju pošilja? Ne bi smela prit sem! V to hišo smejo samo arijci, vajin oče pa je Jud, sta razumela? Biti Jud je dandanes hudo. Zelo hudo. Recita mu, naj se mi nikar ne ponuja in nemških častnikov naj ne pozdravlja z dvignjeno desnico in s Hitlerjevim imenom, sicer ga bomo vtaknili v luknjo! Samo Ariji smemo pozdravljati nacistično. In nemško zastavo naj sname s hiše! Svastike ne spadajo na judovske domove. To je isto kot bogoskrunstvo. Sramoto dela velikemu nemškemu narodu. Če nas ne bo ubogal, ga bomo poslali v kacet.«

»Oče je vendar protestant,« reče Igor.

»Vera sama ga še ne naredi Arijca. Kri se ne da krstiti. Vajin oče je čistokrven Jud, vidva pa nista ne tič in ne miš, oblečena pa kot da bi bila čistokrvna Nemca. Če vajin oče misli, da se nam bo s tem prikupil, ker vaju oblači po nemško, se prekleto moti. Sta mu razumela?«

Kurti, ki Ivana ne razume, prikima, da ga razume; Igor, ki ga ne razume, samo nerazumevajoče strmi vanj. Ne gre mu v glavo, zakaj se obnaša Ivan tako tuje, pravi o apušu same grde reči njegja in Kurta pa kara. Nekam zviška gleda nanju, kot da si ne bi bili bratrance. Ko je bil pri njih za vaju, ni bil takšen. Zaupna v njiju telja sta si bila. On mu je skrivaj, da apuš in anjuš ne bi videla, nosil potico in čokolado.

»Ivan, jutri moraš priti k nam na kosilo!« pravi Kurti.

»Ocvrto piško z rižem in kumarično solato bomo imeli,« reče Igor.

»In šampanjca in torto,« doda Kurti.

»Recita materi, da ne pridem! Ko sem bil pri vas za vaju, mi teta niti suhega kruha ni privoščila, zdaj bi me pa pitala z cvrtimi piščanci in pojila s šampanjcem. To je zelo podlo pri njej. Teta je vedno gledala na lastne koristi, stric pa nič manj. Da, da, časi so se spremenili.«

»Tudi Sobotinovi pridejo. Irena bo pri nas,« reče Igor.

»Irena? Ivan se zamisli. »Da, da, ta rdeča tovarišica! Svat sem jo, ji dokazoval, da je njeno gledanje na svet zmotno. Svat sem jo, z njo bi bilo nadvse zanimivo, o marsičem bi se pomenila,« vzroči se pri Glatsteinovih. »Se bo priložnost,« Ivan se obrne k Igorju. »Povej materi, da ne utegnem! V Maribor pojdem. Naš fihler bo prišel. Führer pride po vsej verjetnosti tudi v Murin. Samo prej se je treba znebiti vseh Judov. Heil Hitler!« Ivan stegne desnico tako visoko, da udari z njo v podboj, se zavrti na petah in naglo odide nazaj v hišo.

Igor in Kurti prisluškujeta njegovim težkim korakom, ki odmevajo po veži, in ko se na onem koncu veže z glasnim treskom založijo putneje vrata, zamrejo, kot da bi odrezal.

»Kaj je to, arijec,« vpraša Kurti svojega brata s sladoledom okrog ust.

»Ne vem, mislim pa, da bo v zvezi s svastiko.«

»S tisto, ki jo je Šarolta zažgala? Apušu je treba povedati, naj postane arijec. Apuš lahko vse naredi,« drobi Kurti za Igorjem pri Stari kavarni.«

Očeta najdeta v družbi dveh vinjenih vojakov. V odpetem suknjiču in v zelenem telovniku, iz katerega visi debela srebrna veriga za uro, apuš vojakoma nekaj na dolgo in široko pripoveduje. »Po stari navadi suče brke. Ko zagleda svoja sinčka, jima veselo pomaha in ju pokliče k mizi.«

»Gospoda vojaka lepo pozdravita, lepo po nemško, kot vaju naučil!«

Otroka stegneta desnici in rečeta »hajhiller.«

»Meine Söhne,« reče poln ponosa in poboža Kurta po kuštravih laseh.

»Gospod Glatstein, kaj bi vi napravili, če bi se pred nami ne nadomaj pojavili Nemci?« vpraša Lončar na vsem lepem.

»Če bi imel strojnico, bi streljal nanje.«

»Karabinko imate na vozu,« Lončar pokaže z roko na karabinko med vrečami s kruhom.

»Te se niti zajec ne ustraši.«

»S strojnico bi pa streljali?«

»Bi. Kot travo bi jih pokosil,« reče prepričljivo, a takoj doda: »Raje ne govoriva o volku; navsezadnje bo zares prišel.«

»Dvomim, da bi upali streljati na Nemce. Na Italijane pa,« pravi na Nemce, se zasmehi Lončar.

»Predvsem na Nemce, ki so izvor vsega zla.«

»Zato, ker ste Jud? Zakaj pa ste prestopili v evangeličansko vero? Ljudje pripovedujejo, da iz samega strahu pred Hitlerjem.«

(nadaljevanje prihodnjake)

SNL

Reber (TV)	24	15	6	3	37:10	36
Sovan (-1)	24	13	6	5	48:22	32
Dvornik	24	10	10	4	35:32	29
Novak (TV)	24	12	4	8	33:28	28
Medved	24	9	7	8	28:30	25
Sobota	24	8	8	8	22:28	24
Šturm	24	8	7	9	36:35	23
Šturm	24	6	11	7	18:26	23
Šturm	24	7	8	9	21:24	22
Šturm	24	7	7	10	22:23	21
Šturm	24	7	6	11	28:30	20
Šturm	24	6	9	9	22:29	20
Šturm	24	5	10	9	23:31	20
Šturm	24	0	11	13	7:34	11

ONL — vzhod

Šturm	22	15	2	5	44:22	32
Šturm	22	10	8	4	37:17	28
Šturm	22	12	3	7	23:16	27
Šturm	22	10	6	6	37:28	26
Šturm	22	8	6	8	30:27	22
Šturm	22	8	6	8	23:26	22
Šturm	22	6	11	5	23:20	21
Šturm	22	7	7	8	28:28	21
Šturm	22	3	11	28	35:19	19
Šturm	22	4	9	9	23:32	17
Šturm	22	7	3	12	29:47	17
Šturm	22	2	6	14	18:43	10

Šturm	22	13	6	3	40:16	32
Šturm	22	13	4	5	38:23	30
Šturm	22	11	6	5	48:27	28
Šturm	22	11	4	7	36:26	26
Šturm	22	10	5	7	43:21	25
Šturm	22	8	7	7	32:31	23
Šturm	22	7	7	8	31:30	21
Šturm	22	9	3	10	28:34	21
Šturm	22	7	6	9	27:30	20
Šturm	22	6	10	31:38	18	
Šturm	22	6	10	24:47	14	
Šturm	22	2	2	18	27:84	6

Šturm	5:1
Šturm	7:4
Šturm	2:1
Šturm	0:2
Šturm	0:0
Šturm	3:2

Šturm	22	17	2	3	65:22	36
Šturm	22	15	4	3	57:24	34
Šturm	22	12	4	6	54:31	28
Šturm	22	8	8	5	69:39	26
Šturm	22	10	3	9	35:38	23
Šturm	22	9	4	9	39:40	22
Šturm	22	5	10	7	37:46	20
Šturm	22	8	3	11	46:36	19
Šturm	22	5	7	10	29:44	17
Šturm	22	4	9	9	25:40	17
Šturm	22	5	5	12	32:57	15
Šturm	22	1	5	16	34:105	7

Šturm	1:2
Šturm	3:0
Šturm	1:3
Šturm	4:1
Šturm	5:2

Šturm	18	10	6	2	37:23	26
Šturm	18	11	3	4	36:15	25
Šturm	18	11	2	5	34:26	24
Šturm	18	9	2	7	40:27	20
Šturm	18	8	4	6	39:29	20
Šturm	17	7	3	7	19:22	17
Šturm	17	7	2	8	33:35	16
Šturm	18	3	4	11	24:36	10
Šturm	18	4	2	12	18:38	10
Šturm	18	5	0	13	27:56	10

Šturm	16	9	3	4	50:30	21
Šturm	16	7	7	2	37:19	21
Šturm	16	7	3	6	24:27	17
Šturm	16	5	3	8	39:54	13
Šturm	16	3	2	11	29:49	8

Šturm	3:3
Šturm	1:2

Šturm	16	9	3	4	50:30	21
Šturm	16	7	7	2	37:19	21
Šturm	16	7	3	6	24:27	17
Šturm	16	5	3	8	39:54	13
Šturm	16	3	2	11	29:49	8

Šturm	16	9	3	4	50:30	21
Šturm	16	7	7	2	37:19	21
Šturm	16	7	3	6	24:27	17
Šturm	16	5	3	8	39:54	13
Šturm	16	3	2	11	29:49	8

Šturm	16	9	3	4	50:30	21
Šturm	16	7	7	2	37:19	21
Šturm	16	7	3	6	24:27	17
Šturm	16	5	3	8	39:54	13
Šturm	16	3	2	11	29:49	8

ODBOJKA

POMURJE USPELO

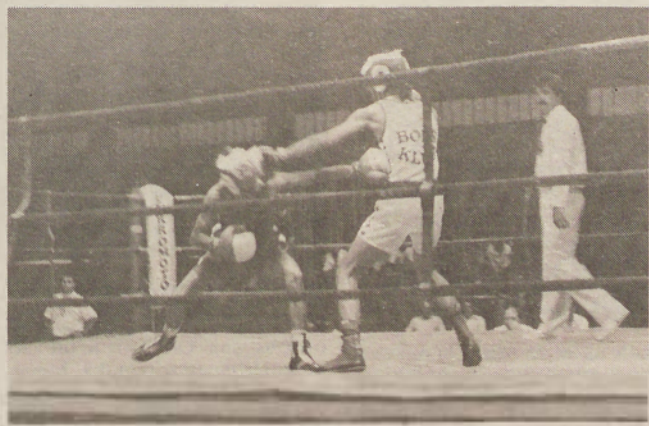
V Ljubljani so bile kvalifikacije za vstop v prvo republiško moško odbojgarsko ligo. Sodelovala so tri moštva: Triglav iz Kranja, Celje in Pomurje iz Murske Sobotice. Sobočani so premagali Triglav s 3:1 ter z 1:3 izgubili s Celjem in zasedli drugo mesto. To pa je bilo dovolj, da so se uvrstili v prvo republiško odbojgarsko ligo. V naslednji tekmovalni sezoni bosta tako v prvi republiški ligi tekmovali dve pomurski moštvi — Agropod Ljutomer in Pomurje.

Zanimivo tekmovalje parov

Odbojgarski klub Veržej je pripravil turnir mešanih dvojic v odbojki. Sodelovalo je 21 parov. Zmagala sta Mitja Šumak in Urša Fečur (Ljutomer—Ljubljana) pred Dejanom Fijsem in Darjo Forjan iz Murske Sobotice, Jankom Roudijem in Sabino Roudi iz MS ter Simonom Puklavcem in Jelico Fekonja iz Veržeja. Med rekreativci in veterani pa sta bila najboljša Zdravko Kučuk in Mitja Kolbl iz Veržeja. Tekmovanje si je ogledalo okrog 400 ljudi.

BOKS

ZLATA ROKAVICA JAMARJU

Boksarski klub Ptuj je v sodelovanju z Boksarsko zvezo Slovenije pripravil v Murski Soboti tradicionalno tekmovalje za ZLATO ROKAVICO SLOVENIJE. Sodelovalo je 18 tekmovalcev iz 5 klubov Avstrije, Hrvaške in Slovenije. Zlato rokavico je dobil Gorazd Jamar iz Slovenske Bistrice. Pokale pa so prejeli: Merc s Ptuja, Novakovič iz Gradca, Horvat s Ptuja in Crncič iz Varaždina.

JADRALNO LETENJE

Uspešen štart Pfeiferja

Na letališču aerokluba Murska Sobotica se je začelo enotedensko republiško prvenstvo v jadralskem letenju za mladince in člane, ki ga doma organizira klub pod pokroviteljstvom Agromerurja Murska Sobotica. Sodeluje 33 tekmovalcev iz 11 slovenskih klubov in tekmovalcev iz Madžarske. V imenu prireditelja je udeležence prvenstva pozdravil predsednik organizacijskega odbora Anton Ravnič, v imenu pokrovitelja pa direktor Agromerurja Jože Šifnar. Na tekmovalju sodelujejo tudi štirje domači tekmovalci. Najbolje je štartal Vlado Pfeifer, ki je prvi dan tekmovalja, to je v preletu 200 kilometrov (Murska Sobotica—Ptuj—Varaždin—Murska Sobotica) prišel najdlje — 152 kilometrov in zasedel drugo mesto. Prvi dan tekmovalje je bil soliden tudi mladinec Kolarič, zasedel je peto mesto.

HOKEJ NA TRAVI

ŠSD KREMEN PUCONCI PRVAK

V Murski Soboti je bilo republiško pionirsko prvenstvo v hokeju na travi. Sodelovalo so štiri ekipe. Največ uspeha pa so imeli mladi hokejisti, člani ŠSD Kremen iz Puconca, saj so osvojili naslov prvaka Slovenije.

Rezultati — Radgona:Lipovci 1:0, ŠSD Kremen:Švoboda (Lj.) 2:1, Švoboda:Lipovci 1:0 in ŠSD Kremen:Radgona 2:1. Vrstni red: 1. ŠSD Kremen, Puconci, 2. Radgona, 3. Švoboda, Ljubljana in 4. Lipovci. Najboljša strelca sta bila Kerman in Časar (oba Kremen), po 2 zadetka.

KOLESTARSTVO

ŠOOŠ ZMAGAL V GÜSSINGU

V Güssingu v Avstriji so sodelovali tekmovalci KK Pomurje iz Beltincev in dosegli nekaj odličnih uvrstitev. Najbolje se je odrezal Simon Šooš, saj je pri ml. mladincih na kronometer zasedel prvo mesto. Pri st. mladincih je bil Gumilar drugi. Hajdinjak tretji in Robert Šooš peti. Na dirki okrog Güssinga je pri ml. mladincih S. Šooš zasedel drugo, pri st. mladincih pa Hajdinjak četrto mesto. Med pionirji je bil Alač sedmi, Drvarič pa deveti. Na kronometer je bil Alač peti. Drvarič šesti in Dervarič sedmi.

ROKOMET

POSLOVILI SO SE OD ROKOMETA

Za sklep rokometne sezone je bila v Murski Soboti prijateljska mednarodna rokometna tekma med avstrijskim zveznim ligašem Wagner Birejem in Pomurko Bakovci. Srečanje se je končalo z zmago gostov z 31:30. Strelci za Bakovce so bili: Zugelj 6, Meolic in Petek po 5, Lebar in Lovenjak po 4, Buzeti 2 ter Smodiš, Kozel, Horvat in Titan po enega. Sodelala sta domačina A. in J. Verš. Na tekmi so se od aktivnega igranja rokometu poslovili: najboljši strelce ekipe Kozel, Katona, Antolin, Smodiš, Buzeti in Bogdanovič.

KEGLJANJE

LENDAVČANI NA MADŽARSKEM

Kegljavci lendavske Nafta so gostovali v Monoštru na Madžarskem in se v prijateljskem dvoboju pomerili s kegljavci Monošta. Lendavčani so bili boljši in zmagali s 2322:2275 podrtimi keglji. Posamežno: Kerman 356, Zupanec 362, Radaković 393, Peric 397, Horvat 374 in Žalik 440 podrtih kegljev. M. Žalik

KONJSKE DIRKE V LJUTOMERU

NAGRADA OBČINE LJUTOMER ASKANU B

Ob občinskem prazniku je Konjeniški klub Ljutomer pripravil tradicionalne kasaške dirke za veliko nagrado občine Ljutomer. V osmih dirkah je sodelovalo 60 kasačev iz Slovenije in Hrvaške. V osrednji dirki za nagrado občine Ljutomer je zmagal Askan B (Crnkovič, Brdo). Pokal mu je izročil predsednik skupščine občine Mirko Prelog. Od domačih kasačev je med dveletniki zmagala Lalita (Seršen) s kilometrskim časom 1:28,7 pred Alfo MS (J. Slavič) in Aldo MS (M. Slavič mlajši). V drugi dirki je Letja (Kukolj) zmagala v prvem teku s kilometrskim časom 1:20,6, v drugem teku pa je bila tretja ter v skupni uvrstitvi zasedla drugo mesto. Atika MS (Slavič, mlajši) je bila v drugem teku četrta. Omeniti velja še drugo mesto Leostine (Osterc) v sedmi dirki in tretje mesto Trijana II (Šošarič) v osmi dirki.

KARATE

Baranja drugi v Rušah

V Rušah je bil mednarodni karate turnir. Med tekmovalci iz Madžarske, Avstrije, Češke in Slovaške, ZR Nemčije, Italije in Slovenije so bili tudi soboški karateisti. Najbolje med njimi se je odrezal Boris Baranja, ki je z dvema zmagama in neodločenim izidom pri mladincih v katah zasedel drugo mesto. Pri starejših pionirskih je bila Sabina Jakovljevič četrta, med mlajšimi mladinkami pa Tatjana Terneš tretja, Gabika Bočjak pa četrta. Ekipno je Murska Sobotica v borbah zasedla tretje mesto.

S. Rožman

STRELSTVO

Režonja in Dobrovnik prvaka

SD Jezero iz Dobrovnika je pripravila finale občinske strelske lige Lendava v streljanju z malokalibrsko puško. Ekipno je zmagala SD Jezero Dobrovnik s 4.912 krogi pred Varstojem, 4.214, in Lendavo, 3.346 krogov. Pri posameznikih pa je bil najboljši Režonja s 1292 krogi pred Cimermanom, 1263, in Vargo (vsi Dobrovnik), 1182 krogov.

A. Zver

KOŠARKA

Turnir v Radencih

V soboto, 9. junija 1990, bo ob 13.30 na igrišču ob bazenu v Radencih tradicionalni mednarodni košarkarski turnir veteranov. Sodelujejo ekipe: Zalaegerszega, Nagykanizse, Lendave in Radenske.

BADMINTON

Petkovičeva in Krambergerjeva prvakinji

V Žalcu je bilo republiško pionirsko in mladinsko prvenstvo v badmintonu. Sodelovalo je 60 tekmovalcev in tekmovalk iz 5 klubov. Lep uspeh so dosegli mladi Lendavčani. Najbolje sta se odrezali Petkovičeva in Krambergerjeva, ki sta pri mlajših pionirskih zmagali v dvojicah. Krambergerjeva pa je bila med posameznicami druga. Tretja mesta pa so zasedli: Sonja Nagy in Kepele pri mlajših pionirskih, Maja Nagy in Horvatova pri starejših pionirskih, Horvat in Koprivec pri pionirskih ter Török in Pahor v mešanih dvojicah.

Iš

NOGOMET

VISOKA ZMAGA MURE

V tekmovalju slovenske nogometne lige je soboška Mura z visokim rezultatom 4:0 premagala Medvode. Srečanje je bilo v prvem polčasu izenačeno in brez posebnih priložnosti za gol. V nadaljevanju pa so Sobočani zaigrali izvrstno ter dosegli štiri gole. Strelci so bili: Črnko, Kardoš, Bencak in Kutuš. Mura, ki se še vedno ni rešila nevarnosti izpada, igra v predzadnjem kolu s Slovanom v Ljubljani.

VISOKA ZMAGA BELTINKE, PORAZ NAFTE

V zadnjem kolu tekmovalja v območni slovenski nogometni ligi vzhod sta pomurska ligaša igrala doma. Nafta je gostila mariborskega Kovinarja, Beltinka pa Šmartno. Srečanje med Beltinko in Šmartnim so dobili domačini z visokim izidom 6:2. Strelci za Beltinko: Škaper 3 ter Radikovič, Novak (avtogol) in Mertik po enega. Kovinar pa je neprimakovan premagal Nafto z 1:0. Zmagoviti gol so gostje dosegli v drugem polčasu. Nafta je tako postala prvak in se uvrstila v slovensko ligo, Beltinka pa je zasedla solidno peto mesto.

NAMIZNI TENIS

Prvoligaši le z enim porazom

Zadnje kolo tekmovalja v drugi zvezni ligi so Sobočani pričakali mirno, saj so si že prej priborili uvrstitev v prvo zvezno ligo in se tako v srečanju z Mundosom iz Varaždina niso posebno naprezali, a kljub temu dosegli prepričljivo zmago. Le odlični mladi igralci gostov, kandidat za državno mladinsko reprezentanco, Redžep, je bil za domačine premočan, najbližje zmagi je bil Unger, ki je po dobljenem prvem setu izgubil na razliko. Drugega srečanja z ekipo Partizana iz Bjelovarja ni bilo, ker gosti iz neznanih razlogov niso prispeali na tekmo. Sobočani so s 34 točkami prepričljivo osvojili prvo mesto in le enkrat izgubili — s sarajevsko Bosno. Sedaj se bodo morali ozreti naprej in prva skrb jim mora biti, da obdržijo ekipo skupaj, saj smo skoraj prepričani, da ta igralski kader ob dobrem delu lahko ostane v prvi zvezni ligi več kot leto dni. Ker so igralci napravili svoje, je sedaj na vodstvu kluba, da jim zagotovi primerne materialne razmere, ker brez tega vrhunskega športa ne moremo imeti.

Rezultati: SOBOTA—MUNDUS 6:3 (Benkovič—Jukič 2:0, Benko—Belaj 2:0, Unger—Redžep 1:2, Benko—Jukič 2:0, Benkovič—Redžep 1:2, Unger—Belaj 2:0, Benko—Redžep 0:2, Unger—Jukič 2:0, Benkovič—Belaj 2:0), SOBOTA—PARTIZAN 9:0 b.i.

M. U.

JUDO

Cikajlo drugi v državi

V Trebinju je bilo državno prvenstvo v judu za pionirje in mlajše mladince. Sodelovali so tudi mladi judoisti iz Murske Sobotice in dosegli nekaj lepih uvrstitev. Najboljši med njimi je bil Imre Cikajlo, saj je v kategoriji do 59 kg zasedel drugo mesto in dobil srebrno medaljo. David Čuk in Ladislav Cikajlo sta v kat. do 34 kg zasedla šesto in sedmo mesto, Danijel Vehab pa v kat. do 42 kg deveto mesto. Pri ml. mladincih je Mario Brozović v kat. 64 kg zasedel deveto mesto.

T. K.

MALI NOGOMET

VANČA VAS DRUGA

Na igrišču na Tišini je bil drugi pozivni turnir v malem nogometu za slovenski pokal, ki ga je pripravil Klub malega nogometa Vanča vas pod pokroviteljstvom SD Tišina. Sodelovalo je 12 ekip, med njimi štiri iz Pomurja. Največ uspeha so imeli gostitelji, igralci Vanče vasi. Zasedli so drugo mesto — šele po izvajanju kazenskih strelcev. Finalno srečanje med Petovio in Vančo vasjo se je namreč končalo brez golov. Tako je zmagala Petovia s Ptuja pred Vančo vasjo, Tekstilom Dekorjem Maribor in Križevci pri Ljutomeru. Za najboljšega igralca je bil izbran France Celec (Vanča vas).

ŠAH

ZA POKAL KS BAKOVCI

V Bakovcih bo v soboto, 9. junija 1990, ob 16. uri tekmovalje v šahu za pokal KS Bakovci. Ekipa štejejo štiri člane. Prijave bodo zbiral pred tekmovaljem.

PREDSTAVLJAMO VAM

Turnišče prvič v območni slovenski ligi

Nogomet ima v Turnišču dolgoletno tradicijo, saj bodo prihodnje leto praznovali petdesetletnico organiziranja igranja. Nogometiški Turnišča sodelujejo med najboljša moštva v pomurski nogometni ligi, večkrat pa so bili tudi na samem vrhu. Prvič so postali pomurski prvaki leta 1976, vendar niso imeli možnosti za višje tekmovalje. Naslov pomurskega prvaka so osvojili tudi naslednje leto, ko je bila pomurska liga

najmočnejša, saj so v njej tekmovali prejšnji slovenski oziroma conski ligaši Nafta, Beltinka, Bakovci, Rakičan, Tišina. Žal tudi tokrat nogometiški Turnišča niso mogli v slovensko consko ligo, ker je bilo zaradi portoroških sklepov reorganizirano nogometno tekmovalje v Sloveniji. Pomurski prvaki je Turnišče postalo zopet leta 1985, ko je tudi igralo kvalifikacije za vstop v slovensko consko ligo vzhod. V prvem

krogu so dvakrat premagali Akumulatorja iz Mežice, v drugem krogu pa nesrečno izpadli. Izločili jih je Papirničar iz Raddeč, ki je v zadnji minuti povratne tekme uspel rezultat izenačiti iz prvega srečanja v Turnišču, po streljanju enajstmetrov pa je zmagal. Po petih letih je Turnišče zopet postalo pomurski prvak po hudem boju z moštvom Bakovec. No, tokrat se je Turniščanom izpolnila dolgoletna želja. Brez kvalifikacij so se uvrstili v območno slovensko nogometno ligo. To pa predvsem zaradi razširitve lige od 12 na 14 članov in pa ker bo moštvo Proletarica iz Hraštika v prihodnje tekmovalo v območni slovenski ligi zahod. V novi ligi čaka Turnišče zahtevna naloga, saj bo potrebno več organiziranega in strokovnega dela, moštvo pa bo potrebno tudi kadrovske okrepiti. O vsem tem v Turnišču tudi razmišljajo in upati je, da bodo z vztrajnim delom, tako kot doslej, uspešno štartali v višjem tekmovalju ter se tudi obdržali v ligi, kar je tudi edina njihova želja. Tako bi tudi najlepše proslavili pomemben jubilej — petdesetletnico kluba.

Feri Maučec

NOGOMETIŠKI TURNIŠČA, PRVAK POMURSKE NOGOMETNE LIGE — Stojijo od leve: S. Lebar, Zver, N. Koveš, Dominko, D. Lebar, Ropčič, Zadravec, Rous, A. Dogar (trener) in Markoja (pom. trenerja). Čepijo: Toplak, G. Koveš, Lutar, Prša, Mujdrica, Horvat in T. Dogar. Manjkata Jaklin in Kleindienst. Foto: F. Maučec

OBRAVNAVA
PRELOŽENA

Minuli četrtek je bila na Ptuj prvi glavna obravnava med tožitelji (vodstveni delavci Perutnine Ptuj z Alojzjem Gojčičem na čelu) in 11 novinarji ptujkega akta. Le-ti naj bi po besedah tožiteljev kršili II. odstavek 108. člena kazenskega zakonika Republike Slovenije. Za kakšno zasebno tožbo gre? Alojz Gojčič in sodelavci tožijo novinarje, da so v najrazličnejših časopisih razglašali neresnične podatke o Perutnini Ptuj in vodstvu tega podjetja in s tem naredili premošeno škodo zaradi zmanjšane poslovne ugleda.

Novinarji seveda trdijo nasprotno in so ogorčeni, ker jih je Alojz Gojčič na proslavi dneva žena imenoval za lažnivce. Tako tožniki od obtoženih zahtevajo, da se jim nasprotna stran opraviči. Sodna obravnava je doživela zelo nenavaden konec, saj tožnikov zaradi službene poti na obravnavo ni bilo (potne naloge so si podpisovali kar med seboj), obtoženi pa so vabila sicer dobili, nekateri le dan pred glavno obravnavo, nekateri pa sploh ne, zato je morala sodnica Biserka Rojic glavno obravnavo preložiti.

V tem procesu pravzaprav ne gre toliko za tožbo med Perutnino Ptuj in novinarji, pač pa med svobodo novinarskega pisanja ter samovoljo in oblastniškim nastopom vodstvenih delavcev. D. L.

ODVOZ SMETI NI V OBLAKIH

Pripombe na občinski odlok. Gre za širše družbene interese — Za natančen red in kaznovanje kršilcev — V Puconcih ni živalskih odpadkov.

V javni razpravi o osnutku odloka o odvozu in odlaganju komunalnih odpadkov v soboški občini je Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora (prejšnji komite za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve) pri SO Murska Sobota prejel nekaj pripomb iz Krajevne skupnosti Grad in Puconci ter iz Obrtnega združenja. Tako so ugodili pripombi, da se omenjeni odlok vneseta tudi naselji Kovčevci in Motovilci. Največ pripomb in predlogov pa je prišlo iz Krajevne skupnosti Puconci, kar je po svoje razumljivo, saj je v bližini tega kraja večje odlagališče komunalnih odpadkov.

V Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora se zavzemajo za natančen red pri odvozu in odlaganju odpadkov, saj gre za širše družbene cilje, ki naj bi omogočili varovanje človekovega okolja. To mora biti ekološko sprejemljivo, hkrati pa tudi v skladu z materialnimi možnostmi. Zato se jim zdi nesprejemljivi,

vo, da načina odvoza komunalnih odpadkov ne bi natančno določili, ker drugače ne bi mogli kaznovati kršilcev. Niso pa ugodili zahtevi za brezplačen odvoz komunalnih odpadkov za naselja Puconci in Vanečo. Prav tako ne sprejemajo stališča, po katerem bi posamezniki svoje odpadke sami vozili na odlagališče. Takšna predaja komunalnih odpadkov na odlagališču bi namreč stala več kot organiziran odvoz.

Ugodili pa so zahtevi KS Puconci glede vzdrževanja odlagališča, kar je že opredeljeno v odloku. Nesporno je, da mora vzdrževalec skrbeti za to, da papirji ne bodo ležali po okolici,

odvoz smeti pa se bo opravljal po republiški cesti Murska Sobota—Vaneča. Poleg tega se vođa iz zbiralnika ne bo spuščala v jarek, ampak jo bodo odvažali na čistilno napravo. Prav tako odklanjajo govorice, češ da se na odlagališču v Puconcih vozijo odpadki živalskega izvora, kar budno nadzoruje inšpekcija. Omenimo še to, da so načelno ugodili pripombi soboškega Obrtnega združenja, da lahko to dejavnost opravlja tudi zasebnik, vendar tudi zanj veljajo vsa določila občinskega odloka in drugi pogoji, ki se določijo s pogodbo.

Milan Jerše

Tabla z imenom kraja je pred časom takole obležala v travi in preteklo je kar nekaj tednov, preden so jo zopet privili. Mogoče je tabla zdrnila na tla od »sramu«, ker že več let stoji na napačnem mestu, še globoko v vasi in ne na njenem začetku, kot je to navada drugod. Tega krajani očitno ne opazijo ali pa jim je vseeno, saj zaradi tega življenje še vedno teče svojo pot. Sami vedo za začetek in konec vasi tudi brez oznake, drugi, ki kraja ne poznajo, pa naj se pač znajdejo po svoje. L.K.

LENDAVA

Gasilci brez znanja ne pomenijo dosti

Gasilska društva uporabljajo dandanes sodobna gasilna sredstva in naprave. Vse več je nevarnih, lahko vnetljivih snovi, ki ogrožajo ljudi in lastnino. Zaščita zahteva od gasilcev čedalje več znanja, sicer se tako velika volja ne pomaga nič. V lendavski občini prav zaradi tega občinska gasilska zveza daje veliko pozornosti izobraževanju in usposabljanju gasilcev. Plod nekajletnega izobraževanja je viden, saj v gasilskih

vrstah že deluje 15 gasilcev z visoko izobrazbo, 79 gasilcev z višjo, 586 gasilcev s srednjo izobrazbo, dva gasilska inženirja, 7 gasilskih tehnikov in 30 kvalificiranih gasilcev. Gasilska zveza skrbi tudi za usposabljanje gasilskega članstva prek različnih tečajev in rednih gasilskih vaj oziroma tekmovalij. Usposabljanje članstva iz

specializiranih gasilskih veščin (reševanje nevarnih snovi, potapljači), pa poteka na republiški ravni. V gasilskih vrstah se vedno več žena, nekatere gasilke so si že pridobile naziv nižje gasilske častnice. Izobraževanje gasilcev bo tudi letos ena od pomembnih nalog občinske gasilske zveze v Lendavi. Jani D.

Tehnična kultura

ZLATE MEDALJE SOBOČANOM

V Makarski je bilo srečanje mladih tehnikov Jugoslavije. Med 40 mladimi tehniki iz Slovenije jih je bilo tudi osem iz soboške občine. Odrezali so se odlično, saj so se vsi vrnili z zlatimi medaljami. Najboljši model stružnice CNC z manipulatorjem na področju avtomatizacije — robotike sta predstavila učenca Osnovne šole Daneta Šumenjaka iz Murske Sobote Imre Cikajlo in Sašo Štivan ter tako prislužila šoli nagrado. Posebno nagrado je dobila Osnovna šola Edvarda Kardelja iz Murske Sobote kot najmnogičnejša in najboljša na srečanju. Prav tako so posebna priznanja dobili mentorji Osnovne šole Edvarda Kardelja Murska Sobota na čelu z Jožetom Horvatom za predstavitve visokofrekvenčnega rezinatorja na področju elektronike. Zlate medalje pa so še dobili Borut Barbarič — računalnik, Horvat in Kučan (OŠ EK) — elektronika, Mitja Klemenčič (OŠ EK) — avtomodelarstvo, Simon Nemeš (OŠ EK) — razstava in Janez Habjanič (SCTPU MS) — informatika.

F. Maučec

GASILSKO DRUŠTVO
BRANOSLAVCI

RAZPISUJE

TEKMOVANJE ZA MEMORIAL DANIJA SLAVIČA

TEKMOVANJE BO V NEDELJO, 10. JUNIJA 1990, PRI JEZERU NA GRABAH.

PROGRAM:

- 8.30—9.00 — sprejem in zbor enot.
- ob 9.00 — začetek tekmovanja, razglasitev rezultatov pol ure po končanem tekmovanju.
- ob 15.00 — VELIKA ATRAKCIJA — prijateljska tekma v curkometu.

Tekmujejo samo: člani A teritorialne enote
člani A industrijske enote

TEKMOVALNE DISCIPLINE:

- IV/5 VAJA S PMB (CTIF), stran 44, letnik 1987.
- METANJE REŠEVALNE VRVI V ZAČRTAN KORG — enota opravi žreb, trije izžrebani opravijo delo pod točko 2, stran 84, let. 1983.

NAGRADE:

Prehodni pokal, za prva tri mesta pokali ter praktične nagrade in za vsako enoto diploma.

ŠTARTNINE NI!

Prijave sprejema tajnica GD, IDA FILIPIČ, BRANOSLAVCI, 69240 Ljutomer, ali po telefonu št. (069) 82 640.

Podrobnejše informacije po telefonu št. (069) 82 842.

TEKMOVANJE BO OB VSAKEM VREMENU. Igra ansambel **Ma-gnet**.

Zaradi priprave je prijava zaželena vsaj po telefonu.

Ni za verjeti, pa je res, kar priča fotografija Renate Lešnik iz Lendave. To, da živijo prebivalci blokov ob Zupančičevi ulici v čudni simbiozi s smetnjaki. Smeti v njih občasno (po besedah prič) prevračajo Romi, sanitarci pa mižijo in tako dopuščajo nesnago. V vročih dežih bo vse skupaj tudi smrdelo in v tem okoliščini gotovo ne bo priložnosti za svež vdih; dokler ne bo tako zaudarjalo, da bodo za odvoz smeti le ukrepali. Pametno bi bilo, če bi prej!

hb

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V M. SOBOTI

Zapeljala pred lokomotivo

Zadnji teden maja je za nami, pred nami pa mesec junij in z njim začetek turistične sezone. Promet bo večji, naše ceste pa žal ostajajo takšne kot tani, če ne še slabše. Previdnost je potrebna na vsakem koraku.

TRČILA V LOKOMOTIVO

29. maja se je zgodila prometna nesreča pri Hrastje-Moti. Voznica traktorja Viktorija Flisar z Murskega Vrha je vozila po lokalni cesti iz Hrastje-Mote proti Murskemu Vrhu. Ko je pripeljala do nezavarovanega železniškega prehoda, ni uspela pravočasno zaustaviti pred bližajočim se vlakom. S prednjimi kolesi je zapeljala na progo in trčila v lokomotivo. Lokomotiva je potiskala traktor dobrih 100 metrov, voznica pa je padla ter se hudo poškodovala.

ZAUSTAVILO GA JE DREVO OB CESTI

30. maja se je zgodila prometna nesreča pri Nemčavcih. Voznik osebnega avtomobila Geza Gergar iz Krupljinika je vozil iz M. Sobote proti Martjancem. V bližini gostilne Horvat je prehitro zapeljal v blagi levi ovinek. Najprej ga je zaneslo na bankino, nato pa v drevo in vozilo se je zaustavilo. Gergar se je hudo poškodoval. Pri vozniku so ugotovili znake vinjenosti.

IZSILIL PREDNOST

1. junija se je zgodila prometna nesreča pri Grlavi. Voznik osebnega avtomobila Vjekoslav Modrušan iz Ludine (SO Čakovec) je vozil iz Ljutomerja proti Banovcem. Ko je pripeljal v Grlavo, je na ravni delu ceste prehitel traktor. V tem trenutku je z desne strani pred traktor zapeljal voznik kolesa z motorjem Vojmir Kolarič iz Bo-refec. Kljub izsiljeni prednosti se je Kolarič uspel izogniti trčenju s traktorjem, pri tem pa je čelno trčil v osebni avtomobil in se hudo poškodoval. Voznik kolesa z motorjem ni nosil varnostne čelade.

NI USPEL PREPREČITI TRČENJA

2. junija se je zgodila prometna nesreča v Lendavi. Voznik osebnega avtomobila Sinša Karakatič iz Lendave se je peljal po Kranjčevi ulici proti Pincam. V bližini Kranjčeve 43 mu je nasproti po levi strani pripeljal kolesar Marjan Drk iz Pince-Marofa. Voznik osebnega avtomobila je zaviral in zavil v levo, da bi preprečil trčenje, vendar je tudi kolesar zavil, sredi ceste trčil v avtomobil ter se hudo poškodoval. Pri kolesarju so ugotovili znake vinjenosti.

TRČIL V PRIKLOPNIK

2. junija se je zgodila prometna nesreča pri Podgradu. Voznik kolesa z motorjem Dušan Kolarič iz Miklavža pri Ormožu je vozil iz Apač proti G. Radgoni. Ko je pripeljal v križišče z magistralno cesto v Podgradu, je izsilil prednost belgijskemu državljanu, vozniku tovornega avtomobila. Kolarič je trčil v zadnji del priklopnika in se hudo poškodoval. JD

NAŠA SREČANJA,
NAŠA PRIČAKOVANJA

Oglašam se iz Pomurja z željo, da nam prisluhnete in nam poskušate v okviru sedanjih možnosti pomagati. Na območju Pomurja nam je več, ki smo potrebni razumevanja in človeške pomoči.

Leta 1983 so mi odrezali levo dojko, istočasno so ugotovili, da imam sladkorno bolezen, takoj sem začela z insulinom, že prej pa sem vedela, da imam visok krvni tlak in da je nekaj narobe tudi s srcem. S 1. 1. 1982 sem se upokojila. O kakšni resni bolezni med zaprtimi nikoli nisem razmišljala. Bolniških dopustov skoraj nisem poznala. 3-krat sem rodila, poročniški dopusti pa tudi niso bili dolgi.

Odšla sem v pokoj, 18 mesecev sem preživljala lepe dni upokojenjskega življenja, septembra 1983 pa se je pričela moja trnova pot. Srečala sem se z boleznijo, ki je bila in je še vedno najbolj nevarna. Zdravila sem se najprej v Mariboru, hodila redno na kontrole, učila sem se živeti z vsemi že naštetimi boleznimi, glavo sem razvignila pokonci. Zdravnik, ki me je operiral v Mariboru, mi je bil veliko pomoč pri vsem tem okrevanju kot človek, kot svetovalec, nenačuden kot dober strokovnjak na svojem področju. Oddala sem se mu lahko le z upoštevanjem njegovih nasvetov, ubogala sem ga in bila prepričana, da mi lahko pomaga le on. Nešteto neprijetnih noči je bilo in pretočila sem veliko solza.

Danes sem še vedno tu, o raku ne razmišljam veliko, več kot povzroča sladkorna bolezen. Nisem se zaprla med štiri stene, sem se med ljudi. Še danes imam nekatere funkcije in jih po svojih sposobnostih poskušam dobro opravljati, toda preživljam tudi tiste, ko se počutim samo, ko nisem zadovoljna z organizacijo naših stvenih služb v kraju, kjer bivam. Zavedam se, da ne morem imeti protokcije zato, ker sem bolnik, toda želim si malo več človeškega razumevanja. Sama težje hodim, recepte in zdravila mi pripravi svoji, tudi na kontrole v Maribor in Ljubljano me spremljajo svoje. Pa vse to ni dovolj. Sama osebno se večkrat želim pogovoriti z zdravnikom v splošni ambulanti, mu povedati o težavah in preprečevanju, da bi me zdravnik razumel. Toda kako priti do zdravnika, nimam potrebne številke. Številke se v zdravstvenem domu razpisujejo zgodaj jutraj, jaz pa tako zgodaj ne morem priti do tja, ker si moram dati najprej jutraj injekcije, imeti zajtrk in se lahko šele po tistem du odpravim v zdravstveni dom.

To je prvi problem. Drugi problem pa so kontrolni pregledi v Ljubljani. Jaz moram na dan kontrole vstati jutraj ob 4. uri, da me pravočasno v Ljubljani, pot je dolga in naporna, naporna za človeka, kaj šele za starejšega bolnika. O tem veliko razmišljam. Na odboru za boj proti raku sem že večkrat predlagala, naj bi se ustanovila v M. Soboti za območje Pomurja dispanzer za take bolnike, torej brez uspeha. Odgovor je bil vedno, da ni možnosti, ker ni denarja in ne potrebnega zdravnika. Mene o tem kdo bolj težko prepriča, ker so potni stroški do Ljubljane in nazaj precej visoki, pa tudi kontrolni pregledi v Ljubljani niso zastojni. Ne želim, da bi me kdo narobe razumel, ker sem z delom zdravstvenega osebja na Onkološkem inštitutu v Ljubljani zelo zadovoljna ter se jim vsem, ko se že oglašam, priporočam, zahvaljujem za njihovo pomoč, s svojim predlogom želim le odpraviti napore bolnikom iz Pomurja.

Edino, kar imamo mi v Pomurju, to lahko trdim za območje M. Sobote, je skupina bolnic, ki se srečujemo vsak prvi četrtek v zdravstvenem domu, tam si povemo svoje težave, druga drugi pomagamo, kakšnim nasvetom, največ pomoči pa dobimo pri zdravnicah in medicinskih sestri, ki vodita in usmerjata delo skupine.

V upanju, da se bo kaj premaknilo in da nas boste vsaj poskušali razumeti tisti, ki nas lahko razumete, se vam v imenu skupine, ki je v okviru odbora za boj proti raku že vnaprej najlepše zahvaljujem. Marija DOŠ

tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov, p.o.

61107 Ljubljana
Verovškova 57, p.p. 81

VABI DELAVCE ZA DELO V NOVEN

OBRATU ZA PROIZVODNJO ANTIBIOTIKA LINKONI
CIN V LENDAVI

na področjih:

I. PROIZVODNJE za fermentacijo in izolacijo:

TEHNOLOGA za izolacijo

Pogoji: — VII. st. izobrazbe kmetijske tehnologije

— 1 leto delovnih izkušenj v procesni industriji

— poskusno delo je 6 mesecev

VEČ TEHNIKOV

Pogoji: — V. st. izobrazbe kemijske oz. strojne smeri

— 6 mesecev delovnih izkušenj, lahko začetnik

— delo je organizirano v štirih izmenah

— poskusno delo je 5 mesecev (za pripravnike ni poskusnega dela)

VEČ DELAVCEV

Pogoji: — IV. st. izobrazbe kemijske, strojne ali druge ustrezne smeri

— 6 mesecev delovnih izkušenj

— delo je organizirano v štirih izmenah

— poskusno delo je 5 mesecev

II. MIKROBIOLOŠKE IN ANALITSKE KONTROLE:

TEHNIKA

Pogoji: — V. st. izobrazbe kemijske ali farmacevtske smeri

— 6 mesecev delovnih izkušenj

— delo je organizirano v več izmenah

— poskusno delo je 5 mesecev

LABORANTA

Pogoji: — IV. st. izobrazbe laborantske smeri

— 6 mesecev delovnih izkušenj

— delo je organizirano v več izmenah

— poskusno delo je 5 mesecev

III. VZDRŽEVANJA

STRUGARJA

Pogoji: — IV. st. izobrazbe kovinarske smeri

— 2 leti delovnih izkušenj

— delo je organizirano v več izmenah

— poskusno delo je 5 mesecev

ELEKTRIKARJA-ELEKTRONIKA

Pogoji: — IV. st. izobrazbe, smer elektrifikar, elektronika

— 2 leti delovnih izkušenj

— delo je organizirano v več izmenah

— poskusno delo je 5 mesecev

DELAVCA-HIGIENIKA

Pogoji: — končana osnovna šola

— 1 leto delovnih izkušenj

— delo je organizirano v dveh izmenah

— poskusno delo je 3 mesece

Kolikor vas zanima naša ponudba, oddajte vlogo s kratkim opisom delovnih izkušenj na naslov: Kadrovsko-pravni sektor

podjetja LEK LJUBLJANA, 61000 Ljubljana, Verovškova 57.

Dodatne informacije lahko dobite po telefonu

340 161, int. 406.

BILI SO TUDI SOPI LOPI

V Beltincih in okolici — na Dolinskem so številni ljudski običaji, ki so se kljub družbenim spremembam v večini ohranili vse do danes, čeprav ne v takšnem obsegu, kot je bilo to nekoč. Te v zadnjem času znova in znova odkrivajo zbiratelji ljudskega blaga, najpogosteje iz pripovedovanja starih ljudi, kajti zapisanega ni ostalo veliko. Ljudske običaje so v posameznih krajih prilagajali krajevnim potrebam in generacijam, zato jih zasledimo v različicah.

Med ljudskimi običaji na beltiškem območju, ki so se ohranili vse do danes, so tudi risalski ljudski običaji. Binkošti ali, kot ga na Dolinskem imenujejo risali, so drugi največji cerkveni praznik, za Veliko nočjo ali višnjom. Risali so rojstni dan svete cerkve in pomenijo prihod svetega duha. Na ta praznik se cerkev pripravlja z devetnico.

POKANJE S KORBAČEM

Med risalskimi ljudskimi običaji na Dolinskem poznajo pokanje z bičem ali korbačem, kurje-

bačem v zgornjem delu naselja, v parku; tradicijo so ohranili zaposleni na kmetijskem posestvu. Pokali pa so tudi v Gančanih in še v nekaterih krajih. Pokanje pomeni preganjanje hudega duha ob prihodu svetega Duha.

Manjša skupina Beltinčanov v gozdičku Tilošu na risalovo po jutranjem pajanju in mazanju kruha leta 1962. Na fotografiji: Janez Voršč, Tanja Glec, Helena Sarotar, Ivan Marič, Martin Horvat in Janez Baligač.

ognja, pajanje in mazanje kruha, vse pa je povezano s pitjem petjem in šegami. Korbač je od 2,5 do 3 metra dolg bič, ki se npr. iz debelejšega dela, štranca, in tanjšega, žlaka. Pokanje s korbačem ni tako enostavno, saj je pripravljen le na pol metra dolgi paj. Ob risalih pa pokajo tudi z manjšimi biči, katerih pok pa ne odmeva tako, kot pri korbaču. V Beltincih je bilo ob letošnjem prazniku največ pokanja s kor-

KURJENJE OGNJA, PAJANJE IN MAZANJE KRUHA

Kurjenje ognja na risale simbolizira prihod svetega Duha, ki se je prikazal v ognjenem plamenju. Kakšen namen ima pajanje in mazanje kruha, pa nismo uspeli odkriti, kakor tudi ne, zakaj pijejo in pojejo. Prav gotovo pa je vse to povezano z boljšim

razpoloženjem ob rojstvu svete cerkve. Zanimivo je, da so se v Beltincih nekako izoblikovala tri območja, kjer se na risale v zgodnjih jutranjih urah zbirajo skupine ljudi. To so prijetna zavetišča: Tiloš, ki ga nekateri Beltinčani imenujejo kmečki park, Sloporca — prijeten gozdiček in pa sam beltiški park. To so vsekakor dobro organizirani shodi manjših ali večjih skupin, o čemer smo se lahko tokrat sami prepričali. Zgodaj jutraj na risale, ko se je komaj začelo daniti, smo se z malce bojazni podali na eno od zbirališč — v Tiloš, kjer je bilo nekoč znano zahajališče velikega ljubitelja narave Mirka Baligača-Dimeka, kajti rahlo je deževalo.

Toda dogovor je dogovor, čeprav se ga vsi niso držali. Ob napovedani uri so se ob prijetnem petju slavčkov, ščinkavcev, kosov, žun, grilčkov, čičkov in drugih priče zbrali Joco, Gusti, Joži in Ivek. Joco je poskrbel, da je kmalu zagorel ogenj, po šilčku domače žganice pa smo že lahko preskusili pajanje, s česnekom in salom namazani kruh. Potem smo žganico zamenjali z domačo kapljico, Ivek pa nam je tudi začel ponujati svinjska vija, ki jih je spekel na ognju. Potem pa je zadonela domača, dobro ubrana viža. Kako tudi ne, saj je bila v skupini večina članov moškega pevskega zbora beltiškega kuda. Ob tem prijetnem razpoloženju pa so ušesa budno pričakovala zamudnike. Sopi lopi, se kar naenkrat zasliši kot strela z jasnega, posveti mu, da ne bo blodil. Tistemu, ki dolgo spi na risale in zamudi na jutranji shod, namreč pravijo sopi lopi. Sicer pa ob tem cerkvenem prazniku sopi lopo ali sopi lopi stare pütre zatik ali žabo dregec pravijo tudi tistim, ki dolgo spijo. No, teh ki jih je postelja daljša zadržala, pa tudi tokrat v Beltincih ni manjkalo.

Feri Maučec

SREČANJE

Poštar na konju

in dragonar bo star 100 let

»Kak ste se ravno na mene spomnili,« je presenečeno zabrunda v brado Franc Kosi z Murskega Vrha, najstarejši občan v gornjeradgonski občini. Kljub temu pa je bil vesel; hotel nam je koliko zamešajo. Pri pogovoru sodelujeta tudi sin Maks (ki ima za sabo tudi precej zanimivih doživetij) in njegova žena Marija.

Do leta 1987 je Franc živel sam (žena mu je umrla namreč že 1962. leta) v svoji hiši na Murskem Vrhu. Pospešeno je in delal v vinogradih in na polju. Sko- ne bi odpel, bi verjetno še danes vztrajal v svoji ko- pni. Od 1987. leta je tudi priklenjen na posteljo in mu pomoč najbližjih pride zelo prav.

Franc Kosi ima sedem potomcev in vsi so dobro šolani. Čeprav so bili otroci viničarja, so se kar širje izsolali. Maks se spominja, da se je »za stare Jugoslavije« učil za čevljarški poklic in da je moral oče zoni plačati 25 dinarjev socialnega zavarovanja. Oba z očetom sta delala na poljih velikih kmetij, da so imeli dovolj za najnujnejše izdatke.

Zinjenjska pot Franca Kosija ni bila lahka. Rodil je 10. oktobra 1900 v Zasadih in ko je imel 14 let, no in pošto, je prevažal pošto, pa tudi denar, zato je bil oborožen s pištolo. In kako se spominja teh časov toletnik:

»Kak sem vico pošto? S kunji. Vsak dan je bil dru- gi dan vprežen. Včasih, pozimi, je bilo zelo mrzlo. Pa voda je bila včasih velika, tak da smo mora- li naprej s konji čez vodo, pa še pol pol ure. Ja ja, vojška pa je bila duga, duga...«

Tako so Francu misli že odpotovale v vojne čase. 1913. leta je bil vpoklican, da bo odslužil vojaški rok. In ker se je medtem začela prva svetovna vojna, je moral v uniformi vse do 1919. leta. In česa se še spo- minja? Bil sem dragonar v regimentu. Celo vojsko sem bil v Galiciji na Poljskem. Enkrat so nas odpe- zali, pa naprej v Rusijo...

Kotlina je Rusija? Ravnila, ravnina. Tako kot tu- kaj, pa še bolj. Pa posestva. Ja, Rusija je bila velika,

Čeprav je Franc Kosi priklenjen na posteljo, se rad spominja svojih zanimivih doživetij. Seveda so v os- predju vojaška!

samo da smo mi prišli le dva kilometra v Rusijo, po- tem pa so nas že tirali.

Tako je bilo. Franc je »einrūka« (je bil vpoklican) 1913. leta, domov je prišel 1919, na »urlaubu« (do- pustu) pa je bil le enkrat leta 1915.

Po končani vojni je najprej delal na »ciglencah«, nato se je 1920. leta poročil, se učil za krojača, delal v rudniku v Leobnu... Za točen vrstni red vseh do- godkov iz njegovega življenja ne moremo datiroke v o- genj, res pa je, da je vse, kar je kdaj naredil in pri- dobil (spravil otroke do kruha in sebi streho nad gla- vo), naredil z golimi rokami. Dober in priden delavec je povsod iskan in se mu ni treba ničesar sramovati.

Kljub temu je bil Franc Kosi eden prvih naročni- kov Domovine, zaradi česar je bil med drugo svetov- no vojno skoraj interniran, po vojni pa eden prvih naročnikov dnevnika Delo.

Želimu mu zdravlja in dobre volje še naprej!

Bernarda B. Peček

Za kabelsko TV še do 15. junija

Pogodbe za kabelsko tele- vizijsko omrežje je na sedežu mestnih krajevnih skupnosti v Murski Soboti možno pod- pisati še do 15. junija. Prvo- tni rok so zaradi objektivnih težav podaljšali. Tako so sklenili v odboru za napelja- vo kabelske televizije, ki sku- ša pridobiti čim večje število naročnikov. Doslej so grad-

bene odbore že ustanovili v Krajevnih skupnostih Bakov- ci in Krog, kjer imajo dovolj naročnikov in bodo s to na- ložbo lahko kmalu začeli. Več težav pa je v blokovskih naseljih v Murski Soboti, kjer pričakujejo večje angaži- ranje hišnih svetov, stano- vanjska skupnost pa je pri- pravljen sofinancirati delež

v višini skupinske antene.

Trenutno že urejajo po- godbo za nakup glavne po- staje in kablov, dober odziv v podjetjih, saj se je večina odločila za priključek na ka- belsko televizijsko omrežje, pa omogoča, da bodo hitreje uresničili načrtovano nalož- bo.

M. J.

SERVIS VOZIL IN KMETIJSKE MEHANIZACIJE LJUTOMER p.o.

69240 Ljutomer, Ko odvorska c. 16 a, tel. (069) 61-063, 61-535, 61-505, 61-515, 61-525

Kakovostne, hitre in poceni storitve nudi

SERVIS VOZIL LJUTOMER:

- nastavitev vžiga
- nastavitev luči
- nastavev izpušnih plinov
- zamenjava olja in čistilca
- zamenjava svečk
- optična nastavev koloteka prednje preme
- uravnoteženje vseh petih koles

Delo na osebnih vozilih stane samo 450,00 din in je opravljeno v najkrajšem možnem času.

V ceni ni zajet porabljen material.

V mesecu juniju poseben popust na delo

- 10 % za osebna vozila
- 15 % za tovornjake in traktorje

Pred odhodom na dopust ne pozabite:

Kakovostno, hitro in poceni na **SERVISU VOZIL V LJUTOMERU.**

Delovni čas od 7. do 15. ure, razen sobote in nedelje.

Priporočamo se!

avtotehna

UGODNA PRILOŽNOST — NISSAN — HITRA DOBAVA

NISSAN SUNNY 1,6 SLX

139.000 din + 34,5 % davka

NISSAN TERANO TURBO DIESEL

274.400 din + 36,5 % davka

AVTOMOBILI NISSAN SE ODLIKUJEJO PO MODERNI OBLIKI, Z MO- ČNIM MOTORJEM, VARČNO PORABO GORIVA IN Z BOGATO DODAT- NO OPREMO IN S KAKOVOSTNO IZDELAVO

Informacije daja salon AVTOTEHNE V VARAŽDINU, ulica Brače Radića 16 ali po telefonu: (042) 49-466 ali 49-423.

BORIS KIDRIČ p.o. MARIBOR 1963

62000 Maribor, Leningradska 27.
telefon: (062) 302-32
telex: (062) 303-990
telex: 33-181 TVT MB YU
Servis in prodaja rezervnih delov
telefon: (062) 39-711

UGODEN NAKUP V ČASU POPUSTOV

KOTLI ZA CENTRALNO OGREVANJE — OLJNI KOTLI — GORILNIKI — SOLARNI BOJLERJI — BOJLERJI — TOPLOTNE ČRPALKE — OKENSKE KLIMATIZERJI

SKUPAJ S TRGOVINO

VELIK POPUST SAMO ŠE DO 20. JUNIJA!

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Lepo je v naši domovini biti mlad, pravijo propagandisti države. Kaj pa, če si star? Med drugim lahko poslušate jutranji val RMS!). 8.00 Konec jutranje oddaje, 16.00 Uvod, 16.15 Petkova reportaža — utrip življenja. Tokrat posebnost: življenjske usode nekdanjih zapornikov, ki zdaj živijo med nami, v Pomurju, 17.00 Aktualno, 18.00 21.32

TV SLOVENIJA

9.00 Mozaik: Spored za otroke — 1555 Igorjevih dni; Boj za obstanek: Dežela smehljaja. 12.20 Vnovič v Bridesheadu, angl. nadaljevanka. 15.05 Žarišče. 15.35 Poletna noč, ponovitev nadaljevanke. 17.40 Tv dnevnik 1. 17.45 SP v nogometu — Argentina:Kanada, prenos. 19.45 Risanka. 20.00 Tv dnevnik 2. 20.24 Zrcalo tedna. 20.45 Rumena reka, japonska serija. 21.40 Zakon v Los Angelesu. 22.25 Tv dnevnik 3. 22.35 Oči kritike. 23.15. Poletna noč: Murphy Brown, amer. nanizanka; Glas srca, amer. nadaljevanka; Črni gad, angl. nadaljevanka. Program LJ 2: 17.00 Satelitski programi. 19.00 Alpski večer. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Koncert Slovenske filharmonije, prenos. 21.00 Vprašajte ZIS.

TV ZAGREB

9.00 Poletni spored, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glas srca (n), 21.00 Oddaja ZIS-a, 22.00 Zabavna oddaja, 22.45 Dnevnik, 23.05 Kultura, 0.10 Barva noči

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.00 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Dom za živali, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derrick (n), 21.20 Zakon v L. A. (n), 22.20 Filmske novitete, 22.50 Moja volja je zakon (f). Drugi program 12.00 Šport, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Oddaja o tv, 21.20 Kabaret, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Šport, 22.50 Umetnine

TV MADŽARSKA

9.10 Pravi zvezdnik, TV film. 10.30 Tele-video '90. 15.35 Vprašanja kristjanov. 15.40 Za upokojenca. 16.10 Tekla, uporabni napotki. 16.20 Filmska reportaža. 16.40 Okno, služnostni program. 17.50 SP v nogometu: Argentina—Kamerun. 20.00 TV dnevnik. 20.35 Nekaj minut z Gy. Kabošom. 20.50 TV kino, najava. 21.05 Panorama. 22.15 TV kino: Gledajoči drug drugega, madžarski film. 23.55 TV dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Reklame, obvestila, glasba, 17.00 Aktualno s sobotno anketo, 17.20 Strokovnjak odgovarja, 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV SLOVENIJA

8.30 Nemščina. 9.00 Spored za otroke. 10.05 Ovčar Hobo, zadnji del amer. nanizanke. 10.30 Ex libris. 11.25 Zgodbe iz šolke. 11.55 Večerni gost. 12.40 Oči kritike. 15.55 Poletna noč, ponovitev nadaljevanke. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.10 Mednarodna kuhinja. 18.40 Cvetlične zgodbe, angl. nanizanka. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 19.54 Utrip. 20.15 Zrebanje 3 x 3. 20.30 Kolo sreče. 22.05 Tv dnevnik 3. 22.20 Poletna noč.

Program LJ 2:

16.40 SP v nogometu — SZ: Romunija, prenos. 18.55 Kako biti skupaj. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 SP v nogometu — Italija: Avstrija, prenos. 23.50 Satelitski programi.

TV ZAGREB

9.00 Poletni spored, 13.00 Družinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.15 Flashpoint (f), 22.00 Dnevnik, 22.15 Potepanja po svetu, 22.50 Barva noči

RADIO MURSKA SOBOTA

9.00 Nedeljska kuhinja (humor Džozoja, Srečanje na pomurskem valu, polfinale kviza 10 sekund), 12.00 Spored v madžarsčini, 13.00 Panonski odmevi, 13.30 Minute za kmetovalce, 14.00 Novice, 14.10 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi

TV SLOVENIJA

10.40 Greh, amer. nadaljevanka. 11.30 Ansambel Ivana Ruparja. 12.00 Kmetijska oddaja. 14.45 Kolo sreče. 16.15 Formula 1, franc. nadaljevanka. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.10 Asfaltna džungla, ameriški film. 18.50 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.00 SP v nogometu — Jugoslavija:ZRN, prenos. 22.50 Tv dnevnik 3. Program LJ 2: 13.10 Salzburg: Motodirke 500 ccm. 13.50 Ansambel Prerad. 14.25 Motodirke 250 ccm. 15.05 Pariz: Roland Garos — Tenis (m), prenos. 16.40 SP v nogometu — ZDA:CSFR, prenos. 18.55 Satelitski programi. 20.00 Te presenetljive živali, angl. serija. 20.30 Kot potovanja — mesta mostovi: Zidani most. 21.00 Organizacija, ameriški film.

TV ZAGREB

9.30 Mladinski dopoldne, 11.00 Kmetijska oddaja, 12.00 Resna glasba, 13.00 Zaliv nevarnosti, 14.05 Nedeljsko popoldne, 16.15 Bi-

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Kolikor dlje boste bedeli v nedeljo zvečer, toliko težje boste vstali, da bi poslušali jutranjo oddajo z murskega vala. Dobro jutro!), 8.00 Konec jutranje oddaje, 16.00 Uvod, 16.15 Športna oddaja, 17.00 Aktualno, 17.20 Reklame, glasba, 18.00 Rezerviran čas

TV SLOVENIJA

9.00 Mozaik: Otroška serija, Utrip, Zrcalo tedna, Mernik, Slovenska ljudska glasbica. 13.40 Sp v nogometu — Jugoslavija:ZRN, posnetek. 15.55 Poletna noč, ponovitev nadaljevanke. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.10 Mozaik: Utrip, Zrcalo tedna. 18.40 Spored za otroke in mlade. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Ž. Jelčić: Luknja, drama. 21.20 Osmi dan. 22.05 Tv dnevnik 3. 22.25 Poletna noč.

Program LJ 2:

16.40 SP v nogometu — Kostarika:Škotska, prenos. 19.00 Korčula — mesto, ki ga odkrivamo sami. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 SP v nogometu — Anglija:Irsko, prenos. 23.00 Zvezdni prah, zabavnoglasbena oddaja.

TV ZAGREB

9.00 Poletni spored, 14.00 Ponovitve, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Stare meje očetnjave (drama), 21.05 Poldnevnik, 21.35 Dnevnik, 21.55 Barva noči

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Ponovitve, tv v šoli, 18.30 Hišnica (n), 19.30 Čas v sliki, 20.15 Narodna glasba, 21.07 Julija, 22.10 Nadčutno (f), 23.55 Maska Rdeče smrti (f). Drugi program 17.00 Tv v šoli, 17.30 Usmeritev, 18.00 Sužnja Isaura, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport, 22.45 Zunanje politični tednik, 23.35 Nočni studio

Drugi program

17.00 Vinarji (dok. f), 17.30 Lipova cesta (n), 18.00 Sužnja Isaura (n), 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport, 23.00 Dunajski praznični tedni 90, 23.50 Benny Hill

TV MADŽARSKA

9.10 Ponovitve. 12.30 Te lovadba za invalide. 16.30 Video novice. 16.45 Za najstnike. 17.20 Naštevjanje mesecev. 17.30 Četrta ure za gospodarstvo. 17.50 Katoliški dnevnik. 19.00 Cimbora. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Poje Mari Töröcsik. 20.50 SP v nogometu: Anglija—Irska, prenos iz Cagliarija. 22.50 Z roko v roki: varstvo umno prizadetih. 23.15 TV dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Veliko dobre glasbe, izbor pesmi tedna, tri glasbene želje, kuharski recept. Poslušajte RMS in si predstavljajte, da je mnogim na tem svetu še težje kot vam!), 8.00 Konec jutranje oddaje, 16.00 Uvod, 16.15 Pogovor v živo, 17.00 Aktualno, 17.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi

TV SLOVENIJA

9.00 Mozaik: Zgodbe iz šolke, Osmi dan. 15.25 Žarišče. 15.55 Poletna noč, ponovitev. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.10 Spored za otroke in mlade. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Oče bom, ital. nadaljevanka. 20.55 Operne zgodbe, angl. serija. 22.00 Tv dnevnik 3. 22.20 Poletna noč.

Program LJ 2:

16.40 SP v nogometu — Belgija:J. Koreja, prenos. 19.00 Naša pesem 90. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Zrebanje Iota. 20.35 SP v nogometu — Nizozemska:Egipt, prenos. 23.00 Satelitski programi.

TV ZAGREB

9.00 Poletni spored, 17.30 Mladinske oddaje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Otok Ellis, 21.10 Kontaktna oddaja, 22.40 Dnevnik, 23.05 Barva noči

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.00 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Hišnica (n), 19.30 Čas v sliki, 20.15 Narodna glasba, 21.07 Julija, 22.10 Nadčutno (f), 23.55 Maska Rdeče smrti (f). Drugi program 17.00 Tv v šoli, 17.30 Usmeritev, 18.00 Sužnja Isaura, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport, 22.45 Zunanje politični tednik, 23.35 Nočni studio

Drugi program

17.00 Vinarji (dok. f), 17.30 Lipova cesta (n), 18.00 Sužnja Isaura (n), 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport, 23.00 Dunajski praznični tedni 90, 23.50 Benny Hill

TV MADŽARSKA

9.25 Avtomanija, pon. 9.55 Rdeče kače, poljski film. 16.10 Panonska kronika. 16.25 Oddaja za Slovaške. 17.00 XX. TV srečanje Vespre, film s programa festivala. 18.30 Bilanca, četrt ure za gospodarstvo. 19.05 Spored madžarskih Židov. 19.30 TV dnevnik. 19.50 Polip, 3. del italijanske serije. 20.50 SP v nogometu: Nizozemska—Egipt. 22.55 Studio '90, kulturni TV tednik. 23.55 TV dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Sredi tedna se nikar ne jezite, ker sta še dva (ali kar trije) delovni dnevi! Poslušajte RMS in si predstavljajte, da je mnogim na tem svetu še težje kot vam!), 8.00 Konec jutranje oddaje, 16.00 Uvod, 16.15 Gospodarske teme, 17.00 Aktualno, 17.20 Reklame, glasba, 18.15 Poslušamo vas

TV SLOVENIJA

9.15 Luknja, drama. 10.25 Oče bom, ital. nadaljevanka. 15.55 Poletna noč, ponovitev. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.10 Žarišče. 18.40 Spored za otroke in mlade. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Film tedna: Prvi ponedeljek v oktobru, ameriški film. 21.45 Danes v parlamentu. 22.45 Tv dnevnik 3. 23.05 Poletna noč.

Program LJ 2:

16.40 SP v nogometu — Urugvaj:Španija, prenos. 19.00 Iz tujih kuhinj. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Johnny Logan v Zadru, zabavnoglasbena oddaja. 20.40 SP v nogometu — Argentina:SZ.

TV ZAGREB

9.00 Poletni spored, 17.00 Mladinske oddaje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Moderni časi (oddaja o filmu), 22.45 Dnevnik, 23.10 Barva noči

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.00 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Hišnica (n), 19.30 Čas v sliki, 20.15 Drombusti (n), 21.55 Skrivnost črnega kovčka (f), 23.20 Bela doktorica (f). Drugi program 16.15 Dežela in ljudje, 16.45 SP v nogometu, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Didi vas zabava, 20.45 SP v nogometu, 22.50 Koliko nemška je Avstrija, 23.35 Dvogovori

Drugi program

16.15 Dežela in ljudje, 16.45 SP v nogometu, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Didi vas zabava, 20.45 SP v nogometu, 22.50 Koliko nemška je Avstrija, 23.35 Dvogovori

TV MADŽARSKA

9.10 Bali, otok bogov. 9.35 Tretji kanal. 10.20 Studio '90, pon. 16.30 Video novice. 16.45 Narodna za orkester. 16.50 XX. TV srečanje Vespre, film s programa festivala. 18.30 Bilanca, četrt ure za gospodarstvo. 19.05 Spored madžarskih Židov. 19.30 TV dnevnik. 19.50 Polip, 3. del italijanske serije. 20.50 SP v nogometu: Nizozemska—Egipt. 22.55 Studio '90, kulturni TV tednik. 23.55 TV dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Cer ni časopis, da bi ga li, niti ni televizija, da bi gledali, je pa radio, da ga lahko poslušate! Dobro jutro!), 8.00 Konec jutranje oddaje, 16.00 Uvod, 16.15 Kultura, 17.00 Aktualno, 17.20 Reklame, glasba, 18.00 Stara nova godba

TV SLOVENIJA

9.00 Grizli Adams, amer. nanizanka. 9.25 Zakon v Los Angelesu, amer. nanizanka. 11.45 SP v nogometu — Argentina:SZ, prenos. 14.00 Johnny Logan v Zadru, zabavnoglasbena oddaja. 14.30 Poletna noč, ponovitev. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.40 SP v nogometu — Jugoslavija:ZRN, prenos. 18.55 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Vnovič v Bridesheadu, angl. nadaljevanka. 21.00 Tednik. 22.00 Tv dnevnik 3. 22.20 Poletna noč.

Program LJ 2: 16.00 Satelitski programi. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 SP v nogometu — Italija:ZDA, prenos. 23.00 goslovija:Kolumbija, posnetek: Kamerun:Kamerunija.

TV ZAGREB

9.00 Poletni spored, 17.00 Mladinske oddaje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Moderni časi (oddaja o filmu), 22.45 Dnevnik, 23.10 Barva noči

TV AVSTRIJA

9.00 Poletni spored, 17.00 Mladinske oddaje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Moderni časi (oddaja o filmu), 22.45 Dnevnik, 23.10 Barva noči

TV MADŽARSKA

9.00 Poletni spored, 17.00 Mladinske oddaje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Moderni časi (oddaja o filmu), 22.45 Dnevnik, 23.10 Barva noči

Drugi program

13.35 Mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Didi vas zabava, 20.45 SP v nogometu, 22.50 Koliko nemška je Avstrija, 23.35 Dvogovori

TV MADŽARSKA

9.10 Drugi. TV film. 10.40 Telovadba za invalide. 16.35 Panonska kronika. 16.55 Tretji kanal, video novice. 17.40 XX. TV srečanje Vespre, film s programa festivala. 18.30 Bilanca, četrt ure za gospodarstvo. 19.05 Spored madžarskih Židov. 19.30 TV dnevnik. 19.50 Polip, 3. del italijanske serije. 20.50 SP v nogometu: Nizozemska—Egipt. 22.55 Studio '90, kulturni TV tednik. 23.55 TV dnevnik.

ZVEZDE VAM MEŽIKAJO

OVEN

Ona: Končno se boš uspela sprijazniti z dejstvom, da tvoja čustva niso tako izjemna, kot pa bi si želela ti sama. Je že res, da boš imela spočetka manjše težave, vendar pa se boš kaj kmalu znašla in uspela.

On: Šele odkar si začel živeti malo bolj razposajeno in se bolj gibati v družbi, si spoznal, kaj vse si do sedaj zamajal. Z neko prijateljico boš naredil račun brez krčmarja, a se boš na koncu vendarle uspel izleči iz neprijetne situacije.

Ona: Človeška nevoščljivost nima meja in to boš kaj kmalu skusila na svoji koži. Bilo bi koristno, da bi za nasvet prosila nekoga pametnejšega, saj se boš v nasprotnem primeru kaj hitro zapletla v popolno zmedo.

On: Nekomu ne bo čisto prav, ko bo zvedel, kako ugodno si prodal svojo, vendar prvotno njegovo zamisel. Še najbolje, kar lahko storiš je, da pohitiš in čimprej pobereš vsaj svoj del zaslužka ... ali pa še kaj več.

Ona: Prijatelju boš naredila ogromno uslugo, ki ti jo bo povrnil na najlepši možen način — najlepši vsaj zate. Toda nikar se ne zanašaj na kakršnokoli trajno kombinacijo, ampak raje uživaj.

On: Nikar se ne prilagajaj trenutnemu trendu, še posebej, če si prepričan v pravilnost svojega početja. Ljubezenska romanca v tvoji bližini te bo sicer prizadela, toda kaj hitro si boš našel ustrezno tolažbo ...

BAK

LEV

Ona: Odpovedati se boš morala določeni razvadi, a drugače pač ne bo šlo več naprej. Partner bo tega zelo vesel in to ti bo tudi pokazal. Poslovne načrte pa raje pusti še nekaj časa na miru, da dokončno dozori.

On: Zablredel boš v težave in le s pomočjo prijatelja ti bo uspelo vsaj za silo urediti razmere. Zato se nikar preveč ne izpostavlja, ampak raje poskrbi za primerno zavarovanje svojih interesov.

Ona: Čimprej poskusi popraviti krivico, ki si jo storila nekemu, ki ti je doslej še vedno pomagal. In predvsem nikar ne zapostavljal ljudi, ki ti želijo samo dobro, saj se lahko njihova naklonjenost kaj hitro spremeni v nekaj povsem drugega.

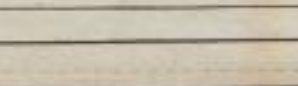
On: Sicer boš poskušal poslušati dobronamerne nasvete, vendar pa ti tvoja trma ponovno ne bo pustila ukloniti se. Proti koncu tedna se ti bo odprla nepričakovana poslovna alternativa.

Ona: Tvoje ljubosunje bo sicer povsem neosnovano, vendar pa si lahko zaskrbljena zaradi nečesa povsem drugega. Ve vprašanje časa je, kako dolgo se boš uspela upirati osvajanju tistega, ki ti je nekoč že veliko pomenil.

On: Nikar ne verjemi govoricam, ki jih razširja tvoj samozvani prijatelj, saj je resnica nekaj povsem drugega. Z odkritosrčnostjo ti bo uspelo tudi tam, kjer se je zaustavilo veliko večjim osvajalcem, kot pa si ti.

Ona: Počakaj še nekaj časa in sprevidela boš, da se lahko stvari uredijo tudi brez tvoje posredovanja. Sprejela boš težko pričakovano povabilo, vendar pa bodo rezultati nekaj povsem drugega, kot pa si pričakovala.

On: Najprej ti cela stvar ne bo preveč dišala, vendar pa se boš kaj kmalu privadil in postalo ti bo celo všeč. Še vedno pa ti ne bo uspelo sprijazniti se z izgubljenjo priložnostjo, kar se ti lahko še maščuje.

ŠKORPIJON

STRELEC

Ona: S teboj je pogosto tako, da te šele neprijetno razočaranje privede na pravilno pot do uspeha. Razmisli raje le o slednjem poskusu učiti predvsem na tujih in ne svojih napakah.

On: Spoznal boš, da je za dober posel potrebno še kaj več, pa samo trdo delo. Še nihče se ni obogatil le z garancijami in vlogami, tudi ti ne boš prvi takšen primer. Razmisli raje o bolj običajni poti.

Ona: Ničesar ni tako stalnega, da se ne bi moglo porušiti. Zato se nikar ne delaj tako neprizadeto, ampak priznaj napako, ki jo si dolga boš.

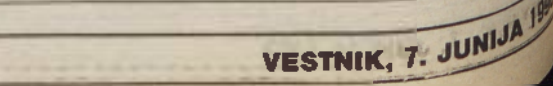
On: Naložili ti bodo nove obveznosti, vendar pa jih boš kmalu kot izpolnil. Prišel boš v obdobje, ko ti bodo še tako osterke, če le prijetno razvedrilo in ti bo vse šlo kot po maslu. Tudi tako dolgo ...

Ona: Sicer se boš odločila za riskantnejšo varianto reševanja tvojih ljubezenskih problemov, vendar pa se moraš zavedati morebitnih posledic. Toda mogoče je tudi prav, da gres na vse ali nič.

On: Prepripi s partnerjem bo sledila sladka sprava in vaša medsebojni odnos bo le še trdnjši. V začetku tedna pa bo tvoj trda poslovna strelitev in le stežka ti bo uspelo odnesti celotno ženo.

Ona: Pričela se boš zavedati, da ti previdnost v tvoji stvari ne zagotavlja popolne varnosti. In zakaj bi morala vedno skrbeti le ti sama? Nekdo ti bo sporočil neprijetno novico, ki pa si jo bo bistvu že pričakovala.

On: Ljudje, od katerih si na svojo žalost vse hodi odnesti, preračunljivi in predvsem popolnoma neodgovorni. Če boš nadaljeval, se ti bo kaj kmalu zgodilo, da si boš podrl vse temelje za vrnitev.

RIBI

Svet
Vzgojno-varstvene organizacije
MURSKA SOBOTA
razpisuje na podlagi sklepa prosta dela in naloge

RAVNATELJA

Za ravnatelja VVO je lahko imenovan kandidat, ki izpolnjuje:
— splošne pogoje, predpisane z Zakonom o združenem delu ter družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini;
— pogoje za opravljanje del in nalog vzgojitelja ali strokovnega delavca po določilih 38. in 39. člena Zakona o vzgoji in varstvu predšolskih otrok ali izpolnjuje pogoje za opravljanje del in nalog učitelja po določbi 96. člena Zakona o osnovni šoli, ima 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 2 leti pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok.
Mandat traja 4 leta.
Prave z dokazili o izpolnjevanju pogojev s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela, morajo kandidati vložiti v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Vzgojno-varstvena organizacija Talančičeva 6, z oznako »za razpisno komisijo«.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po izteku razpisnega roka.

INA NAFTA LENDAVA, p.o.
69220 Lendava, Rudarska 1

INA NAFTA LENDAVA, p. o., Rudarska c. 1 objavlja po sklepu delavskega sveta podjetja

JAVNO PRODAJO

motornih vozil	reg. št.	letnik	izključna cena din
Golf Unis	MS 616-38	1985	37.000,00
Zastava 101	MS 835-16	1986	26.000,00
Zastava 101 GTL	MS 695-40	1986	26.000,00
Zastava 101 GTL	MS 724-77	1987	28.000,00
Zastava 750 LE	MS 806-48	1981	9.000,00
Zastava 128	MS 835-90	1989	43.000,00
Zastava 128	MS 835-91	1989	43.000,00
Zastava 128	MS 835-92	1989	42.000,00
Zastava 101	MS 892-35	1989	52.000,00

Javna prodaja bo v sredo, 20. junija 1990, ob 10. uri v poslovnih prostorih logistike v Petišovcih.

Ogled vozil bo dan pred prodajo od 10. do 13. ure in uro pred prodajo 10% varščino, ki je obvezna, bomo sprejemali dve uri pred prodajo vozil na kraju samem.

Kupcu vozila je po načelu »videno-kupljeno« in kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Kupec lahko plača vozilo takoj oz. v treh dneh po prodaji, ko vozilo tudi prevzame. Prometni davek ni vračunan v ceni.

PREKMURKA

KG RAKIČAN

objavlja dražbo

Kmetijskih strojev, ki bo v Rakičanu, 10. junija, ob 10. uri. Prodajamo naslednje stroje:

Tovornjak TAM 125T s cisterno za prevoz krmil	1 kos
Tovornjak TAP 1616 BD s cisterno za prevoz krmil	1 kos
Stroj za pranje avtomobilov Rade Končar	1 kos
Žitni kombajn Zmaj 161 (komplet)	1 kos
Traktor Torpedo 70 KM	2 kosa
Traktor Same Leone PT 60 KM	1 kos
Traktor IMT 578	1 kos
Traktor IMT 533	1 kos
Traktor IMT 540	1 kos
Konjski voz (z gumijastimi kolesi)	1 kos
Trosilnik za umetno gnojilo Vicon	1 kos
Polnilnice	5 kosov
Ploče	6 kosov

in okopalniki, obračalniki, predsetveniki, brane in puhalnik za seno.

Prometni davek za avtomobile plača kupec na izdruženo ceno. Oglede osnovnih sredstev je možen pred začetkom dražbe. Interezi morajo prej položiti varščino v višini 10 % od izključne cene kupljene osnovno sredstvo pa takoj plačati in odpeljati. Osnovna sredstva prodajamo po sistemu videno—kupljeno, zato je izključna vsaka možnost pritožbe zaradi kakovosti.

Podjetje SOBOTA
lapetniška, mizarska
in vrvarska dejavnost
— v stečajno
Kopališka 2
6000 MURSKA SOBOTA

objavlja
na podlagi sklepa stečajnega senata

javno dražbo

za prodajo osnovnih sredstev in drobnega inventarja
1. strojna oprema (lesno-tapetniška dejavnost)
2. droben inventar
3. gradbeni objekti (proizvodni del)
1. Strojna oprema je na ogled od objave oglasa do vključno 9. 6. 1990 od 8. do 12. ure.
2. Izključna cena je izdelana na osnovi cenilnega zapisnika.
3. Droben inventar je na ogled v enakem času kot pod 1. Izključna cena je izdelana na osnovi knjižnega stanja.
4. Gradbeni objekti so na ogled v enakem času kot pod 1. Izključna cena je izdelana na osnovi cenilnih zapisnikov.
5. Javna dražba bo 10. 6. 1990 ob 9. uri v pisarnah podjetja SOBOTA, lapetniška, mizarska in vrvarska dejavnost — v stečaju.
6. Interesanti morajo plačati pred pričetkom javne dražbe 10% polnopravna sredstva in droben inventar bo prodano po sistemu kupljeno—videno. Poznejši reklamaciji ne upoštevamo. V ceno ni vključen prometni davek.

V ponedeljek, 11. junija

ODPIRAMO NOVO TRGOVINO SEDMICA

na tržnici v M. Soboti (prej loterija)

- igre na srečo ● tobačni izdelki ● revije
- časopisi in drugo

POSKUSITE SVOJO SREČO V NAŠI SEDMICI — VABLJENI
NA OTVORITEV! Priporoča se SEDMICA!

Turistična agencija

SOLAR TOURS

Lendava vas vabi na počitnice na otok Ugljan v Kukljico 23. in 30. junija z organiziranim avtobusnim prevozom.

● 7 polnih penzionov v bungalovih stane samo 1.890,00 din

● PRIPOROČA SE SOLAR TOURS Lendava z dopusti na Jadranu, Blatnem jezeru na Madžarskem ter Španiji tudi z lastnim prevozom.

Informacije Solar tours Lendava, tel. 36-088

ČERNOBIL — ŠTIRI LETA POZNEJE

Nevidni žarki spreminjajo življenje in ubijajo

Štiri leta so minila. Katastrofa v Černobilu postaja vedno bolj očitna. Še mnogo stoletij, nekateri pravijo, da tudi tisočletij bo ostalo območje okrog nuklearne radioaktivno ožarčeno. In kljub podatkom, ki so grozljivi, živijo v bližini tega območja še stotisoči.

Prebivalci Belorusije in Ukrajine so vendarle začeli dvigati svoj glas. Protesti proti neaktivnosti in diletantizmu odgovornih postajajo vedno širši in se lahko kmalu spremenijo v sovražstvo.

Zgodilo se je ponoči, 26. aprila, ko je eksplozija vodika razdejala četrti reaktor černobilske nuklearke. V ozračje naj bi takrat prišlo prek 180.000 kilogramov visokoradioaktivnih materialov, ki so začeli spreminjati ljudi in okolje. Še v 200 kilometrov oddaljenih krajih ni dovoljeno, da bi se otroci igrali na asfaltu, pa čeprav ga perejo vsak dan. Prepoved velja tudi za travnike, gozdove in peskovnike. Prav tako so prepovedani lov, ribolov in nabiranje jagod.

Vse to pa ne pomeni, da je kmetijska proizvodnja na teh območjih zamrla. Zaradi kritičnega položaja v preskrbi državljanov Sovjetske zveze so tudi v teh krajih povečali pridelavo. Da ne bi vzbujali nezaupanja med kupci, so z embalažo mlečnih izdelkov odstranili imena mlekar. Nekoliko več odgovornosti je videti pri drugih živilih. Ta tako dolgo mešajo z izdelki, ki niso bili izpostavljeni žarčenju, da potem ne presegajo dovoljenih mej. Vsaj tako pravijo uradna zagotovila.

Toda marsikaj je narobe. Za mnoge ljudi, predvsem za otroke, so kar vsakdanji krvavenje iz nosu in glavoboli. Odrasli bolehalo zaradi motenj v delovanju ščitnice, so slabokrvni in slabo vidni. Tudi v bolnišnicah, ki so zunaj območja, kjer veljajo posebni ukrepi, je nekajkrat naraslo število splavov, mrtvorojenih otrok, primerov levkemije in rakastih obolenj. Zdravniki so si enotni: »Žarčenje ni bolezen, ampak smrt.«

Ameriški specialist Robert Ga-

le, ki je po nesreči poskušal pri trinajstih ožarčenih pacientih s transplantacijo kostnega mozga (in to brez uspeha), računa, da bo v naslednjih letih za rakom umrlo 100.000 ljudi. John Gofman, zdravnik iz Berkleya, napoveduje milijon, Oleg Šadiro, radiolog iz Minska, pa kar dva milijona obolelih. »Svet mora zvedeti, da se je tu v Belorusiji zgo-

dil nuklearni pomor ljudi,« pravi Šadiro.

49 kilometrov pred Černobilom se začne cona smrti, ki so jo vojaki obkrožili in zavarovali.

Tu je živel 135.000 prebivalcev v hišah in stanovanjskih blokih, ki so zdaj postali mesta duhov. V središču tega območja je tudi v gozdovih vse potihnilo. Izginili

so losi, divje svinje in ptice; bori in smreke pa žarijo v roza rdečih barvah. Za biologe in zoologe je področje »mutiralo« v raziskovalni paradiz. Mnoga drevesa rastejo 10-krat hitreje, druga se porirajo pod težo svojih vej.

Tudi zunaj tega območja so se ljudje že navadili na različne popačenosti. Mačke in svinje dobivajo gluhe in slepe potomce, najdejo pa se tudi žrebata z osmimi nogami ali ribe z asimetričnimi luskami.

V zadnjih tednih so ljudje vedno bolj ogorčeni, saj čutijo, da so jih odgovorni politiki pustili na cedilu. Protesti se širijo, saj so bolnišnice preslabo opremljene (primanjkuje tudi Gaigerjevih števecv), tudi oskrba z živili je katastrofalno slaba. Vse to sili ljudi, da gojijo zelenjavo na ožarčenih tleh. Javnost nima nobenih zanesljivih informacij o dnevnem gibanju radioaktivnosti.

Skoraj vsi prizadeti bi seveda želeli zapustiti to območje, vendar pa to ni tako lahko, saj v Sovjetski zvezi primanjkuje stanovanj, poleg tega pa so tudi časna bivališča, ki so jih oblasti obljubile, ostala le na papirju. Stotisoči tako nimajo nobene možnosti, da ubeže počasni smrti.

Po Kleine Zeitung

Posledice Černobila: Ljudje so se že navadili, da je narava »znorela«. Na sliki je lepo viden žrebiček z osmimi nogami.

MEDICOP, INŽENIRING MEDICINSKE OPREME

ZA BOLNIKOVO DIHANJE

Pisali smo, da se je Medicop inženiring, podjetje medicinske opreme iz Černelavec, tudi to leto predstavilo na mednarodnem sejmu medicinske opreme v Zagrebu, tretjem v Evropi. Imeli so vidno razstavno mesto, predstavili pa so se tudi z opremo v najnovejšem reševalnem vozilu soboške reševalne službe.

Podjetje vodita Zdenka in Aleksander Podlunšek, njihov uspeh pa je, kot pravita, tudi rezultat dobrega dela zaposlenih, saj njihov izdelek ne more in ne sme imeti napake ali pomanjkljivosti, ker služi človeku in njegovega življenju.

Izdelovanje medicinske opreme zahteva poleg obvladovanja tehnike dela tudi dobro poznavanje medicine, stroke, kateri služi. Tudi tu je treba slediti razvoju, ali, če želiš biti uspešen, stopati vsaj korak pred drugimi. Ko zaideš na področje medicine, te pri-tegne in zahteva, da se nenehno izpopolnjuješ, ali, kot je rekel Aleksander, brodiš po tej veji medicine in odkrivaš stvari, ki so ti bile neznane.

»S to dejavnostjo smo začeli slučajno pred petimi leti. Šlo je za potrebe nekega podjetja. Ko smo začeli, je šla vsa stvar sama naprej, kupci so zahtevali več, kot samo tisti del, ki smo ga prvega naredili za medicino, tako da je nastal program medicinske opreme.«

Področje dihanja je njihovo področje, njihov program pa je oprema za oskrbo pacientov v bolnišnici ali reševalnem vozilu s kisikom. Pri tem pa so potrebni še drugi plini, ki so nujni pri dihanju.

Prek drugega podjetja so vstopili v medicino, pozneje pa so se povezali s soboško bolnišnico in doktorjem Szepesijem, ki je tak-tar še delal v domači bolnišnici.

»Vemo, da je zdravstvo vedno v denarnih težavah, vendar, kadar gre za opremo določenega oddelka, obnovi ali dograditev, potem se denar najde s samopriskupkom ali iz drugih virov. So sicer problemi s financiranjem, vendar je sreča v tem, da so vsa vlaganja pokrita vnaprej. Naša oprema je investicijska in se financira z avansi. Tisti del naše opreme, ki je potrošni material, rezervni deli, vzdrževanje, servisi, tu je pa tako kot nasploh v našem jugoslovanskem gospodarstvu.«

Morda je svoj izdelek in delo težko ocenjevati, pa vendar Aleksander po odzivu kupcev meni, da njihova medicinska oprema sodi prav v vrh. Visoko priznanje za kakovost so konec lanskega leta dobili v Ameriki v Miamiu. Priznanje ni bilo dano le za posamezen izdelek, ampak za ves program.

»Zelo pomembno pa je, da se zadržna kontrola opravi na sedežu podjetja. Ponudba na jugoslovanskem tržišču je (tudi zaradi odpiranja trga) vedno večja in zato moramo močno paziti na kakovost in seveda tudi ceno.«

Majda Horvat

NOV SPLOŠNA OBRATNA ZADRUGA **prekmurka** M. SOBOTA p.o.
Kidričeva 15 tel. 069/22-707, 22-989

V okviru določil samoupravnih aktov zadruga in po sklepu razpisuje zadrugi svet dela in naloge s posebnimi pooblastili:

— **direktorja zadruga**
(ni reelekcije)

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

— da imajo visoko izobrazbo ekonomske, pravne ali tehniške smeri in 5 let delovnih izkušenj na vodilnem delovnem mestu in znanje dveh tujih jezikov.

Poleg navedenih pogojev morajo imeti kandidati ustrezne moralne, organizacijske in vodstvene sposobnosti.

Pisne ponudbe z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov:

Splošna obratna zadruga PREKMURKA, p.o., Murska Sobota, Kidričeva 15, z oznako »za razpisno komisijo«.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri pisno obvestili v 8 dneh po končanem biranju prijav.

kino

SPORED FILMOV V KINU PAR-
KA MURSKA SOBOTA od 8. do
15. junija

8. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II.

Režija: Richard Donner, vloge:
Mel Gibson, Danny Glover idr.

FILM PREKASA PRVI DEL!
MEL GIBSON SE JE POVZDI-
GNIL V ZVEZDE SVETOVNEGA
FORMATA! MOJSTRSKO PRIKA-
ZANI ZNAČAJI, NAPETE AKCI-
JE!

9. junija ob 18. uri amer. akc. film
SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

10. junija ob 20. uri erot. film OS-
VOBAJANJE MISTY BEETHOVEN

10. junija ob 16. in 18. uri amer.
akc. film SMRTONOSNO OROŽJE,
II.

10. junija ob 20. uri erot. film OS-
VOBAJANJE MISTY BEETHOVEN

12. junija ob 18. in 20. uri amer.
film NEVARNA RAZMERJA

Režija: Stephen Frears, vloge:
Glen Close, John Malkovich, Michel-
le Pfeiffer

TRI SJAJNE VLOGE V DRAMI
O LJUBEZNI, POVZPETNIŠTVU,
MAŠČEVANJU, STRASTI! ODLIČ-
NA EKRANIZACIJA VELIKE
DRAMSKE USPEŠNICE!

13. junija ob 18. in 20. uri amer.
film NEVARNA RAZMERJA

14. junija ob 18. in 20. amer. akc.
film KICKBOXER

NOVI HOLLYWOODSKI BRU-
CE LEE! Jean Claude VAN DAMM
BRILJIRA S SVOJIMI TELESNIMI
SPOSOBNOSTMI IN SPRETNOST-
JO! FILM NAVDUŠUJE LJUBITE-
LJE!

15. junija ob 18. in 20. uri amer.
film ROJEN ČETRTEGA JULIJA

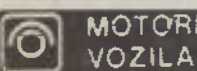
PREDPREMIERA! IZJEMNO
FILMSKO DELO OLIVERIA STONE-
JA PO BIOGRAFIJI RONA KO-
VICA, VRHUNSKA VLOGA TOMA
CRUISEJA, WILLEMA DAFOEJA
idr.

Kino KUD ŠALOVCI

8. junija ob 21. uri erot. film OS-
VOBAJANJE MISTY BEETHOVEN

9. junija ob 21. uri amer. akc. film
SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

Prodaj

PRODAM

LADO, letnik 1973, v dobrem stanju,
prodaj. ☎ 68 013, Jurgec, Sovjak
36, p. Videm ob Ščavnici, M-OP

ZASTAVO 750, neregistrirano, letnik
1981, v voznem stanju, ugodno pro-
dam. Oglej po 16. uri. ☎ 36 328, Ho-
tiza 12 b, M-OP

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1987,
prodaj. Stajniko, Glavni trg 14, Lju-
tomer. ☎ 82 902, IN-14194

126 P, letnik 1977, prodaj. Anton
Lebar, Hotiza 176, Lendava. M-9086

ZASTAVO 750, ugodno prodaj.
Murski Črnci 2 a, M-9092

RENAULT 4 TLS, letnik 1978, regi-
striran, prodaj. Filo, Moščanci 69,
9093

FORD FIESTO, letnik 1986, prodaj.
☎ 21 726, M-9094

FIAT 126 P prodaj. Korovci 5 a, M-
9104

RENAULT 4 TL SPECIAL, letnik
1978, prodaj. Horvat, Gasilska 15,
Crenšovci. M-9107

OSEBNI AVTO WARTBURG, letnik
1983, prodaj. ☎ 70 825, M-9119

FORD TAUNUS 1.6, letnik 1975, na
novo registriran, ugodno prodaj. Ti-
šina 69, M-9120

JUGO 45, star 5 let, prodaj. Križevci
110 v Prekmurju. M-9121

JUGO 55, letnik 1989, rdeče barve, in
strešno opeko biber, rabljen, pro-
dam. ☎ 25 493 ali 22 021, M-9123

CTX, letnik 1989, prevoženih 80 km
(23.000,00 din), gume 135 x 13, nove
(25 % ceneje) in prtljajnik za avto Fa-
dip, prodaj. Kondrič, Radenci,
☎ 73 514, M-9134

20. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

21. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

22. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

23. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

24. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

25. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

26. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

27. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

28. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

29. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

30. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

1. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

2. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

3. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

4. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

5. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

6. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

7. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

8. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

9. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

10. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

11. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

12. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

13. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

14. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

15. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

16. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

17. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

18. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

19. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

20. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

21. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

22. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

23. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

24. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

25. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

26. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

27. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

28. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

29. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

30. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

ZASTAVO 101 prodaj. ☎ 77 360, M-9124

COLIBRI, nov, in avtomatik, rabljen,
prodaj. Todorović, Finžgarjeva 27,
M. Sobota, ☎ 22 330, M-9136

ZASTAVO 101 GTL, star 4 leta, pro-
dam. Krašci 16, M-9142

ZASTAVO 101, letnik 1976, registri-
ran do 2. 4. 1991 (14.000,00 din),
ZASTAVO 430 T, s kesonom, letnik
1977, tehnično pregledan, brez regi-
stracije (13.000,00 din) prodaj. Mat-
jašec, Ivanci 17, p. Bogojina, M-9145

ZASTAVO 101 L, letnik 1978, regi-
striran, dobro ohranjeno, prodaj.
Moravske Toplice, Delavska 9, ☎
48 659, po 16. uri, M-9146

ZASTAVO 101, letnik 1978, registri-
rano do marca 1991, prodaj. ☎
22 280, M-9148

ZASTAVO 430 T, letnik 1976, ohranjen z
rezervnimi deli, prodaj. Partizanska
17, M. Sobota, M-9150

ZASTAVO 750, registrirano do marca
1991, prodaj. Motovilci 4, M-9153

ZASTAVO 101, letnik 1975, vozen,
prodaj. za 10.000,00 din. Oglej: Mi-
kloša Kuzmici 20, po 15. uri, M-9156

KADETT B, komplet ali po delih, za
7.000,00 din prodaj. Naslov v upravi
lista, M-9158

GOLF JX, dizel, letnik 1987, prodaj.
☎ 25 409, M-9162

ZASTAVO 101, starejši letnik, obno-
vljen, ugodno prodaj. Razlagova 18,
stanovanje 4, M-9164

126 P, letnik 1982, karamboliran, pro-
dam. Zemljič, Police 109, M-9165

FIAT 126 P, dobro ohranjen, in na-
hrbno motorno škroplilnico Supra 50,
Panonija, ugodno prodaj. Zadržna
34, Černelavci, ☎ 23 825, M-9170

BT 50, nov, traktor IMT 585 in mo-
torno škroplilnico prodaj. ☎ 23 883,
M-9171

ZASTAVO 101, letnik 1982, prodaj.
Zelko, stara 3, M. Sobota, M-9172

MOPED CTX 80 prodaj. Sebeborci
3, M-9178

TALBOT SOLARO GLS avtomatik,
1600 ccm, prevoženih 22.500 km, pro-
dam. M. Sobota, Partizanska 48,
☎ 23 549, M-9179

FIAT 126 P, registriran do maja 1991,
prenovljen, garažiran, prodaj. ☎
45 022, dopoldne, 9180

MOPED APN 6, skoraj nov, ugodno
prodaj. Car, Beltinci, Panonska 7 b,
M-9186

LADO SAMARO 1300, staro 17 me-
secev, prodaj. ☎ 21 080, M-9190

MOTORNKO Kolo CTX, 80 ccm,
staro 1 leto, prodaj. Dokležovje 78,
M-9191

TOMOS AVTOMATIK, kot nov,
ugodno prodaj. ☎ 24 161, po 14.
uri, M-9192

ŠKODA 105 L, letnik 1982,
45.500 km, dobro ohranjeno, prodaj.
☎ 73 457, GR-13698

GOLF JL, letnik 1979, dobro ohran-
jen, prodaj. Golf je registriran do
aprila 1991. ☎ 73 135, GR-13701

ZASTAVO 101, starejši tip, lahko po
delih, prodaj. Ošljaj, Koceljeva 3, G.
Radgona, GR-13705

ZASTAVO 750 S, letnik 1978, regi-
strirano do aprila 1991, prodaj.
Zdravko Rauter, Zbigovci 17, G.
Radgona, GR-13707

JUGO SKALA 55, letnik 1988, prevo-
ženih 29.000 km, prodaj. Jože Mar-
šič, Gibina 39, p. Ljutomer, GR-
13696

LADO 1600, letnik 1981, prodaj. Jo-
že Štuhec, Turjanci 3, p. Radenci,
GR-13693

FORD SIERO 1300, staro 3 leta, pre-
voženih 36.000 km, zelo dobro ohran-
jeno, prodaj. Murska Sobota, Tr-
stenjakova 26, M-MM

126 P, star 6 mesecev, prodaj. ☎
23 487, M-9036

ZASTAVO 750, registrirano do sep-
tembra, prodaj. ☎ 82 028, popold-
ne, IN-14198

AVTOMATIK A3SL, nov, 30 % cene-
je, in kamero VHS AKAI, prodaj.
Veščica 61 a, M-9203

LADO SAMARO, letnik 1987, pro-
dam. Časar, Lendavska 35 a, ☎
25 058, M-9209

LADO 1200, letnik 1975, z obnovlje-
nim motorjem, prodaj. za 10.000,00
din, Finžgarjeva 18, Radenci, M-9211

OPEL ASCONO GL, letnik 1985,
prodaj. Mladinska 25, M-9212

FIAT 126 P, letnik 1978, obnovljen za
12.000,00 din prodaj. ☎ 62 112, M-
9214

DVA FIATA 750 (tudi po delih) pro-
dam. ☎ 77 346, M-9218

ZASTAVO 101, letnik 1985, prodaj.
☎ 21 387, popoldan, M-JP

20. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

21. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

22. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

23. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

24. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

25. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

26. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

27. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

28. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

29. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

30. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

1. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

2. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

3. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

4. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

5. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

6. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

7. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

8. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

9. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

10. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

11. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

12. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

13. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

14. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

15. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

16. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

17. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

18. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

19. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

20. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

21. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

22. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

23. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

24. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

25. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

26. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

27. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

28. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

29. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

30. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

1. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

2. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

3. junija ob 18. in 20. uri amer. akc.
film SMRTONOSNO OROŽJE, II. del

</

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA
NAS JE NENADOMA ZAPUSTILA
NAŠA SODELAVKA

Marija Kranjc

VESTNO IN PRIZADEVNO
DELAVKO BOMO OHRANILI V
LEPEM IN TRAJNEM SPOMINU.

KOLEKTIV POMURSKIH LEKARN

Zaspala mamica si zlata,
zaprla trudne si oči,
naj Bog odpre ti rajska vrata,
želimo tebi danes vsi.

ZAHVALA

V 93. letu starosti nas je zapustila
draga mama, babica in prababica

Julijana Čiček

iz Renkovec 45

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znan-
cem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji
poti, darovali vence in cvetje ter za sv. maše, nam pa izrekli
sožalje.

Posebna hvala gospodu župniku za pogrebni obred, pevcem za
odpote žalostinke ter govorniku za ganljive besede.

Renkovci, 24. maja 1990

Žalujoči: VSI NJENI

Kadar umre dobri človek,
je vedno težko,
še težje je pa,
če umre dobra mati.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene,
mame, tašče in stare mame

Zlatice Vukan

roj. Džuban
iz Rakičana

Iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem
in sosedom za izraženo sožalje, podarjeno cvetje in
vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.
Posebej se zahvaljujemo g. župniku za opravljen obred,
posebej se zahvaljujemo g. župniku KS za po-
slovične besede, kolektivu internega oddelka bolnišnice
v M. Soboti, kolektivu uprave KG Rakičan ter kolekti-
vu in učencem OŠ Radeče.

Žalujoči: vsi, ki smo te imeli radi

K domu svojemu si hitel,
a nas nisi več objel.
Vzela te je kruta smrt
pred pragom doma našega.
Solze padajo nam iz oči,
pred očmi imamo tvoj obraz.
Odšel si tiho, brez slovesa,
mirno spiš in čakaš nas.

ZAHVALA

V 39. letu starosti nas je tragi-
čno zapustil naš dragi mož,
oče, sin in brat

Franc Bohar

iz Stanjevec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodni-
kom, sosedom, prijateljem in znanecem, ki so ga v tako
velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu
darovali cvetje in vence, nam pa kakorkoli pomagali,
darovali v dobrodelne namene in izrekli sožalje.

Posebaj se zahvaljujemo g. Kerčmarju za pogrebno sve-
čo, pevcem za čutno odpote žalostinke, gasilcem iz
G. Petrovec in domačinom, govornikom za bese-
de slovesa in godbi na pihala. Hvala kolektivu Karla-
Slavka Mesiča in njegovim sodelavcem, učiteljem in
učencem 2. a in 4. a razreda OŠ G. Petrovci ter 323. bri-
gadi Mure.

Nad vse pa smo hvaležni Francu Šlihtuberju in Kolo-
manu Smodišu za pomoč v najtežjih trenutkih.

Globoko žalujoči: žena Terezija, sin Danilo, hčerka Joži-
ca, oče, mama, sestra Slavica z družino, svak Karel z ženo
Ciliko, Tanja in Fredi ter drugo sorodstvo

Oh, kako hudo je brez tebe,
dobri mož in oče bit'.
Pa kako rad si nas imel,
čeprav brez slovesa si odšel.
V rodni zemlji mirno spiš,
a v naših srcih še naprej živiš.
V upanju živimo, da se tam dobimo.

V SPOMIN

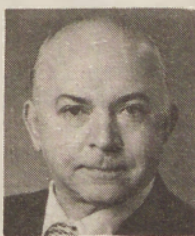
dobremu možu, očetu, dedku
in tastu

Ivanu Pergarju

iz Turnišča

Boleč je spomin na 31. maj, ko mineva četrto leto brid-
ke žalosti in bolečine, odkar nas je zapustil naš dragi
mož, ata, dedek in tast.
Z žalostjo se te spominjamo!

VSI TVOJI

Ta črni dan je moral priti,
ta dan gorja, ta dan solza.

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je zupu-
stil

Karel Lončar

iz Bodonec 19a

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
znancem, prijateljem in vsem, ki ste ga pospremili na
zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli so-
žalje. Hvala gospodu duhovniku za lep pogrebni obred,
govornici krajevnega skupnosti in pevcem za odpote žalo-
stinke. Posebej se zahvaljujemo osebjem internega oddel-
ka bolnice v Rakičanu.

Vsem in vsakemu še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: ŽENA KATICA IN VSI, KI SMO GA IMELI
RADI

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se na mene,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je 22. maja
1990 zapustila naša draga
žena, mama, tašča in stara mama

Vera Horvat

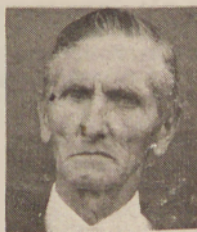
roj. Kar
iz Rakičana

Ob boleči, nepričakovani izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom, dobrim sosedom, botrini, prijateljem in znancem,
ki ste nam izrekli sožalje in priskočili na pomoč v najtežjih tre-
nutkih, ter vsem, ki ste darovali vence, cvetje in za svete maše.
Posebna hvala g. župniku iz Murske Sobotice in g. župniku iz
Vuhreda za lep pogrebni obred, pevcem za odpote žalostinke,
govorniku KS Francu Kuzniču za ganljive poslovične besede,
sodelavcem DO Mura M. Soboti, tozdr Oblačila, ter vsem, ki
ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni prerani zadnji
poti.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Naj ji bo lahka domača zemlja.

Žalujoči: Vsi, ki smo jo imeli radi

Pomlad se na zemljo vrne,
petje slavcev se zbudi,
v cvetje zemlja se zagrne,
zame pa pomladi ni.

ZAHVALA

Nepričakovano, boleče in brez slo-
vesa nas je v 87. letu starosti za
vedno zapustil naš dragi oče,
dedek, pradedek in brat

Anton Vučko

iz Srednje Bistrice 44

Ob boleči izgubi dragega očeta se iskreno zahvaljujemo vsem
dobrim sorodnikom in sosedom, posebno Horvatovim, ki so
nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč. Posebna hvala
g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpote žalostinke
ter vsem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zad-
nji poti, darovali vence in za svete maše.
Zahvaljujemo se tudi govorniku KS za ganljive besede ob
odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Srednja Bistrica, 25. 5. 1990

Žalujoči: otroci Ivan, Anton, Tilka, Marija, Jožef, Olga, Stani-
slav, Ignac, Rozina in Štefan z družinami ter vnuki in pravnuki

dr. Ignac Horvat

specialist interne medicine
kardiolog

Utihiilo je tvoje srce, srce, ki si mu posvetil vse
svoje znanje in življenje.
Vlaganje lastne energije, dela in človeška vrlina
pri pomoči bolnim je bilo tvoje poslanstvo.

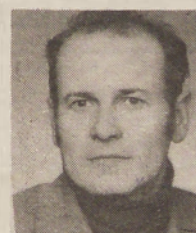
DELOVNA ORGANIZACIJA PZC
M. SOBOTA, TOZD ZD LENDAVALA

dr. Jože Antonič

specialist splošne medicine

Je sama beseda hvala dovolj?
Za tvoje ustvarjalno življenje, za pristen človeški
odnos. Dolgujemo ti svoj način življenja —
življenje s strpnostjo, razumevanjem in
človečnostjo.

DELOVNA ORGANIZACIJA PZC M. Soboti,
TOZD ZD LENDAVALA

Življenje tvoje bilo je težko,
za vse si skrbel,
le zase časa nisi imel,
a v naših srcih boš večno živel.

V SPOMIN

2. junija sta minili dve leti, odkar
nas je zapustil naš dragi mož, oče
in ded

Štefan Panker

iz Peskovec

Ko se vrača mesec junij, se vrača tudi tisti žalostni dan, ko je
smrt mnogo prežgodaj končala njegovo delovno in za nas
žrtvujoče se življenje.

Hvala vsem, ki mu prižigate sveče ali z lepo mislijo nanj
postojite ob njegovem tistem grobu.

Žalujoči: VSI NJEGOVI NAJDRAŽJI

Si mislite lahko, da strašna je rana,
katera zadela je naše srce.
Nikdar več na zemlji ne bo izprana,
bolela nas bo do zadnjega dne!

V SPOMIN

10. junija minevata dve leti, od kar
nas je za vedno in brez slovesa za-
pustila naša draga žena, mama,
hčerka, snaha in botra

Albina Berden

roj. Černela
iz Filovec

Globoka žalost in bolečina domujeta v naših srcih, ko ti na
prerani grob polagamo cvetje spomina. Nikoli pozabljeni na-
ša najdražja. S sabo si odnesla vso radost, za tabo je ostal le
grenak spomin na minljivost. Zelo te pogrešamo.
Hvala vsem, ki v srcih nosite spomin na njo, prinašate cvetje in
prižigate svečke.

GLOBOKO ŽALUJOČI VSI NJENI

V SPOMIN

10. junija mineva žalostno leto, od-
kar nas je brez slovesa zapustil
drugi sin, brat in stric

Marjan Plahut

iz Tropovec

in
4. julija osem let, odkar nas je
nenadoma, brez slovesa zapustil
drugi mož, oče, dedek in tast

Jože Plahut

Hvala vsem, ki se ju spominjate,
prižigate sveče in krasite s
cvetjem njun prerani grob.

V naših srcih še živita.

Žalujoči: vsi njuni

Lani hektoliter in pol krvi

Na transfuziološkem oddelku soboške bolnišnice so lani odvzeli 3730 krvodajalcev 1561 litrov krvi. Letos pa jih je obiskalo že 1836 krvodajalcev, kar napoveduje, da bodo verjetno dosegli število štiri tisoč krvodajalcev na leto, kolikor jih mora darovati kri za potrebe pomurske bolnišnice.

Ugotavljajo torej porast števila krvodajalcev, najbolj razveseljivo pa je, da se za to humano dejanje odločajo srednješolci. Srednješolski center je imel 78 krvodajalcev in Srednja družboslovna šola 41.

Na transfuziološkem oddelku tudi izražajo željo, da bi več krvodajalcev prišlo iz ostalih treh pomurskih občin, Ljutomera, Lendave in Gornje Radgone, ki sedaj dajejo kri za ljubljanski transfuziološki center.

mh

Zahteve delavcev mineralne vode

Organizirano in odločno. Tako bi lahko imenovali ukrepe delavcev Mineralne vode Radenske oziroma prekinitve dela v sredo, 30. maja. Nerodnost je le ta, da prav ta čas generalnega direktorja ni bilo v hiši.

Stavka (čeprav je tako nočejo imenovati niti predstavniki sindikata) je potekala organizirano, imenovani stavkovni odbor pa bo moral v desetih dneh poiskati odgovore na postavljene zahteve. Nezadovoljstvo delavcev se kaže že nekaj časa, sindikalna organizacija pa je nanj opozorila že sredi maja.

Stane Konrad, ki so mu zaupali vodenje odbora, je dejal: »Kot vsako leto smo tudi letos pregledali priprave na glavno sezono. Na seji neodvisnih sindikatov, ki je bila 15. maja, so delavci opozorili, da so maja in junija delali več ur kot prejšnje mesece, tudi ob sobotah. Vendar se je povečalo le število ur, ne pa tudi plača. Splošno mnenje ljudi je, da so osebni dohodki v Radenski in družbi Tri srca takšni, da se ne da normalno živeti. Zato so zahtevali, da naj dobijo delavci vsaj takšno plačo, da bodo imeli zagotovljeno socialno varnost, primeren osebni dohodek pa naj dobijo tudi strokovni kadri. In tukaj vidim napredek v razmišljanju ljudi, saj ne zahtevajo več uravnilovke, enake plače za vse zaposlene, ampak vsakemu svoje. Do naslednje seje naj bi strokovne službe poiskale možnost, kako kljub omejitvi povečati plače. Ponovno smo se sestali 29. maja in takrat so nam povedali, da ni mogoče nič izplačati in da se bodo lahko osebni dohodki sprostili šele junija.«

S tako rešitvijo pa delavci očitno niso bili zadovoljni. Zbrali so se naslednjega dne ob 11. uri, imenovali novi stavkovni odbor in postavili zahteve. Kaže pa, da plače niso osnovni problem, kajti nekoliko večja plača je postranska rešitev. Delavce tudi zanima, zakaj še vedno niso končane zadeve o oblikovanju družbe, saj bi morali v najkrajšem času družbo aktivirati in oblikovati organe. Le tako bo mogoče sprejeti potrebne akte, predvsem pa podpisati kolektivno pogodbo, ki pa je dolgoročnega pomena za vse zaposlene. Ena od zahtev delavcev Mineralne vode je tudi, da imajo vsi zaposleni odgovoren pristop do dela na vseh področjih, zahtevajo pa tudi plačo, ki jim bo zagotavljala socialno varnost.

Bernarda B. Peček

—TRDKOVA—

Dom vaščanov, gasilcev in mladine

V obmejni gorički vasi Trdkova so imeli preteklo nedeljo krajevni praznik z otvoritvijo vaško-gasilskega in mladinskega doma. Tako so ga poimenovali zato, da bi zadostili vsem, ki so prispevali veliko materiala in prostovoljnega dela pri gradnji doma. Za zdavo zelo potrebnega vaškega

zavetišča so se krajanje Trdkove odločili že pred sedmimi leti, ko so se tudi dogovorili, da bo vsako gospodinjstvo prispevalo pol-drugi kubični meter lesa ter seveda prostovoljno fizično delo. Dogovor so spoštovali, pri tem pa jim je pomagala tudi krajevna skupnost Kuzma, ki jih je finan-

čno podprla. Tako so po dolgih sedmih letih dobili lep in prostoren dom, ki bo lahko koristno služil za potrebe vseh krajanov.

V prostorni dvorani pa bodo lahko prirejali tudi kulturne in druge prireditve. Vaško-gasilski in mladinski dom v Trdkovi je danes vreden okrog šest milijonov dinarjev in krajanje so nanj ponosni. Ob tej za kraj ob tromeji pomembni pridobitvi pa si ne morejo kaj, da ne bi potožili čez slabo cesto. Želijo si, da bi čimprej tudi v njihovem kraju stekel asfalt, ki bi gotovo prinesel novo življenje ljudem, ki so bili v preteklosti nekoliko odrinjeni, čeprav so bili sami pripravljeni veliko prispevati tudi za cesto. Asfaltirana cesta bi prav gotovo tudi ustavila odhajanje mladih iz tega prelepega dela Goriškega v centre, hkrati pa tudi prispevala k boljšemu sodelovanju in sožitju prebivalstva na obeh straneh meje.

Feri Maučec

Ko bo utihnil singerjev in kayslerjev čevljarški šivalni stroj in bodo zaklenjena vrata delavnice, bomo lahko rekli, zaprta so se vrata za zadnjim čevljarjem na Goriškem, verjetno za zmeraj, saj v sedemdesetih letih obratovanja Geza Kisilak iz Rogašovec ni izučil prav nobenega vajenca, obrtnik pa je postal že leta 1961.

Dela mu ne zmanjka, saj dobiva v zadnjem času v popravilo vedno več starih čevljev. Ljudje želijo, da obnovi tudi tako obrabljene, da se na prvi pogled zdi, da iz njih nikoli več ne bodo čevlji za nogo. Še s sedanjimi Avstrije prinesejo na popravilo, Geza pa sešije tudi razparano torbo in torbico.

In če ne dobite pravih čevljev za vašo nogo, vam jih Geza sešije, in to iz pravega usnja. Za par čevljev porabi tudi do dvanajst ur dela, zanje pa je treba odšteti petsto dinarjev. In zagotovo njegovi čevlji, ki jih zbije s klinčki in na podplate pribije kovinske ploščice, da se podplati tako hitro ne obrabijo, držijo dolga leta.

Njegov oče pa je izučil petnajst vajencev, imel zaposlenih tudi štirinajst delavcev in že za časa stare Jugoslavije je vozil tovornjak. Leta 1929 pa je dobil na Obrtno-industrijsko-kmetijski razstavi v Ljubljani ru za damski čevljar veliko nagrado.

Foto: Nataša Juhnov, Mojda Horvat

ZA POKAL AGILITY

Kinološko društvo Bakovci prireja v soboto popoldne na nogometnem igrišču tekmovanje psov z vodnikom v premagovanju ovir za pokal agility, ki je tokrat drugič pri nas. Na kinološki prireditvi lahko nastopijo vsi psi, ne glede na pasmo in velikost, vodnik in pes pa morata preteči oziroma preplezati okoli 250 metrov dolgo progo z ovirami.

Program bo popestren s prikazom dela kinološkega društva, predstavitev štiriinšestdesetih pasemskih psov ter prikazom akrobatskih veščin psov.

Uradni trening bo na dan prireditve med 10. in 12. uro, popoldne pa se bo začelo ob 14.00 in zvečer nadaljevalo z veselico ter bogatim srečelovom. In še razčlenitev besede agility, ki naj bi bila ponekod v svetu imenovana tudi angleški krog, oboje pa je oznaka za novo kinološko disciplino, za katero ima pri nas zaslug, da se je pojavila kinološko društvo Bakovci.

bb

ZLATA HARMONIKA

Radio Murska Sobota že šestič organizira izbirno tekmovanje ljudskih godcev z diatonično harmoniko za prireditev ZLATA HARMONIKA LJUBEČNE 1990. Prireditve bo v sodelovanju z broderskim društvom Mura iz Kroga, 1. julija 1990 ob 14. uri v Krogu.

Vabimo vse harmonikarje iz severovzhodne Slovenije, da se prijavijo in pokažejo svoje znanje. V polfinalu se bodo pomerili za zlato, srebrne in bronaste plakete, kipec zlate harmonike, zlato majolico in nagrado občinstva ter plaketo Avgusta Stanka za najboljšo odigrano narodno skladbo.

Prijavite se lahko pisno na naslov Radio Murska Sobota, Titova 29, Murska Sobota, ali po telefonu 21 383 ali 21 064 (tajnici radia). Lahko se oglasite tudi osebno. Ob prijavi je treba navesti:

- ime in priimek,
- datum rojstva,
- naslov (telefonsko številko),
- tri naslove skladb, ki jih boste izvajali (ena skladba mora biti obvezno narodna),
- avtorje skladb.

Razpis za tekmovanje traja do 29. junija 1990. Na kraju tekmovanja prijav ne bomo sprejemali.

Pričakujemo vas, da na pravi ljudski način popestrite naš vsakdan, mi pa bomo poskrbeli, da bo prireditve obogatena s prodajo domačih izdelkov. Za zabavo po prireditvi bo skrbela skupina Magnet.

Samopostrežnica tudi v Turopolju

Mesto Murska Sobota je kar dobro »oskrbljeno« s trgovinami, za kar je zaslužen predvsem Potrošnik, zadnje čase pa so ponudbo popestrili tudi zasebniki. Verjetno se vsi občani s to trditvijo ne strinjajo, predvsem ne tisti, ki živijo zunaj mestnega središča.

Tudi v Turopolju z dosedanjim oskrbo niso bili zadovoljni. Trgovina, v katero so zahajali tudi kupci iz okoliških krajev, saj je tik ob glavni cesti, je bila mnogo pretesna, izbira v njej slaba. Zato so se tako kupci kot prodajalci razveselili razširitve prodajnih in skladiščnih prostorov. Delavci Marlesa so končali delo v rekordnih treh mesecih, nalozba pa je Potrošnik stala 1,5 milijona dinarjev. Poslovodja Ignac Jakšić je dejal, da je bila razširitev potrebna že zdavnaj, da pa so kljub temu veseli prve samopostrežne trgovine. Na otvoritvi, ki je bila v petek, 1. junija 1990, se je zbralo ogromno število kupcev, ki so si želeli med prvimi ogledati »svojo novo trgovino«. V samopostrežnici v Turopolju bodo imeli odslej pestrejšo izbiro blaga, zato se občanom ne bo potrebno zaradi malo večjih nakupov odpravljati v središče mesta.

bbp

Na otvoritvi prenovljene trgovine v Turopolju se je zbralo veliko število stalnih kupcev, ki imajo trgovino za »svojo«.

Foto nj

REFERENDUM ZA SAMOPRISPEVEK

Občani krajevne skupnosti Moravske Toplice se bodo v nedeljo, 10. junija 1990, od 7. do 15. ure na referendumu odločali za sprejem novega samoprispevka. V naslednjih petih letih naj bi zbirali 2 odstotka od osebnih dohodkov, 6 odstotkov od katastrskega dohodka, 3 odstotke od obrtnih in 2 odstotka od zaposlenih v tujini ter tako zbrali nekaj nad milijardo sredstev. Sredstva bodo namenili za dokončanje kanalizacije in gradnjo mrtnice prejšnjega referendumskega programa ter komunalne in druge potrebe krajevne skupnosti. Brez samoprispevka ni mogoče uresničiti programskih aktivnosti, pričakujejo, da bodo občani KS Moravske Toplice samoprispevek izplačali.

KONCERT SVETOVNO ZNANEGA ČELISTA

V kongresni dvorani hotela Radin v Radencih bo jutri (v petek, 8. junija) ob 20.30 koncert svetovno znanega čelista Floriana Kitta z Dunaja. Kitta, ki bil moral v Cankarjevem domu v Ljubljani, ker pa je prišlo do nesporazuma, se bo moral zadovoljiti s koncertom v Radencih. Ob Muri Gostoval bo v sodelovanju z dunajskim umetniškim inštitutom in greba in upajmo, da bo odziv vreden umetnikovega nastopa.

SEZNAM ŠTEVILK POTNIKOV, SO BILI IZŽREBANI NA VESTNIKO- VEM VLAKU IN PREJMEJO DARILA UPRAVI VESTNIKA:

396, 559, 200, 588, 345, 226, 317, 39, 512, 300, 172, 102, 104, 106, 483, 99, 103, 301, 364, 661, 540, 437, 160, 337, 359, 349, 228, 20, 623, 192, 619, 21, 365, 637, 38, 657, 670, 358, 146, 311, 460, 124, 520, 46, 579, 173, 34, 614, 473, 538, 679, 249, 61, 331, 225, 674, 117, 711, 652, 688, 433, 284, 414, 272, 70, 156, 665, 128, 136, 464, 285, 434, 422, 529, 713, 497, 552, 558.

Čestitamo! Nagrado lahko dvignete z vozovnico, niste storili.